

Årsrapport 2017

Innholdsfortegnelse

Visjon, forretningsidé, verdier og forretningsmessige mål/strategier	4
<i>Forretningsmessige mål/strategier.....</i>	<i>5</i>
Kommentar fra administrerende banksjef Bente Haraldson Syre	7
Hovedtall.....	9
Årsberetning.....	11
1. Innledning.....	11
2. Den økonomiske situasjonen	12
3. Utviklingen i finansmarkedene.....	17
4. Renteutviklingen	18
5. Forvaltningskapitalen.....	19
6. Innskudd / dagligbank.....	20
7. Utlån og garantier.....	21
8. Tall fra kommunene hvor banken har kontor	22
9. Verdipapirer.....	23
10. Resultatregnskap	24
11. Ansvarlig kapital og soliditet.....	27
12. Virksomhetsstyring.....	27
13. Risikostyring.....	29
14. Personale, helse, miljø og sikkerhet	33
15. Likestilling / diskriminering.....	34
16. Samfunnsansvar.....	35
17. Framtiden	36
18. Avslutning.....	37
Regnskap 2017	38
Resultatregnskap.....	38
Eiendeler.....	40
Gjeld og egenkapital	41
Kontantstrømoppstilling.....	42
Resultatanalyse 2013 – 2017.....	43
Balanseutvikling 2013 – 2017.....	45
Note 1	46
Generelle regnskapsprinsipper	46
Note 2	48
Utlån, garantier og overtatte eiendeler	48
2.b. Tabeller/ kommentarer utlån og garantier.....	50

2.c. Tap på utlån og garantier	55
Note 3	56
<i>Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer med fast avkastning</i>	<i>56</i>
Note 4	57
<i>Aksjer og eierinteresser</i>	<i>57</i>
Note 5	59
<i>Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler</i>	<i>59</i>
Note 6	60
<i>Ansvarlig kapital</i>	<i>60</i>
Note 7	66
<i>Likviditetsforhold – finansiering</i>	<i>66</i>
Note 8	70
<i>Opplysninger vedrørende ansatte og tillitsvalgte</i>	<i>70</i>
Note 9	74
<i>Diverse andre tilleggsopplysninger</i>	<i>74</i>
Note 10.....	79
Note 11.....	80
<i>Offentliggjøring av annen informasjon i henhold til kapitalkravsforskriften.....</i>	<i>80</i>
Organisasjon.....	81
<i>Organisasjonskart.....</i>	<i>81</i>
<i>Forstanderskap og tillitsvalgte</i>	<i>82</i>

Visjon, forretningsidé, verdier og forretningsmessige mål/strategier

Visjon

Forretningsidé

Haugesund Sparebank skal være en kundeorientert, attraktiv og selvstendig sparebank med lokal forankring.

Banken skal drive etter sunne økonomiske prinsipper, til beste for kundene, eiere og ansatte, og skal bidra til vekst og utvikling i lokalsamfunnet.

Verdier

Vår visjon og forretningsidé gir oss et stort ansvar overfor våre kunder. For å etterleve vår visjon og forretningsidé må vi stadig forbedre oss og være i forkant av markedets og kundenes behov.

Vi vil utvikle en kultur som skaper gode og langvarige kunderelasjoner, gode og attraktive arbeidsplasser, engasjerte medarbeidere, godt lagspill og med tro på servicekvalitet som grunnlag for fornøyde og lojale kunder.

Sentrale verdier for kundebehandlingen vil være:

- God personlig service
- Tidsaktuelle produkter og tjenester
- Gode kundeopplevelser i alle kanaler
- Faglig dyktige ansatte og god rådgivning
- Høy etisk standard

Markedsområde

Bankens markedsområde er i hovedsak Haugalandet.

Personmarkedet er bankens hovedområde for salg av finansielle produkter og tjenester.

Andre viktige markedsområder er:

- Små og mellomstore bedrifter
- Kommuner
- Institusjoner, foreninger og lag

FORRETNINGSMESSIGE MÅL/STRATEGIER

For å opprettholde bankens handlefrihet, finansielle styrke og selvstendighet har banken klare forretningsmessige mål for kapitaldekning, kreditt, likviditet, marked/verdipapirer, operasjonell risiko, kostnader, egenkapitalrentabilitet og samarbeid med andre finansforetak.

Kapitaldekning

Bankens mål på kapitaldekning for 2017 er:

Mål 31.12.2017:

Ren kjernekapital:	16,50%
Kjernekapital:	18,00%
Ansvarlig kapital:	20,00%

Konsolidert med Verd Boligkreditt AS:

Ren kjernekapital:	15,25%
Kjernekapital:	16,75%
Ansvarlig kapital:	18,75%

Kreditt

Bankens visjon, forretningsidè og forretningsmessige mål/strategier ligger til grunn for all kredittvirksomhet. Engasjementsporteføljen skal ha en kvalitet og sammensetning som er forenlig med bankens målsetting om en moderat risikoprofil og som sikrer bankens lønnsomhet på kort og lang sikt. For høyrisiko-engasjement skal målsettingen være enten bedret klassifisering eller avvikling av kundeforholdet. Mål om å nå volum/markedsandeler skal ikke gå på bekostning av fastsatte kvalitetskrav.

Likviditet

Haugesund Sparebank skal kun ta lav likviditetsrisiko. Likviditetsrisiko styres, måles og rapporteres på flere nivåer i banken. Styret etablerer rammer som legger begrensninger på bankens likviditetsforfall innenfor ulike tidsperioder. Disse og andre måltall på området skal utgjøre de viktigste redskapene for styringen av likviditeten.

Likviditetsstyringen skal dessuten i vesentlig grad baseres på stresstester der det simuleres på likviditetseffekten av en eller flere negative hendelser på kredittap og forverret likviditet. Resultatet av slike stresstester skal inngå i informasjonsgrunnlaget for bankens rammer og beredskapsplan på likviditetsområdet. Erfaringer rundt og krav til LCR, ny felles stresstest for bankene, skal således gradvis innføres som en vesentlig del av likviditetsstyringen og tilpasning av likviditetsbuffer. Videre skal månedlig oppdaterte prognoser på 3 og 12 måneder være en sentral del av grunnlaget for likviditetsstyringen.

Innskuddsdekning

Bankens innskuddsdekning (sum kundeinnskudd i % av brutto bokførte utlån) skal utgjøre minst 85%. Øvrig funding skal sikre lav likviditets- og renterisiko.

Marked/verdipapirer

Samlet sett skal markedsrisiko styres slik at risikoene blir en relativ beskjedent del av bankens økonomiske risiko. Markedsrisiko relaterer seg primært til bankens renterisiko/spreadrisiko samt kursrisiko aksjer. Renterisikoen knytter seg til forskjellig rentebindingstid på deler av bankens innskudd og utlån, samt på bankens obligasjonsgjeld/obligasjonsplasseringer. Renterisikoen skal holdes lav ved å holde hoveddelen av innskudd og utlån til flytende rente/fast rente med kort bindingstid. Obligasjonsgjeld og plassering i rentepapirer skal også på samme måte i hovedsak tas opp til flytende rente.

Banken skal ikke være engasjert i opsjoner og derivater. Banken skal bare i mindre grad være engasjert i aksjemarkedet, og plasseringene i aksjer skal normalt være strategiske plasseringer i samarbeidsselskaper etc. Plasseringene samlet skal ikke overstige 1,5% av forvaltningskapitalen. Ved plasseringer i sertifikat- og obligasjonsmarkedet skal det kun tas beskjedent rente og kredittrisiko.

Operasjonell risiko

Bankens overordnede strategi er at banken ønsker å ha en moderat risiko knyttet til bankens operasjonelle risiko.

Med styring av operasjonell risiko mener vi den prosessen som skal sørge for at banken har en definert risikotoleranse og til enhver tid handler i overensstemmelse med denne. Risikotoleransen vurderes opp mot tapspotensialet for de enkelte hendelsene. Det rettes spesiell oppmerksomhet mot hendelser med lav frekvens og høy konsekvens, dvs. ekstreme, men ikke usannsynlige hendelser som kan medføre store tap for virksomheten. Både faktiske hendelser og potensielle hendelser vurderes.

Kostnader

Banken skal tilstrebe å holde en kostnadsprosent (totale driftskostnader i % av totale driftsinntekter) som ikke overstiger gjennomsnittet for sparebanker.

Kostnader i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital forutsettes redusert.

Egenkapitalrentabilitet

Egenkapitalrentabiliteten skal ligge minst på nivå med sparebanker det er naturlig å sammenligne seg med.

Banken har et mål om å gi god og stabil avkastning.

Samarbeid med andre finansforetak

DSS inkl. produkselskaper

Bankens avtaler med andre finansforetak har følgende formål:

- Opprettholde og styrke bankens konkurransekraft.
- Sikre maksimal effekt fra tredjeparter og leverandører gjennom felles bestillinger og innkjøpsamarbeid.
- Sikre tilgang til aktuelle produkter og tjenester.

Bankens overordnede strategi er vedtatt i styret i Haugesund Sparebank.

Kommentar fra administrerende banksjef Bente Haraldson Syre

2017 er nå lagt bak oss. Da er det veldig gledelig at Haugesund Sparebank har lagt bak seg et nytt år med et godt resultat, god utvikling og fortsatt god tilstrømning av kunder. Vi kan si oss godt fornøyd med at bankens drift har vært preget av god og stabil inntjening, hvor vi har hatt god etterspørsel både fra nye og eksisterende kunder.

I 2017 kom banken ut med et årsresultat etter skatt på 60,9 millioner kroner. Forvaltningskapitalen ble ytterligere styrket og utgjorde ved utgangen av året 10,1 milliarder og 11,8 milliarder kroner inkl. utlån overført til Verd Boligkreditt AS. Banken har en kapitaldekning på 21,69 prosent, mens den rene kjernekapitalprosenten er på 17,56. Dette er høyere en bankens måltall og over myndighetenes krav. Dette er dermed ett år vi kan si oss godt fornøyd med.

I en tid hvor finansmarkedet blir stadig mer sentralisert og globalisert, er Haugesund Sparebank stolt over å være den eneste lokaleide og lokalstyrte banken i Haugesund.

I tillegg til hovedkontoret i Haugesund har Haugesund Sparebank også kontor i Bømlo, Sveio, Tysvær og Vindafjord. Selv om Haugesund Sparebank er en selvstendig og lokalstyrt sparebank påvirkes banken, som resten av finansnæringen, av globalisering. I en verden som er uforutsigbar, og som har blitt mer uforutsigbar etter finanskrisen, vil næringen stå overfor mange endringer fremover. I dette bilde er vi opptatt av å posisjonere banken for endringer og muligheter vi ser komme.

Digitalisering påvirker finansnæringen mer og mer, og har allerede hatt stor innvirkning på finansnæringens forretningsmodell. Utvikling og økt bruk av nettbank og webbasert kommunikasjon, samt mobile tjenester går stadig fortere. Dette fører til at kundene i mindre grad kommer innom i banklokalene enn tidligere.

Digitaliseringen forandrer hvordan finansnæringen møter sine kunder. Det kan oppfattes å skape større avstand, men gir også muligheter til å møte kundene på kundenes premisser. FinTech-revolusjonen har også ført til at en rekke nye aktører står klare til å tilby tjenester til erstatning for eller i tilknytning til finansnæringen. Digitalisering og FinTech er emner som står høyt på finansnæringens agenda.

Utviklingen skaper muligheter, men vil samtidig utfordre tradisjonell finansiell virksomhet. I denne hverdagen blir kundeopplevelser og kundetilfredshet det viktigste for oss som lokal sparebank. Vi er opptatt av å optimalisere bruk av digitale kanaler og rådgivning via vårt kontornett basert på kundenes behov. Dette er noe vi som ansatte i banken jobber for hver dag.

I tillegg til å være en kundeorientert sparebank for både personer, små og mellomstore bedrifter, samt kommuner, er Haugesund Sparebank en betydelig bidragsyter til lokale lag og foreninger innenfor både idrett, kultur og humanitære/ideelle organisasjoner.

I 2017 betalte banken ut nærmere 10 millioner kroner i sponsorbidrag i forbindelse med samarbeidsavtaler med ca. 150 foreninger og lag i bankens markedsområde. På denne måten bidrar banken positivt i Haugesundsregionen.

Deler av overskuddet i Haugesund Sparebank blir hvert år delt ut som gaver til gode formål i regionen. I regnskapet for 2017 er det satt av 3 millioner kroner til gaver til allmennyttige formål. Samfunnsengasjement er et viktig perspektiv for vår bank.

Siden oljeprisnedgangen i 2014 har det vært krevende tider både for privatpersoner og næringsliv i vår region. Det er da svært positivt å se et stadig lysere makrobilde fra siste halvdel av 2017. Konjunkturrapporter viser alle tegn på at pila igjen peker oppover. I vår region viser konjunkturbarometrene at optimismen øker, bedriftene venter vekst det kommende året og flere forventer bedret lønnsomhet. Vi går fra oljenedgang til oljeoppgang, selv om det fortsatt er krevende tider innen oljerelaterte næringer og maritim næring. Arbeidsledigheten har gått ned og det forventes fortsatt nedgang.

Det er fortsatt utfordringer, men også store muligheter. Og ikke minst er det mer positive utsikter for 2018 enn det har vært på lenge.

Alt dette skaper selvfølgelig mange muligheter for vår næring i tiden fremover. I denne sammenheng er det spennende og utfordrende å være en selvstendig og lokal sparebank. I det å være broen mellom det globale og det lokale finnes også store deler av bankens samfunnsrolle. Lokal tilstedeværelse, med det lokale engasjement som ofte følger med er en styrke når det gjelder å utvikle det lokale næringslivet og sikre sysselsetting. Lokalkunnskap om boligmarkeder og forutsetningen for å kunne drive virksomhet i lokalmiljøene, samt kjennskap til enkeltmennesker, gir Haugesund Sparebank muligheter til å legge til rette for lokal vekst.

Bankens resultat og utvikling bidrar til å opprettholde bankens forretningsidé om å være en kundeorientert, attraktiv og selvstendig sparebank med lokal forankring til beste for kundene, eiere og ansatte, samt at banken skal kunne bidra til vekst og utvikling i lokalsamfunnet.

Bankens visjon, «Lokal, nær og personlig», har stor betydning i bankens daglige virksomhet og strategiske planlegging. Dette vil vi bygge videre på inn i 2018.

Avslutningsvis vil jeg få rette en stor takk til bankens kunder, egenkapitalbeveiere, forretningsforbindelser og samarbeidspartnere, og ikke minst til våre tillitsvalgte og dyktige ansatte. Alle har bidratt til at Haugesund Sparebank framstår som en konkurransedyktig, kundeorientert og selvstendig sparebank med lokal forankring i Haugesundregionen.

Haugesund 23. februar 2018

Bente Haraldson Syre
Administrerende banksjef

Hovedtall

Beløp i hele 1.000 kroner, % av forvaltningskapital

RESULTATREGNSKAP	2017		2016	
Renteinntekter og lignende inntekter	293 890	2,87	287 758	3,01
Rentekostnader og lignende kostnader	112 387	1,10	112 670	1,18
NETTO RENTE-OG KREDITTPROVISJONSINNTEKTER	181 503	1,77	175 088	1,83
Utbytte	7 548	0,07	14 747	0,15
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	42 018	0,41	38 924	0,41
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	4 638	0,05	4 287	0,04
Netto verdiendring og gevinst/tap av valuta og verdipapirer	4 746	0,05	4 789	0,05
Andre driftsinntekter	3 579	0,03	3 228	0,03
NETTO ANDRE DRIFTSINNTEKTER	53 253	0,52	57 401	0,60
SUM DRIFTSINNTEKTER	234 756	2,29	232 489	2,43
Lønn, pensjoner og sosiale kostnader	54 991	0,54	38 842	0,41
Administrasjonskostnader	35 908	0,35	37 742	0,39
Ordinære avskrivninger	6 534	0,06	6 933	0,07
Andre driftskostnader	16 087	0,16	18 476	0,19
SUM DRIFTSKOSTNADER	113 520	1,11	101 993	1,06
DRIFTSRESULTAT FØR TAP	121 236	1,18	130 496	1,37
– tap på utlån, garantier mv.	41 278	0,40	38 221	0,40
DRIFTSRESULTAT ETTER TAP	79 958	0,78	92 275	0,97
Nedskr./revers. av nedskr. og gevinst/tap verdipapirer anleggsmidler	593	0,01	0	0,00
DRIFTSRESULTAT FØR SKATT	80 551	0,79	92 275	0,97
Skatt på ordinært resultat	19 683	0,19	21 260	0,22
RESULTAT FOR REGNSKAPSÅRET	60 868	0,59	71 015	0,75
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	10 234 624		9 573 297	

Beløp i hele 1.000 kroner

BALANSE	2017	2016	Endring i %
Forvaltningskapital	10 147 834	9 553 541	6,22
Innskudd fra kunder	8 223 954	7 745 890	6,17
Utlån brutto inklusiv overført Verd Boligkreditt AS	9 890 587	9 514 073	3,96
Utlån overført Verd Boligkreditt AS	1 640 466	1 589 832	3,18
Utlån (brutto) banken	8 250 121	7 924 241	4,11
Sum nedskrivninger på utlån	49 936	49 073	
Herav nedskrivninger på grupper av utlån	22 000	23 000	
Totale nedskrivninger i % av utlån	0,61	0,62	
Ansvarlig kapital (tellende)	1 258 068	1 198 960	
Kapitaldekningsprosent	21,69	21,11	
Kjernekapitalprosent	19,54	18,92	
Ren kjernekapitalprosent	17,56	16,98	
Ren kjernekapitalprosent vektet med 18,74% av Verd Boligkreditt	16,55		
Uvektet kjernekapital	10,49	10,17	
Uvektet kjernekapital konsolidert med 18,74% av Verd Boligkreditt	9,38		

1. INNLEDNING

Haugesund Sparebank sitt resultat før skatt for 2017 utgjør 80,6 millioner kroner hvorav det er avsatt 19,7 millioner kroner til skatt.

Av resultatet etter skatt på 60,9 millioner kroner, er det foreslått avsatt 3 millioner kroner til gavefond, samt at 8 millioner kroner går som avkastning til egenkapitalbeviserne, hvorav 6,3 millioner kroner er foreslått utdelt som utbytte, mens 49,9 millioner kroner bidrar til en styrking av Sparebankens fond og kapitaldekning. Bankens brutto utlånsøkning, inkludert overførte lån til Verd Boligkreditt AS, er på 4,0 prosent mens innskuddsøkningen er på 6,2 prosent.

Banken har en god innskuddsdekning på 99,7 prosent. Bankens rene kjernekapital er nå styrket til 17,56 prosent (16,55 prosent konsolidert med Verd Boligkreditt AS) mens den ansvarlige kapitalen er på 21,69 prosent. Dette er en utvikling som er i tråd med bankens planer og budsjetter. Uvektet kjernekapital er styrket til 10,49 prosent (9,38 prosent konsolidert med Verd Boligkreditt AS).

Haugesund Sparebank driver virksomhet i henhold til Lov om finansforetak og finanskonsern (Finansforetaksloven) og Lov om verdipapirhandel. Banken har kontorer i kommunene Haugesund, Bømlo, Sveio, Tysvær og Vindafjord. Styret mener at bankens resultat og utvikling bidrar til å opprettholde bankens forretningsidé om å være en kundeorientert, attraktiv og selvstendig sparebank med lokal forankring til beste for kundene, eiere og ansatte, samt at banken skal kunne bidra til vekst og utvikling i lokalsamfunnet. Bankens visjon, «Lokal, nær og personlig», har stor betydning i bankens daglige virksomhet og strategiske planlegging.

Haugesund Sparebank ble etablert 1. oktober 1928, og er i dag en betydelig aktør i det lokale finansmarked med en forvaltningskapital på ca. 10,1 milliarder kroner.

Banken selger både liv- og skadeforsikringsprodukter fra Frende Forsikring. Vi har samarbeid med Norne Securities AS om verdipapirhandel, og har et viktig samarbeid med boligkredittforetaket Verd Boligkreditt AS. Vi formidler leasingprodukter og billån fra Brage Finans AS og langsiktige lån til næringslivskunder fra Eiendomskreditt AS. Banken er medeier i alle disse selskapene sammen med flere andre sparebanker. Banken er også medeier i det lokale eiendomsmeglerforetaket Eiendomsmegler A AS, som er etablert med lokaler i bankens nabobygg, Haraldsgaten 117 i Haugesund. Eiendomsmegler A AS er blitt en betydelig aktør i det lokale eiendomsmarkedet, og har også etablert samarbeid med Haugesund Boligbyggelag om salg av borettslagsleiligheter. I 2017 ble banken også medeier i Vipps gjennom eierandel i Balder Betaling AS.

Samarbeidet med de 8 andre sparebankene innenfor DSS, De Samarbeidende Sparebankene, har stor betydning for Haugesund Sparebank. DSS – samarbeidet består av sparebankene Lillesands Sparebank, Spareskillingsbanken, Søgne og Greipstad Sparebank, Flekkefjord Sparebank, Skudenes & Aakra Sparebank, Haugesund Sparebank, Etne Sparebank, Voss Sparebank og Luster Sparebank. Haugesund Sparebank har blant annet en utvidet koordinerende rolle i dette samarbeidet, spesielt overfor den felles IT – leverandøren, EVRY, men også overfor andre leverandører. I oktober 2015 avtalte DSS – bankene en videreføring og utvidelse av avtalen med EVRY. Avtalen løper i 5 år. Samtidig ble DSS – samarbeidet forutsatt utvidet og styrket. DSS – bankene har også en viktig rolle som aksjonærer og brukere av de sparebankeide selskapene Frende, Norne, Verd, Brage, Eiendomskreditt og Balder Betaling.

I en tid hvor finansmarkedet blir stadig mer sentralisert og globalisert, er Haugesund Sparebank stolt over å være den eneste lokaleide og lokalstyrte banken i Haugesund. Haugesund Sparebank fikk i fjor 2.242 nye kunder. I tillegg

til konkurransedyktige betingelser og god personlig service har vi erfart at både bedrifter og privatpersoner legger vekt på den lokale tilknytningen når de skal velge bankforbindelse.

Bankens resultater de senere årene gjør at banken fortsatt kan være en stor bidragsyter til lokale lag og foreninger innen både idrett, kultur og humanitære ideelle organisasjoner. I 2017 betalte banken nærmere 10 millioner kroner i sponsorstøtte i forbindelse med samarbeidsavtaler med ca. 150 foreninger og lag i bankens markedsområde. Det ble også utbetalt 1 millioner kroner fra bankens gavefond til allmennyttige formål.

2. DEN ØKONOMISKE SITUASJONEN

Verdensøkonomien viste i 2017 klare tegn på økt optimisme og sterkere vekst. Aktiviteten hos flere av Norges sentrale handelspartnere tok seg opp og arbeidsledigheten falt i flere land til lavere nivåer enn i perioden før finanskrisen.

Internasjonalt

I tillegg så man høyere investeringsvekst og fortsatt sterk forbruksvekst. Utviklingen har vært understøttet av en svært ekspansiv pengepolitikk som har inkludert utradisjonelle tiltak, i form av verdipapirkjøp, i mange land. Det lave rentenivået må ses i sammenheng med en prisvekst som har holdt seg lav. I takt med at aktiviteten har økt har sentralbankene i flere land startet utfasingen av de ekstraordinære tiltakene, og også hevet styringsrenten enkelte steder.

USA var et av landene som var tidlig ute med rentekutt og verdipapirkjøp (kvantitative lettelser) for å stimulere til økt økonomisk aktivitet etter finanskrisen. Tiltakene har hatt ønsket effekt og i 2017 tiltok veksten, mens arbeidsledigheten ble ytterligere redusert. Den økende aktiviteten førte til tre rentehevinger fra den amerikanske sentralbanken FED gjennom året, samtidig som det ble iverksatt en gradvis nedskalering av sentralbankens balanse. Den pengepolitiske innstrammingen vil i noen grad kunne bli motvirket av skattereformen som ble vedtatt mot slutten av året.

I Eurosonen fortsatte bedringen i økonomisk aktivitet gjennom fjoråret, og veksten endte antagelig på sitt høyeste nivå siden før finanskrisen.

Fremgangen var bredt basert med økt inntektsvekst og sterkere fremtidstro, som igjen påvirket forbruk og investeringsnivå i en positiv retning. Prisveksten steg noe, men utviklingen var ikke tilstrekkelig sterk til at den europeiske sentralbanken gjorde endringer i den ekspansive pengepolitikken. Imidlertid ble det annonsert at verdipapirkjøpsprogrammet nå vil bli trappet ned. Verdipapirkjøpene vil etter planen bli avsluttet høsten 2018 dersom økonomien ikke opplever ytterligere tilbakeslag.

Situasjonen i fremvoksende økonomier tok seg også opp gjennom fjoråret. Veksten endte samlet sett på 4,5 prosent. Årsaken til fremgangen skyldtes i stor grad positiv utvikling i de råvareeksporterende økonomiene. Kina stod for et solid bidrag, med en vekst i overkant av 6 prosent. Veksten i Kina tilskrives ekspansiv finanspolitikk og høy aktivitet i boligmarkedet. Flere forhold taler for at Kinas veksttakt vil bli noe lavere fremover.

Norsk økonomi

Aktiviteten i Fastlands-Norge tok seg opp i 2017 etter et 2016 med den svakeste veksten siden finanskrisen. Veksten ble om lag fordoblet, til i underkant av 2 prosent. Dette ligger tett opptil den årlige veksttaket som Norges Bank forventer de nærmeste årene.

Boliginvesteringene har vært en av de sentrale bidragsyterne til økt vekst. Som følge av sterk prisutviklingen i boligmarkedet over flere år, og særlig i 2016, ble det igangsatt bygging av et betydelig antall boliger i 2017. I januar 2017 kom det et omslag i boligmarkedet. Prisendringen var særlig markant i Oslo, hvor prisene også hadde steget kraftig mot slutten av 2016. På tross av omslaget endte årsveksten i boligprisene i Norge på 5,7 prosent. Nedgangen fra begynnelsen av året sammenfalt med myndighetenes beslutning om videreføringen og tilstramming av boliglånsforskriften. Det er grunn til å anta at omslaget i markedet vil kunne påvirke boligbyggingen i årene fremover.

En tyngende faktor for veksten i norsk økonomi de senere år har vært fallet i oljeprisen, med påfølgende fall i oljerelaterte investeringer. Gjennom 2017 tok oljeprisen seg opp med om lag 10 USD per fat. Samtidig har nedgangen i aktivitet medført en rekke tiltak som har redusert kostnadsnivået i sektoren. Oljeinvesteringene har trolig bunnet ut og vil øke i tiden fremover. Med forventninger om et høyere investeringsnivå også i øvrige bedrifter, ventes en positiv impuls fra realinvesteringer for økonomien fremover.

Positive utsikter, bedring i reallønnsvekst og et fortsatt lavt rentenivå ga grunnlag for en god forbruksvekst i husholdningene i 2017.

Dette gjaldt særlig forbruk av tjenester. Husholdningene har imidlertid økt sin gjeldsbelastning ytterligere og er, gitt høy andel av boliglån med flytende rente, utsatt for endringer i rentenivået. Arbeidsmarkedet bedret seg gjennom året målt ved både arbeidskraftsundersøkelsen (AKU) og registrert ledighet hos NAV. Ledigheten var i desember 2017 på 3,8%.

Prisveksten, målt ved konsumprisindeksen (KPI), ble betydelig redusert i 2017, etter å ha nådd en topp på 4,4 prosent sommeren 2016. Den relativt høye prisveksten i 2016 var i stor grad en konsekvens av at den norske kronen hadde falt i verdi, med påfølgende prisvekst på importerte varer. I 2017 avtok denne effekten og prisveksten ble redusert til 1,6 prosent, et nivå godt under styringsmålet for pengepolitikken på 2,5 prosent.

Bedringen av situasjonen i norsk økonomi gjennom fjoråret var ikke av en slik grad at Norges Bank ønsket å heve styringsrenten fra 0,5 prosent. Sentralbanken la vekt på at man bør gå varsomt frem i rentesettingen, men at en første renteheving ikke er langt unna i tid dersom norsk og internasjonal økonomi utvikler seg som forventet.

Finanspolitikken bidro også i ekspansiv retning i 2017. Det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet, som måler den underliggende pengebruken av oljeinntektene, økte til ca. 220 milliarder kroner. Målt som andel av trend-BNP for Fastlands-Norge innebar dette en vekstimpuls i økonomien på 0,4 prosent. I forhold til kapitalen i Statens pensjonsfond utland (oljefondet) utgjorde underskuddet 2,9 prosent i 2017, en tidel lavere enn handlingsregelen. Regelen ble i 2017 redusert fra 4 til 3 prosent for å reflektere en lavere forventet realavkastning fra oljefondet (Statens Pensjonsfond Utland), hvilket isolert sett taler for lavere innfasing av midler fra oljefondet inn i norsk økonomi. (Kilde: Sparebankforeningen).

Situasjonen i Haugesundregionen

Arbeidsledigheten i Haugesundregionen gikk ned i 2017, men ligger fremdeles litt over landsgjennomsnittet. De tre store industriarbeidsplassene, Aibel, Hydro og Kårstø, melder om fortsatt høy aktivitet.

Arbeidsmarkedet

Ved utgangen av 2017 hadde Norge en netto arbeidsledighet på 2,4 prosent mot 2,8 prosent året før. I følge tall fra NAV var 8.059 personer i Rogaland helt uten arbeid ved utgangen av 2017. Det er en nedgang på 31 prosent fra året før. Av den totale arbeidsstyrken i Rogaland var 3,2 prosent ledige. Hvis vi også tar med arbeidssøkere på tiltak, var bruttoledigheten i Rogaland på 4,2 prosent.

Ved utgangen av 2017 hadde Haugesund 593 helt arbeidsledige. Disse utgjør 3,1 prosent av arbeidsstyrken mot 4,4 prosent året før. De øvrige kommunene i Nord-Rogaland hadde en ledighet på mellom 1,6 og 3,0 prosent. Bømlo og Sveio hadde en ledighet ved utgangen av 2017 på henholdsvis 2,4 og 2,2 prosent. Arbeidsledigheten i Hordaland falt med 20 prosent i 2017 til 7.644 personer, noe som utgjør 2,7 prosent av arbeidsstyrken. Bruttoarbeidsledigheten i Hordaland utgjorde 3,5 prosent. Ved utgangen av 2017 var det i Rogaland og Hordaland henholdsvis 1.698 og 2.118 ledige stillinger. (Kilde: NAV).

Den maritime næring

Etter en dramatisk omsetningssvikt i 2016, fikk den maritime næringen et ørlite pluss i 2017. I følge tall fra Maritimt Forum for Haugalandet og Sunnhordland, hadde bedriftene i foreningens nedslagsfelt en omsetningsvekst i fjor på 1,3 prosent. Samlet omsetning i 2017 endte på 40,3 milliarder kroner mot 39,8 milliarder kroner året før. Tallet er basert på opplysninger fra medlemsbedrifter i Maritimt Forum og dekker Nord-Rogaland og Sunnhordland inkludert Austevoll. Den maritime næringen i Haugesund omsatte i 2017 for 15,2 milliarder kroner.

Antall sysselsatte i den maritime næringen i Haugesund viste en økning på 167 personer i 2017 til 5.577. Totalt for hele regionen er 16.001 personer sysselsatt innen den maritime næringen. Det er 1.391 flere enn året før. Når det gjelder rederiene i regionen, så hadde disse totalt 8.282 ansatte, en økning på 1.527 fra året før. Av de 8.282 rederiansatte var 2.793 norske sjøfolk, mens 4.738 var utenlandske sjøfolk. I 2017 var det 751 ansatte ved rederikontorene, en nedgang på 111 personer fra året før. Ved utgangen av 2017 besto den lokale flåten av 381 skip på til sammen 4,1 millioner bruttotonn.

Verftsindustrien

Mens verftsindustrien i 2016 fikk en omsetningssvikt på 45 prosent, ble det nullvekst for næringen i 2017. I følge tall fra Maritimt Forum for Haugalandet og Sunnhordland omsatte den lokale verftsindustrien for 10 milliarder kroner i 2017 – det samme som året før. Antall sysselsatte i verftsindustrien økte med 37 personer til 4.094. Siden høsten 2014 har Aibel-konsernet redusert antall ansatte gjennom flere omganger. Mens konsernet ved utgangen av 2014 hadde 1.900 ansatte tilknyttet Haugesund, er tallet nå redusert til 1.640.

I 2017 har det vært stor aktivitet ved verftet i forbindelse med prefabrikasjon og sammenstilling av borestøttemodulen til Johan Sverdrup. I tillegg til Johan Sverdrup har det vært høy aktivitet i forbindelse med prefabrikasjon og bygging av moduler til Dvalin-prosjektet i 2017. Aibel hadde høy aktivitet ved kai og i dokken også i 2017.

Ellers har mange av de ansatte i Haugesund vært sysselsatt med modifikasjons- og vedlikeholdsarbeid på installasjoner i Nordsjøen og ved Kårstø-anlegget. Det familieeide industrikonsernet Westcon Group i Ølensvåg hadde i 2017 en omsetning på 1,4 milliarder kroner mot 2,1 milliarder året før. Antall faste ansatte lå i 2017 på ca. 750, en liten nedgang fra året før. Over halvparten av de ansatte er tilknyttet anlegget i Ølensvåg. Gjennom søsterselskaper som Westcon Yards, Westcon Power & Automation, Westcon Løfteteknikk og Westcon Geo tilbyr Westcon et bredt spekter av tjenester og produkter.

Kårstø

Både i form av faste arbeidsplasser og investeringer er Kårstøanlegget i Tysvær blant bærebjelkene i det lokale næringslivet. Siden oppstarten i 1985 er det investert for rundt 53 milliarder kroner i landanlegget på Kårstø. I 2014 ble det besluttet at gassen fra Johan Sverdrup-feltet skal føres i land til Kårstø. Det er forventet at den første gassen fra Sverdrup-feltet vil ankomme Kårstø i 2019.

Etter krav fra Stortinget vil Sverdrup-feltet bli forsynt med elektrisk kraft fra land. På Haugsneset, litt øst for Kårstø-anlegget, bygges det nå en omformerstasjon som skal forsyne nevnte felt med strøm. Omformerstasjonen, fase 1, vil bli ferdigstilt i løpet av 2018. På selve Kårstøanlegget har Statoil i dag i underkant av 700 fast ansatte mot 750 året før.

I tillegg kommer rundt 400 ansatte fra innleide firmaer som driver med vedlikehold eller har støttefunksjoner tilknyttet anlegget. I tillegg til arbeidsplasser ved både Kårstø og Bygnes, gir Kårstøanlegget og rørledningene store inntekter til de berørte kommunene på Haugalandet i form av eiendomsskatt. I 2017 betalte Gassco ut 196 millioner kroner i eiendomsskatt til berørte kommuner på Haugalandet hvorav Tysvær er den kommunen som mottar mest.

Hydro

Høy dollarkurs og stigende aluminiumspriser på verdensmarkedet gjorde at Hydro Karmøy fikk en kraftig resultatforbedring i 2017. Samlet hadde metallverket og valseverket en omsetning i 2017 på 6.516 millioner kroner, en økning på 1.143 millioner kroner fra året før. Driftsresultatet endte på 570 millioner kroner, en resultatforbedring på 206 millioner kroner eller 57 prosent.

Ved utgangen av 2017 hadde Hydro Karmøy 748 fulltidsansatte ved metallverket og valseverket, en økning på 88 fra året før. Økningen i antall ansatte har sammenheng med oppstarten av den nye pilotfabrikken. De første elektrolysecellene til pilotfabrikken startet opp i januar 2018. Fabrikken har kostet 4,3 milliarder kroner, og er verdens mest klima- og energieffektive aluminiumsproduksjonsbedrift.

Den nye fabrikken har i overkant av 50 fast ansatte. Forventet årlig produksjonskapasitet er på 75.000 tonn. Til sammenligning ble det i 2017 produsert 194.754 tonn primæraluminium ved Hydro Karmøy.

Handel

Justert for prisvekst kan samtlige av kjøpesentrene i regionen melde om nedgang i omsetningen for 2017. Den negative trenden er på linje med resten av Rogaland. Oasen Storsenter omsatte i 2017 for 979 millioner kroner. Det er en nedgang på 25 millioner kroner eller tre prosent fra året før. Amandasenteret fikk en nedgang i omsetningen i 2017 på 1,5 prosent. Med en omsetning på 1,325 milliarder kroner er likevel Amandasenteret suverent størst blant våre lokale kjøpesentre. Aksdal Senter i Tysvær omsatte i 2017 for 246 millioner kroner, en nedgang på ni millioner kroner fra året før.

Markedet er det eneste av de store kjøpesentrene på Haugalandet som fikk økt omsetning i 2017. Etter flere år med nedgang, økte omsetningen ved Markedet med to millioner kroner til 282 millioner kroner. Justert for prisveksten er dette likevel en nedgang. Det finnes ingen sammenlignbare tall for handelen i Haugesund sentrum.

Kommunikasjon og reiseliv

Gjennom selskapet Destinasjon Haugesund & Haugalandet har det de senere årene blitt satt inn store ressurser på å fokusere på Haugesundregionen som reisemål. Et av satsingsområdene har vært å få utenlandske cruiseskip til Haugesund. Denne satsingen har gitt positive resultater. I 2017 hadde Haugesund 33 anløp av store turistskip med et samlet passasjertall på rundt 60.000. Flertallet av cruiseturistene var fra Storbritannia, Tyskland og Spania. For 2018 er det ventet 44 cruiseskip til Haugesund med i alt 74.000 passasjerer.

Til tross for redusert rutetilbud til utlandet, hadde Haugesund lufthavn Karmøy 1,1 prosent flere passasjerer i 2017 sammenlignet med året før. Totalt hadde Haugesund lufthavn 632.633 passasjerer i 2017, det vil si 6.824 flere enn i 2016. Mens innenlandstrafikken økte med 0,9 prosent, ble utlandstrafikken redusert med hele 21,4 prosent. Reduksjonen i antall flyavganger til utlandet gav rundt 14.100 færre passasjerer, men til tross for reduksjon i antall

innenlandsruter (Bergen lagt ned) økte innland med nesten 20.000 flere passasjerer. Når det gjelder utlandsforbindelser, hadde Haugesund lufthavn Karmøy en helårsrute til Gdansk samt sommerruter til København, Alicante og Malaga. To reiseoperatørselskaper tilbød dessuten charterflyvninger til Gran Canaria i vinterhalvåret. I deler av sommerhalvåret 2017 ble det tilbudt charterflyvninger til Chania (Kreta), Las Palmas (Mallorca), Bourgas (Bulgaria) og Antalya (Tyrkia). Gjennom det lokale reisebyrået GoTo ble det i 2017 satt inn enkeltflygninger til London Standsted (England) og Kalmar (Sverige).

Hoteller

Hotellnæringen i Haugesund hadde et svært godt år i 2017. Mens det i Norge generelt ble solgt tre prosent flere hotellovernattinger enn året før, var økningen i Haugesund på 13,9 prosent. Det ble i fjor solgt 230.966 gjestedøgn ved de ti overnattingsstedene i byen mot 202.807 året før. Hovedårsaken til økningen i Haugesund var den store aktiviteten ved Aibel. Haugesund hadde i 2017 1.820 senger fordelt på 967 rom. Den gjennomsnittlige utnyttelseskapasiteten for hotellrom i Haugesund i 2017 var på 53,9 prosent mot 48 prosent året før. (Kilde: SSB).

Bilsalget

Personbilsalget på Haugalandet økte med hele 19,3 prosent i 2017 til 3.406 enheter sammenlignet med året før. I landet for øvrig økte personbilsalget med 2,6 prosent til 158.650 enheter. Salget av varebiler i regionen økte med 5,4 prosent til 899 enheter. Tilsvarende tall for hele landet viser en nedgang i salget av varebiler på 0,5 prosent til 35.838 enheter. (Tallene er innhentet fra Opplysningsrådet for veitrafikken og omfatter kommunene Haugesund, Karmøy, Tysvær, Vindafjord, Utsira, Etne, Bokn, Sveio og Bømlo.)

Høgskulen på Vestlandet

1. januar 2017 ble Høgskolen Stord/Haugesund en del av den nye Høgskulen på Vestlandet. Den nye høgskolen har 16.000 studenter og 1.800 ansatte fordelt på fem steder, Førde, Sogndal, Bergen, Stord og Haugesund. Den nye høgskolen er en av de største i landet og tilbyr et bredt spekter av yrkesnære utdanninger. Studentmiljøet i Haugesund har vokst og utviklet seg de siste årene, og utgjør en viktig faktor for byens økonomi. I Haugesund er det for tiden rundt 1.800 studenter samt 170 forskere, lærere og administrativt personale.

Jordbruk

Vindafjord er fremdeles den største landbrukskommunen i regionen. Etter flere år med nedgang i antall gårdsbruk, har trenden nå snudd. I 2017 var det registrert 380 aktive gårdsbruk i kommunen, mot 367 året før. Av de 380 gårdsbrukene var det 122 som mottok støtte for melkeproduksjon; ett gårdsbruk mer enn året før. I Tysvær gikk antall aktive gårdsbruk opp med fire til 252, mens antall melkekvoter gikk ned med åtte til 55. I Bokn gikk antall aktive gårdsbruk ned med ett til 41, mens antall melkekvoter gikk ned med en til syv.

På Bømlo har antall aktive gårdsbruk gått opp med fire til 99, mens antall gårdsbruk med melkekvoter er det samme som året før, nemlig 5. I Sveio var det registrert 146 aktive gårdsbruk i 2017. Det er en økning på seks fra året før. Antall gårdsbruk med melkekvoter har gått ned med en til 15. Av kommunene på Haugalandet er Haugesund den som har færrest aktive gårdsbruk. Antall aktive gårdsbruk gikk i 2016 ned med tre til 28 hvorav tre har melkekvoter. Antall melkekvoter i Haugesund er likt fra året før.

Fiskeri

Veksten i norsk sjømatnæring fortsatte i 2017. Totalt ble det i 2017 eksportert fisk for 94,5 milliarder kroner, en økning på 3 prosent fra året før. Sjømatnæringen befester derved sin posisjon som Norges nest største eksportnæring etter petroleumsnæringen. Havbruksnæringen sto for 67,6 milliarder kroner, mens villfisknæringen

sto for 26,9 milliarder kroner. Ved utgangen av 2017 var det registrert 267 fiskefartøy i Haugesundregionen. Det er en økning på 2 fartøyer fra 2016. Av disse er 12 havfiskefartøy med en lengde på over 28 meter. Karmøy har totalt 76 fiskefartøy hvorav 5 er havfiskefartøy.

Bømlo har hele 115 fiskefartøy hvorav 6 er havfiskefartøy, mens Bokn har 1 havgående fiskefartøy av totalt 21. 394 personer i Haugesundregionen sto ved utgangen av 2017 registrert med fiske som hovedyrke. Det er fire flere enn året før. Ved utgangen av 2017 var det registrert 11. 316 fiskere (+ 80) og 6.038 fiskefartøy (+ 79) i Norge. Økningen i antall fiskefartøy kom for det aller meste i de minste båttypene. Antall fulltidsfiskere økte med 67 i 2017 til 9.493. Karmøy og Bømlo er de største fiskerikommunene i regionen med henholdsvis 161 og 155 aktive fiskere.

Kulturliv

Haugesundregionen kan vise til et bredt og variert kulturtilbud. Haugesund Sparebank er samarbeidspartner for en rekke kulturarrangementer, og er en av hovedsponsorene for Den norske filmfestivalen og Den norske filmprisen Amanda. Samlet besøkstall for Filmfestivalen 2017 i form av bransjefolk og publikum var litt over 23.000, det samme som året før. Etter en kraftig økning i kinotallet i 2016, falt besøkstallet i 2017 med 9 prosent til 186.848.

Også Sildajazzen hadde en tilbakegang i 2017. Antall besøkende gikk ned fra rundt 60.000 til 50.000 fordelt på 199 arrangementer og forestillinger. Totalt ble det i 2017 solgt i underkant av 20.000 billetter ved de ulike arrangementene under Sildajazzen, en nedgang på ca. fem prosent fra året før. Gjennom 2017 har Haugesund befestet sin posisjon som en av landets ledende festival- og kulturbyer. Noe av det som særpreger kulturlivet i Haugesund er bredden og variasjonen. Kulturlivet i regionen er også stort og bredt fra Midtsommerfest i Tysvær, Vikedal Roots Music Festival i Vikedal, Fartein Valen-festivalen i Sveio og Kanaldagene på Bømlo.

Haugesund Sparebank er en viktig sponsor og samarbeidspartner for de fleste av de nevnte kulturarrangementene. Banken er også en viktig samarbeidspartner og sponsor for det øvrige lokale kultur-, idretts- og foreningsliv i Haugesund, Vindafjord, Tysvær, Bømlo, Sveio og fastlandssiden av Karmøy.

3. UTVIKLINGEN I FINANSMARKEDENE

Den innenlandske kredittveksten har ifølge tall fra Statistisk Sentralbyrå samlet sett økt noe gjennom 2017.

Kredittindikatoren (K2) viste en samlet vekst for 2016 på 4,8 prosent, denne økte gjennom 2017 til 6,3 prosent ved utgangen av desember. For husholdningene var veksten 6,5 prosent ved utgangen av desember 2017, mens tolv månedersveksten for de ikke finansielle foretakene var 6,4 prosent. Kommuneforvaltningens gjeldsvekst var 4,9 prosent fram til utgangen av desember 2017.

Gjeldsveksten for husholdningene har over lengre tid vært høyere enn veksten i disponibel inntekt. Noe som har resultert i at husholdningenes gjeldsbelastning har økt de senere årene. Norges Banks utlånsundersøkelse ved inngangen til 2017 indikerte imidlertid innstramming i bankenes kredittpraksis som følge av endringene i boliglånsforskriften. Og som varslet strammet banken inn kredittpraksisen overfor husholdningene i 1. kvartal 2017. Innstrammingen begrunnes med endringene i boliglånsforskriften som trådte i kraft 1. januar. Innstrammingen gjelder først og fremst lånebetingelser knyttet til maksimal gjeldsgrad (gjeld i forhold til inntekt). Resten av året har kredittpraksisen ligget relativt stabilt.

De siste årene har det vært høy vekst i boligpriser og husholdningenes gjeld. Siden våren 2017 har boligprisene falt. Oppgangen i norsk økonomi kan iflg. Norges Bank tilsi at et eventuelt videre fall i boligprisene blir begrenset. Husholdningenes kredittvekst er fortsatt høy, men Norges Bank antar at over tid vil lavere boligprisvekst dempe gjeldsveksten. Lav arbeidsledighet og gradvis høyere inntektsvekst kan tilsi at et eventuelt videre fall i boligprisene blir begrenset.

Høy vekst i boligpriser og gjeld har økt husholdningenes sårbarhet de siste årene. Ifølge Finanstilsynets rapport «Finansielt utsyn – november 2017» er husholdningenes gjeldsvekst fortsatt høyere enn inntektsveksten. Omslaget i boligmarkedet har til nå ikke vist seg i lavere kredittvekst. Rentebelastningen til husholdningene er likevel lav på grunn av lav rente.

4. RENTEUTVIKLINGEN

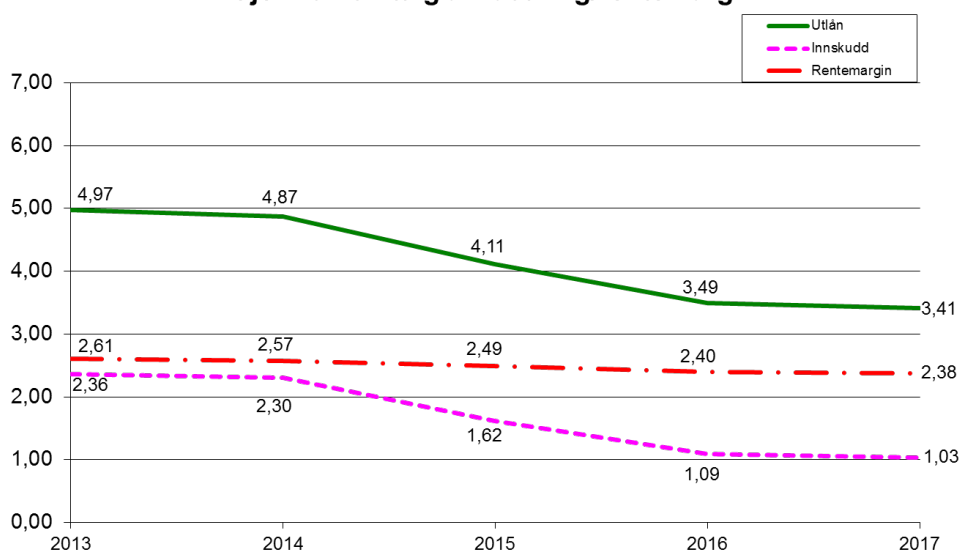
Norges Bank har et mål om en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2,5 prosent. Norges Banks hovedstyre besluttet i siste rentemøte i desember 2017 å holde styringsrenten uendret på 0,50 prosent.

Ifølge Norges Bank er det fortsatt behov for en ekspansiv pengepolitikk. Rentene ute er lave. Kapasitetsutnyttningen i norsk økonomi er fortsatt noe under et normalt nivå. Det er utsikter til at prisveksten holder seg lavere enn 2,5 prosent de neste årene. Oppgangen i norsk økonomi fortsetter, og kapasitetsutnyttningen synes noe høyere enn tidligere lagt til grunn. Prisveksten er lav, men en svakere krone enn ventet i september kan bidra til at prisveksten tar seg raskere opp enn tidligere anslått. Etter hvert som kapasitetsutnyttningen øker, vil trolig også lønnsveksten tilta. Endringene i utsiktene og risikobildet tilsier samlet sett en noe tidligere renteøkning enn Norges Bank har uttrykt tidligere. Usikkerheten om virkningene av pengepolitikken taler for å gå varsomt frem, også når det blir aktuelt å heve styringsrenten. Slik Norges Bank nå vurderer utsiktene og risikobildet, vil styringsrenten bli liggende på dagens nivå den nærmeste tiden, ifølge sentralbanksjefen. Prognosen for styringsrenten i Pengepolitisk rapport 4/17 ligger på 0,5 prosent frem til høsten 2018 og øker deretter gradvis.

Den norske 3 måneders pengemarkedsrenten, NIBOR, var i begynnelsen av 2018 på ca. 0,83 prosent, mens den ett år tidligere var på ca. 1,16 prosent. Renten på norske 10 års statsobligasjoner var på ca. 1,65 prosent i januar 2018, mens den ett år tidligere var på 1,66 prosent.

Haugesund Sparebanks rentemargin var for 2017 på 2,38 prosent, en reduksjon fra 2,40 prosent året før. Vi legger i vår kredittgivning til grunn at rentemarginen for næringslivslån, på grunn av risiko og vektning av sikkerheter (ref. kapitaldekningsreglene), skal være høyere enn rentemarginen for boliglån. For 2017 var differansen på ca. 1,1 prosentpoeng. Bankens gjennomsnittlige utlånsrente ved slutten av 2017 var på 3,32 prosent mens gjennomsnittlig innskuddsrente var på 0,94 prosent.

Gjennomsnittlig avkastning/rentemargin

5. FORVALTNINGSKAPITALEN

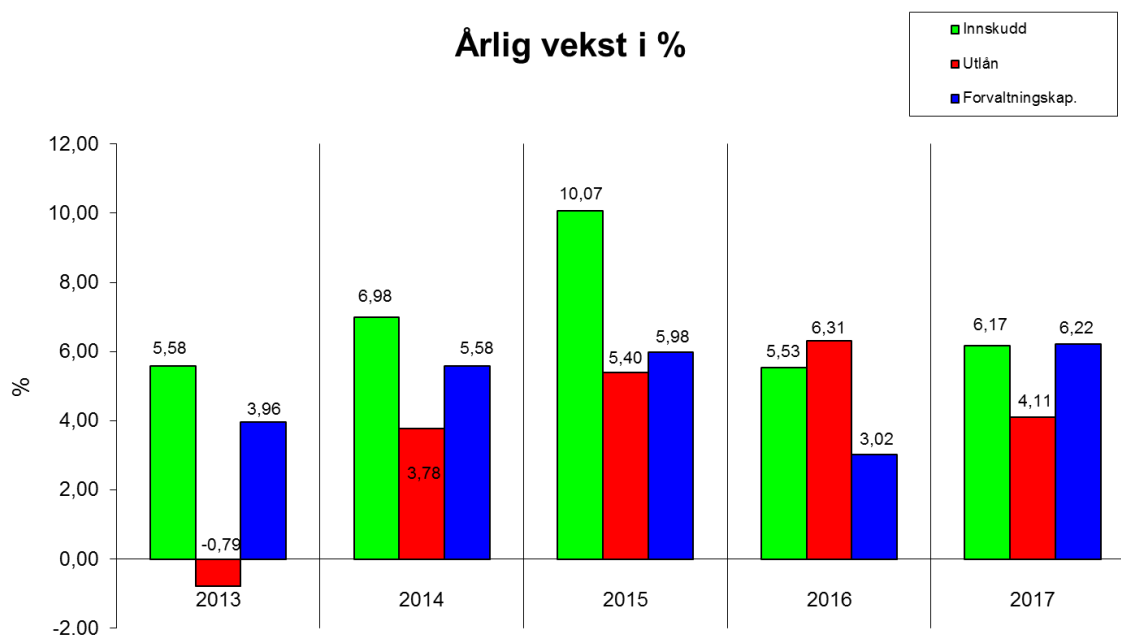
Haugesund Sparebanks forvaltningskapital var ved utgangen av 2017 på 10.147,8 millioner kroner. Dette er en økning på 594,3 millioner kroner eller 6,2 prosent det siste året.

Økningen er noe høyere enn året før (3 prosent), og også noe høyere enn bankens budsjett. I forvaltningskapitalen er det ikke medregnet overføring av boliglån til Verd Boligkreditt AS på totalt 1.640,5 millioner kroner. Verd Boligkreditt AS benyttes aktivt av banken i forbindelse med bankens funding- og likviditetssituasjon. Det blir stadig viktigere for bankene å ha en slik mulighet for overføring av godt sikrede boliglån til et boligkredittforetak (OMF).

Bankens likviditet er god også ved inngangen til 2018, og innskuddsdekningen er fortsatt høy, 99,7 prosent i 2017 mot 97,7 prosent i 2016. Dette anses å være tilfredsstillende i forhold til bankens fastsatte mål om innskuddsdekning på minimum 85 prosent (innskudd i prosent av bokførte utlån).

Ved årsskiftet utgjorde bankens plasseringer i Norges Bank og andre kredittinstitusjoner, inklusiv bankens kontantbeholdning, 777,2 millioner kroner, en økning på 107,6 millioner kroner fra året før. Banken hadde ved årsskiftet løpende 3 obligasjonslån på totalt 600 millioner kroner, med forfall i perioden fra juni 2018 og fram til mai 2021. I tillegg hadde banken et ansvarlig obligasjonslån på 125 millioner kroner, tatt opp i 2014. Banken hadde også to fondsobligasjonslån på tilsammen 115 millioner kroner.

Bankens forretningsmessige avtaler med Haugesund kommune, Etne kommune, Karmøy kommune (sammen med Skudenes & Aakra Sparebank), Sveio kommune, Tysvær kommune, Utsira kommune og Vindafjord kommune er viktige for banken. Styret ser det som svært viktig at Haugesund Sparebank, som den lokale banken, kan ha et totaltilbud av finansielle tjenester med betingelser, service og oppfølging som gjør at kommunene i bankens virkeområde ser seg tjent med å velge Haugesund Sparebank som bankforbindelse og finansiell samarbeidspartner. Avtalen med Karmøy kommune går ut 19. mars 2018.

6. INNSKUDD / DAGLIGBANK

Ved utgangen av 2017 utgjorde Haugesund Sparebanks samlede innskudd fra kunder 8.224 millioner kroner. Dette er en økning på 478,1 millioner kroner eller 6,2 prosent fra året før.

Innskuddsøkningen er høyere enn budsjettert, og også noe høyere enn året før da den var på 5 prosent. Personkundene står for 52 prosent av bankens innskudd, bedriftskundene for 27 prosent og det offentlige for 21 prosent.

Innskuddsmassens sammensetning pr. 31.12 2017 sammenlignet med 2016 var som følger:

INNSKUDDSMASSENS SAMMENSETNING (millioner kroner)	2017	2016
Bedriftskonto/Foreningskonto/Landbrukskonto	613,1	585,7
Personkonto	870,2	813,6
Seniorkonto	208,7	203,9
Boligsparing for ungdom (BSU)	206,6	190,9
Kapitalkonto/Plasseringskonto	2.140,9	2.125,5
31 dagers innskudd	676,0	774,9
Andre vilkår	3.508,5	3.081,4
Sum	8.224,0	7.745,9

Det framgår at banken har en svært positiv innskuddsutvikling i 2017. Innskudd på personkonto viser en økning på 7 prosent. Det er også stor økning på BSU-konto på 8,2 prosent. Samlet sett har banken gjennomsnittlig hatt en innskuddsøkning på 5,9 prosent de siste 3 årene. Denne positive utviklingen i bankens innskudd har sammenheng med fortsatt svært god oppslutning fra bankens etablerte kunder samt en rekke nye kundeforhold ved alle bankens kontorer. Haugesund Sparebank fikk tilsammen 2.242 nye kunder i 2017. Dette tyder på at bankens satsing på personlig service og sentral beliggenhet i byen og distriktet blir verdsatt. I tråd med den generelle samfunnsutviklingen tilbyr banken også alle typer av automat- og nettbanktjenester.

Over 80 prosent av bankens personkunder har nå tatt i bruk nettbank, hvor vi har ingen eller lave gebyrer knyttet til betalingsformidling og kontoinformasjon. Banken har egen App for banktjenester for iPhone og Android. Her kan kundene bl.a. få tilgang til mobilbank, SMS-tjenester, valutakalkulator, sparekalkulator, lånekalkulator, aksjekurser fra Oslo Børs samt mulighet for sperring av kort. Vår mobilbank gir nettbankkundene tilgang til de mest populære nettbanktjenestene på mobiltelefon og nettbrett. Bruk av mobilbanken har økt kraftig i 2017. Dette er i samsvar med trenden vi ser for øvrig i markedet. Det jobbes kontinuerlig med forbedring av brukervennlighet av nettbank og mobilbank. Banken tilbyr også BankID på mobil i tillegg til ordinær BankID i alle selvbetjeningskanalene. Dette forenkler hverdagen for de aller fleste nettbankkundene ettersom en nå kun trenger mobiltelefonen. Kundene kan nå også bli kunde via nettet med BankID. Banken har også tatt i bruk eSigneringsløsning. Dette betyr at banken kan sende dokumenter og avtaler for elektronisk signering med BankID. Våre kunder er dermed ikke avhengig av å komme fysisk i banken for å signere. Denne tjenesten utvides vesentlig i tiden framover. Banken tilbyr også Småsparing, noe som betyr at kunden kan spare litt penger hver gang det betales med bankkortet og kunden bestemmer selv sparebeløpet. I 2017 ble banken medeier i Vipps gjennom Balder Betaling AS, og vi distribuerer Vipps-produkter til kundene våre.

Bankens kundeprogram SPIRE (kunder mellom 0-25 år) har over 4.900 kunder. For kunder i målgruppen 0-12 år har banken en spareklubb med over 700 medlemmer pr. 31.12.2017. Ved å ha denne type spareklubb kan banken invitere til større aktiviteter og arrangement for denne målgruppen. Banken har lansert flere populære produkter for denne kundegruppen. Småsparing har blitt tatt godt imot. I tillegg har banken bankkort for barn. Det er også åpnet

for at ungdom over 15 år kan få bankkort som kan benyttes til netthandel, med foreldrenes samtykke. Bankens seniorkunder har reduserte gebyrer på flere områder som en del av servicen mot denne gruppen kunder. Det har vært god oppslutning om de aktiviteter vi har for denne gruppen også i 2017, bl. a. både på grøttester og kundeturer.

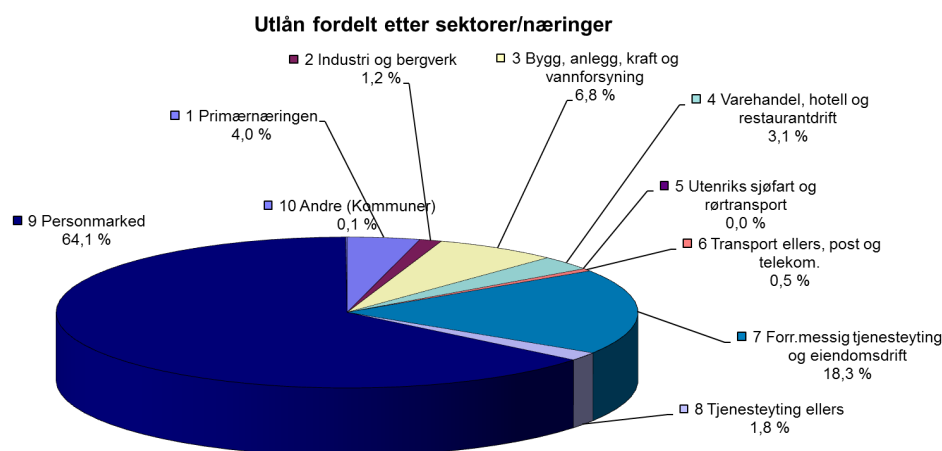
7. UTLÅN OG GARANTIER

Haugesund Sparebanks bokførte brutto utlån utgjorde 8.250,1 millioner kroner ved årsskiftet. Dette tilsvarer en økning på 4,1 prosent i 2017. Risikoprofilen i bankens utlånsportefølje er som det fremkommer av note 2b noe bedret i forhold til 2016.

Bankens portefølje av garantier for valutalån er redusert fra 272,3 millioner kroner i 2016 til 270,3 millioner kroner ved utgangen av 2017. Årsaken til den beskjedne endringen skyldes at de aktuelle valutakursene var relativt like som ved forrige årsskifte.

Styret har som målsetting at minst 2/3 av bankens utlån skal ha pantessikkerhet i bolig. Vi ligger godt innenfor denne målsettingen i dag, idet 84,3 prosent av utlånsmassen ved årsskiftet har pantessikkerhet i bolig, en økning fra 83,1 prosent året før. For øvrig utgjør bokførte utlån til personmarkedet vel 64 prosent av bankens utlån. Utlån til offentlig forvaltning og borettslag utgjør ca. 4 prosent, mens bankens utlån til bedriftsmarkedet, inkl. utlån til personlig næringsdrivende, utgjør nærmere 32 prosent. Bankens bokførte utlån til personmarkedet økte med 9 prosent i 2017, mens utlån til bedriftsmarkedet ble redusert med 3,6 prosent.

Utlån fordelt etter sektorer/næringer

Når det tas hensyn til at banken ved årsskiftet har netto overførte boliglån til Verd Boligkreditt AS på 1.640,5 millioner kroner, utgjør utlån til personmarkedet 70 prosent av bankens totale utlån inklusiv overførte boliglån, på nivå med 2016, mens bedriftsmarkedet, inkl. off. forvaltning og borettslag utgjør 30 prosent.

Totalt er det i 2017 innvilget nye lån, kreditter og garantier til en samlet sum på 2,3 milliarder kroner, på samme nivå som for 2016.

Personmarkedet er bankens hovedområde for salg av finansielle produkter og tjenester, men mindre og mellomstore bedrifter, kommuner og foreninger/lag er også viktige kundegrupper for banken. Styret har forutsatt at totalt engasjement (vektet beløp) med en enkeltkunde på konsolidert basis ikke skal overstige 20 prosent av bankens ansvarlige kapital. Lovens grense er her 25 prosent. Store engasjementer som på konsolidert basis utgjør mer enn 10 prosent av bankens ansvarlige kapital, dvs. for tiden 125,8 millioner kroner, skal hvert kvartal rapporteres til

Finanstilsynet. Ved årsskiftet hadde banken ingen ordinære kundeengasjementer som på konsolidert basis oversteg 10 prosent av bankens ansvarlige kapital.

Det framgår av note 2b at hovedtyngden av bankens utlån er etablert i de kommuner banken har kontor, idet 79,3 prosent gjelder engasjementer i kommunene Haugesund, Bømlo, Sveio, Tysvær og Vindafjord. Vi har også betydelige engasjementer i Karmøy kommune, vel 10 prosent.

Bankens totale garantiansvar er økt fra 381,7 millioner kroner i 2016 til 383,7 millioner kroner ved utgangen av 2017, jfr. note 9d. Lånegarantier utgjør den største delen av garantiansvaret med 270,2 millioner kroner, mens kontraktsgarantier utgjør 59,8 millioner kroner. Risikoen for tap på bankens garantiansvar vurderes som beskeden, idet de aller fleste garantier og lånegarantier fortsatt har god pantesikkerhet. Bankens garantistillelser har gitt totale provisjonsinntekter på 5,7 millioner kroner i 2017, mot 5,9 millioner kroner i 2016.

Når det gjelder misligholdte og tapsutsatte lån, vises det til note 2b. Det framgår at misligholdet over 90 dager er lavere i 2017 enn i 2016. Brutto misligholdte lån er redusert fra 193,5 millioner kroner til 157 millioner kroner og utgjorde ca. 1,9 prosent av totale utlån. Summen av brutto misligholdte og tapsutsatte lån er redusert fra 204 millioner kroner til 163,6 millioner kroner. Det er foretatt nedskrivninger på disse lånene med ca. 27,9 millioner kroner, dvs. en nedskrivningsprosent på 17,1. I forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital ble de bokførte netto tapene (41,3 millioner kroner) i 2017 på 0,40 prosent, dette er tilsvarende prosent som året før. Det er styrets oppfatning at tapene i 2017 har vært altfor høye, på tross av de tiltak som er satt i verk for å få ned tapene. Når det gjelder risikoen for tap på utlån, vurderer styret denne som lavere i 2018 og fremover med bakgrunn i de tiltak som er satt i verk. Banken forutsetter at det i framtiden ikke skal tas større risiko ved enkeltengasjementer enn i dag og at utlån til enkeltbransjer fortsatt skal begrenses i tråd med styrets målsetting. Det må imidlertid understrekes at fremtidige utfordrende økonomiske situasjoner kombinert med fremtidige endringer i regnskapsregler vil kunne påvirke bankens tap.

Bankens nedskrivninger på grupper av utlån er redusert med 1 millioner kroner og utgjør nå 22 millioner kroner, 0,27 prosent av brutto utlån. Nedskrivningene er beregnet på samme måten som tidligere. Etter styrets oppfatning tar bankens gruppenedskrivninger tilstrekkelig høyde for enda ikke identifiserte tap på enkeltkunder.

Bankens totale nedskrivninger på individuelle utlån og grupper av utlån tilsvarer ca. 0,6 prosent av brutto utlån. Nedskrivningene er foretatt i.h.t. gjeldende forskrift og bankens interne retningslinjer og ansees å være tilstrekkelige.

8. TALL FRA KOMMUNENE HVOR BANKEN HAR KONTOR

Utviklingen for banken i alle kommuner der banken har kontor har vært god.

For de kommunene hvor banken har kontor gjelder følgende fordeling (millioner kroner):

	Haugesund		Bømlo		Tysvær		Vindafjord		Sveio	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Innskudd fra kunder	3.148,0	3.127,3	430,7	427,4	749,9	656,6	1.610,3	1.517,1	341,1	271,4
Utlån	3.624,0	3.029,1	488,8	377,9	1.349,7	990,2	2.100,6	1.752,8	299,1	231,3

Det framgår av tallene at innskudd fra kunder i Haugesund fortsatt er større enn de samlede innskudd fra kunder bosatt i Bømlo, Sveio, Tysvær og Vindafjord. Imidlertid er utlån til kunder i disse kommunene hvor banken har

kontorer, totalt sett noe høyere enn utlån til kunder bosatt i Haugesund. Av den totale aktivitetskapitalen i banken (sum av innskudd og utlån) gjelder 52 prosent kunder bosatt i Bømlo, Sveio, Tysvær og Vindafjord.

Det framgår av tallene ovenfor at utviklingen for banken i alle kommuner der banken har kontor har vært god.

9. VERDIPAPIRER

Netto er det i 2017 bokført realiserte gevinster og tilbakeføring av tidligere nedskrivninger på bankens beholdning av sertifikater og obligasjoner som er omløpsmidler med 1,6 millioner kroner, mot en tilsvarende inntektsføring på 4,1 millioner kroner i 2016.

Bankens totale bokførte beholdning av sertifikater og obligasjoner er i løpet av 2017 økt med 125,2 millioner kroner til 782,5 millioner kroner. Obligasjonene er i hovedsak utstedt av kredittforetak og banker. Gjennomsnittlig effektiv rente utgjør for 2017 1,39 prosent for beholdningen av omløpsobligasjoner mot 1,74 prosent for 2016. Hensyntatt verdiøkningen i porteføljen gjennom året utgjør avkastningen 1,77 prosent.

Bokført verdi av bankens samlede plasseringer i aksjer anleggsmidler, pengemarkedsfond/obligasjonsfond og egenkapitalbevis er på 276,7 millioner kroner, en økning på 38,5 millioner fra året før. Av beholdningen representerer 144,7 millioner kroner plasseringer i obligasjonsfond med lav risiko, hovedsakelig utenlandske statspapiere. Effektiv rente, hensyntatt verdiutviklingen, har utgjort 0,79 prosent.

Alle bankens plasseringer i verdipapirer ligger godt innenfor de maksimalgrenser som styret har satt for plassering i aksjer, verdipapirfond, egenkapitalbevis og obligasjoner. Styret er av den oppfatning at det ikke er risiko av stor betydning ved bankens foretatte plasseringer i verdipapirer, selv om den generelle markedsutviklingen vil kunne gi kursendringer fra et år til et annet.

Banken har konsesjon som verdipapirforetak og har tillatelse til å yte følgende investeringstjenester i henhold til lov om verdipapirhandel av 29. juni 2007 nr. 75 (verdipapirhandelloven), jfr. § 9-1 og § 2-1 første ledd nr. 1 og 5:

- Mottak og formidling av ordre på vegne av kunden
- Investeringsrådgivning

Verdipapirforetaket har banksjef Tove Sternhoff som faktisk leder og administrerende banksjef Bente Haraldson Syre som daglig leder.

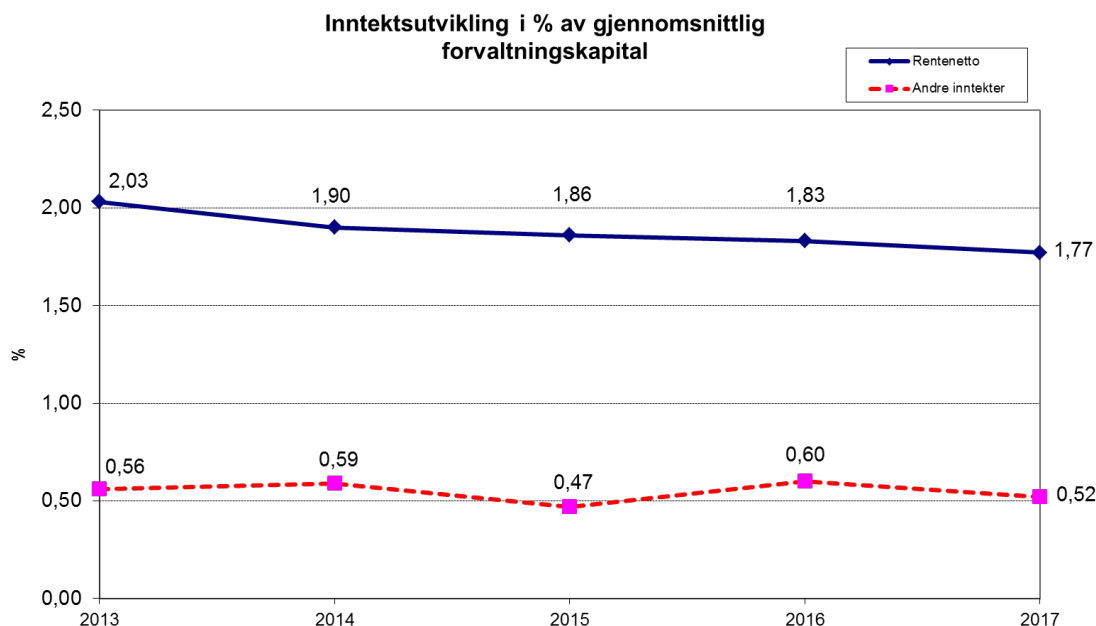
Banken er medeier (1,94 prosent) i verdipapirforetaket Norne Securities AS (Norne). Aksjehandel via nettbanken og ordrer formidlet via fondsavdelingen i banken går via Norne sine systemer. Bankens kunder betjenes i stor grad direkte av Norne.

I 2017 kunne banken tilby sine kunder en ny løsning for fondshandel, også denne gjennom Norne. Gjennom den nye fondsløsningen kan banken tilby sine kunder Aksjesparekonto (ASK), Individuell Pensjonssparing (IPS) og ordinær konto for fondshandel. Antall fondsleverandører ble utvidet, og bankens kunder har nå tilgang til fond fra ODIN Forvaltning og Holberg i tillegg til DNB Asset Management og SKAGEN Fondene. Fondsutvalget vil bli ytterligere utvidet i 2018. Pr. 31.12.2017 hadde våre kunder ca. 335 millioner kroner forvaltet hos våre fondsleverandører, hovedsakelig gjennom SKAGEN og DNB Asset Management som er fondsforvaltere banken har hatt samarbeid med i mange år. Dette er en økning fra 275 millioner året før.

10. RESULTATREGNSKAP

Bankens driftsresultat før skatt for 2017 utgjør 80,6 millioner kroner eller 0,79 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Tilsvarende tall for 2016 var på 92,3 millioner kroner eller 0,97 prosent.

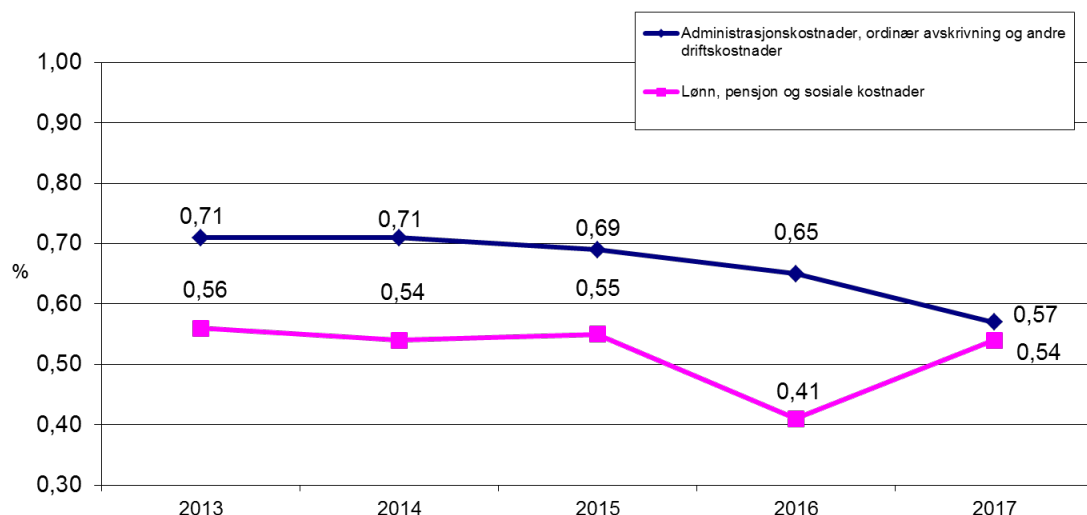
Bankens rentenetto viser en økning på 6,4 millioner kroner fra 175,1 millioner kroner i 2016 til 181,5 millioner kroner i 2017. Rentenettoen i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital er på 1,77 prosent, en reduksjon fra 1,83 prosent året før. Dette bekrefter at konkurransen stadig skjerpes og at marginpresset øker.

Bankens netto andre driftsinntekter, inklusiv gevinst/tap på valuta og verdipapirer, utgjør totalt 53,3 millioner kroner eller 0,52 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital, mens tilsvarende tall for 2016 var 57,4 millioner kroner eller 0,60 prosent. Reduksjonen i andre driftsinntekter skyldes spesielt to forhold. Banken fikk i 2016 ca. 7 millioner kroner i inntekter relatert til salg av Visa Europe sine aksjer til Visa Inc, da banken gjennom Visa Norge FLI og Nets AS var tidligere deleier i disse aksjene, og det nye salget genererte ytterligere inntekter. På den annen side har banken i 2017 hatt ca 3 mill høyere provisjonsinntekter enn i 2016.

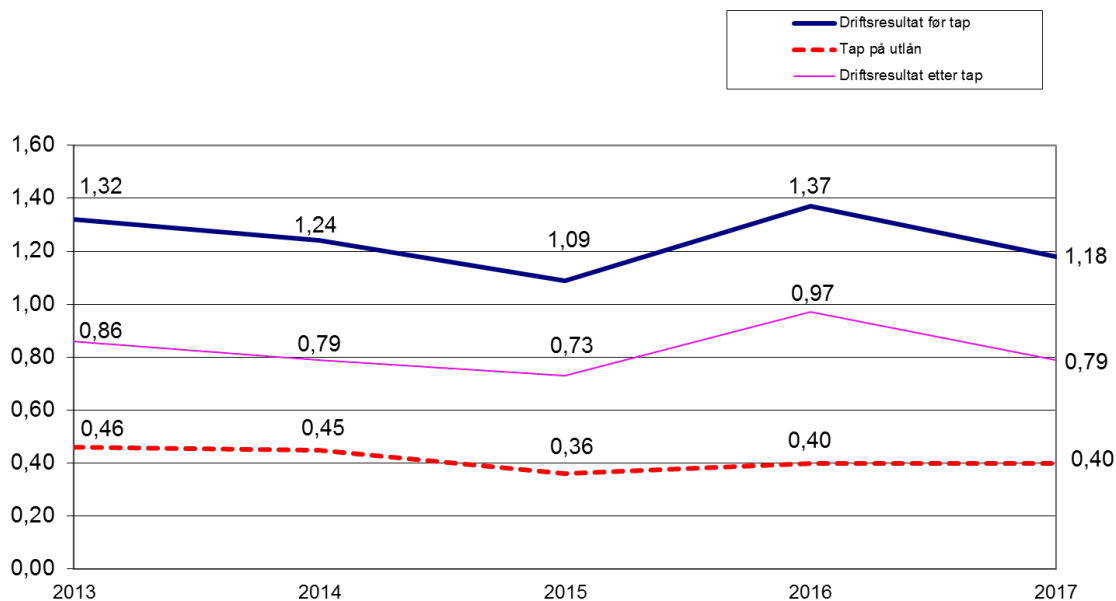
Bankens samlede driftskostnader for 2017, inkl. ordinære avskrivninger, er på 113,5 millioner kroner, en økning på 11,5 millioner kroner, dvs. 11 prosent fra året før. I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital er bankens driftskostnader for 2017 på 1,11 prosent (tilsvarende tall for 2016 var på 1,06 prosent). Hovedårsaken til den store økningen i driftskostnader skyldes en positiv resultateffekt på 12,1 millioner kroner banken fikk i forbindelse med overgangen fra ytelsespensjon til innskuddspensjon i 2016. Bankens målsetting er at kostnadsprosenten skal reduseres hvert år. Uten reduksjonen vedr. pensjonskostnader i 2016 ville kostnadsprosenten dette året gjort 1,19%.

Andre driftskostnader/personalkostnader i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital

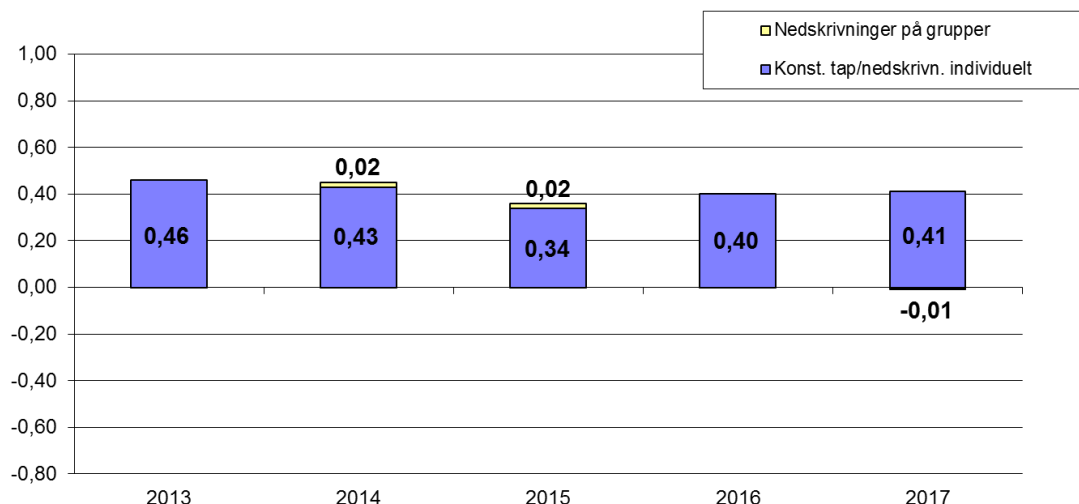
For øvrig har banken som mål å holde en kostnadsprosent (totale driftskostnader i prosent av totale driftsinntekter) som ikke overstiger gjennomsnittet for alle landets sparebanker. Etter korrigering for effekt av pensjonsendringene i 2016 er kostnadene 49,1 prosent i 2016 mot 49,3 prosent i 2017.

Driftsresultat/tap i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital

Bankens driftsresultat før tap for 2017 utgjør 121,2 millioner kroner eller 1,18 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Tilsvarende tall for 2016 var 130,5 millioner kroner eller 1,37 prosent. Driftsresultatet før tap er noe høyere enn budsjett.

Tap på utlån i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital

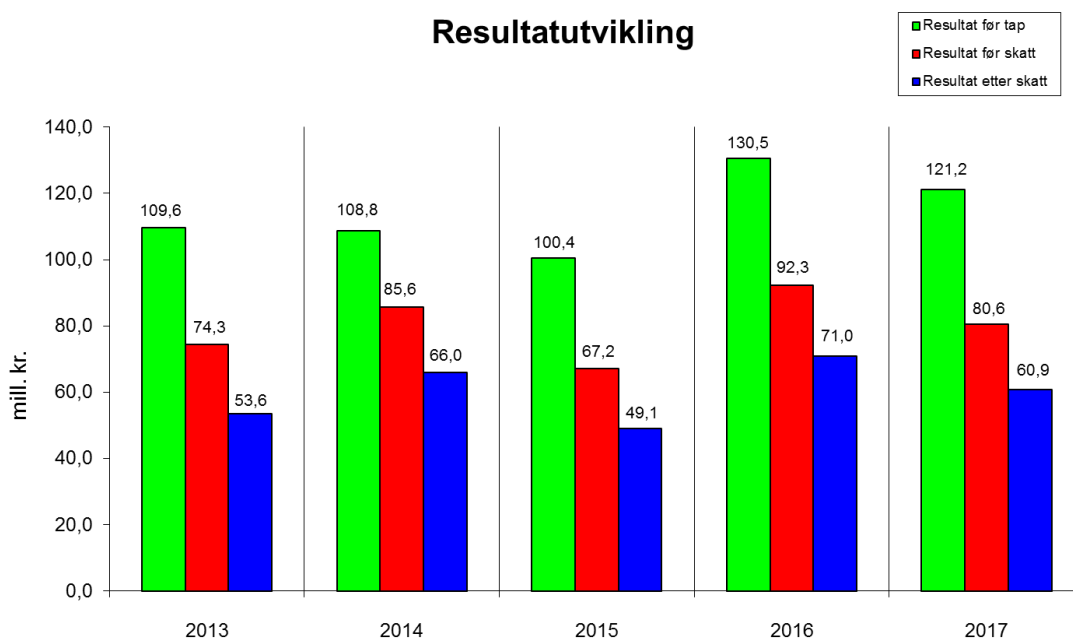

Bankens netto tap på utlån og garantier for 2017 utgjør 41,3 millioner kroner, mot 38,2 millioner kroner for 2016. I forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital er tapene på 0,40 prosent, det samme som for 2016.

Bankens resultat av ordinær drift etter skatt for 2017 er på 60,9 millioner kroner eller 0,59 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital mot 71 millioner kroner eller 0,75 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital i 2016. Selv om det tapene er noe høyere enn i 2016, viser den ordinære bankdriften en fortsatt god utvikling.

Skatt på ordinært resultat for 2017 er bokført med 19,7 millioner kroner. Av Haugesund Sparebanks resultat av ordinær drift etter skatt for regnskapsåret 2017 på 60,9 millioner kroner foreslås 3 millioner kroner avsatt til gavefond og 49,9 millioner kroner foreslås overført til Sparebankens fond, mens 8 millioner kroner går som avkastning til egenkapitalbeviserne. Avkastningen til egenkapitalbeviserne tilsvarer en avkastning på kroner 6,38 hvorav kroner 5 foreslås som utdelt i utbytte.

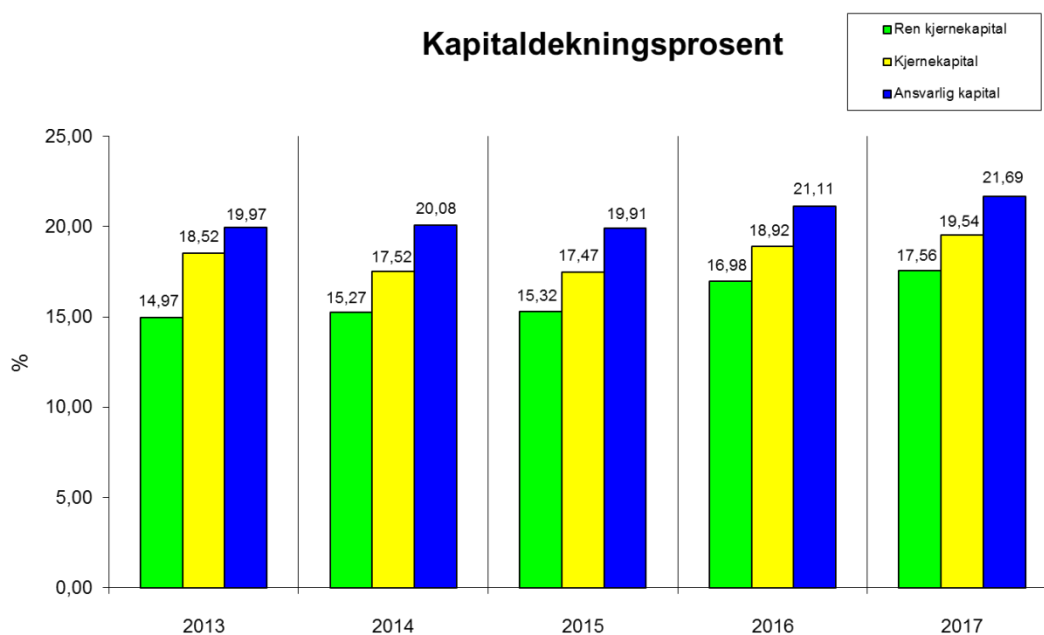
Resultatutvikling

11. ANSVARLIG KAPITAL OG SOLIDITET

Bankens kapitaldekning pr. 31.12.2017 framgår av note 6d. Tellende ansvarlig kapital er på 1.258,1 millioner kroner, hvorav kjernekapitalen utgjør 1.133,3 millioner kroner og tilleggskapitalen 124,8 millioner kroner.

I tillegg til tellende del på 892,8 millioner kroner av Sparebankens fond og gavefond, består kjernekapitalen av egenkapitalbeviskapital på 125,5 millioner kroner og to fondsobligasjonslån på tilsammen 114,9 millioner kroner. 35 millioner kroner av disse ble tatt opp i desember 2009 og 80 millioner kroner ble tatt opp i juni 2017. Tilleggskapitalen består av et ansvarlig obligasjonslån pålydende 125 millioner kroner tatt opp i juni 2014. Beregningsgrunnlaget er på 5.799,6 millioner kroner, en økning på 121,2 millioner kroner fra året før.

Bankens ansvarlige kapital i prosent av beregningsgrunnlaget utgjør 21,69 prosent ved utgangen av 2017 mot 21,11 prosent året før. Kjernekapitalen er nå på 19,54 prosent mot 18,92 prosent året før. Den rene kjernekapitalen er på 17,56 prosent, en økning fra 16,98 prosent i 2016. Dette er noe høyere enn styrets nåværende målsetting for krav til ren kjernekapital.

Styret er tilfreds med at bankens egenkapitalrentabilitet etter skatt i de siste årene har ligget på nivå med det som er budsjettert. Egenkapitalrentabiliteten etter skatt for 2017 er på 6,1 prosent, mens den året før var på 8,2 prosent.

Styret bekrefter at banken tilfredsstiller kravene til fortsatt drift og at årsregnskapet for 2017 er satt opp under denne forutsetning.

12. VIRKSOMHETSSTYRING

Norsk Anbefaling for Eierstyring og Selskapsledelse danner grunnlaget for virksomhetsstyringen i Haugesund Sparebank. Virksomhetsstyring er alle de aktivitetene banken utfører for å styre gjennomføringen av strategier på en best mulig måte.

Effektiv virksomhetsstyring krever at ledelsen har riktig og relevant styringsinformasjon, at overordnede mål er konsistent brutt ned på de ulike nivåene i organisasjonen med tydelig definert ansvar og myndighet og at styringsprosessene er effektive og støttet av riktig bruk av teknologi. I tillegg innebærer god virksomhetsstyring at

man evner å etablere en prestasjonskultur som motiverer de ansatte på en slik måte at de har fokus på det som er viktig for verdiskapning i organisasjonen.

Derfor omfatter Haugesund Sparebanks virksomhetsstyring arbeidet med styringsinformasjon, organisering, prosesser og teknologi knyttet til alt fra utvikling og konkretisering av strategier i et sett av planer og budsjetter, til det å rapportere, følge opp og korrigere selve gjennomføringen av strategier.

Banken er en delvis selveiet institusjon, som også har egenkapitalbeveiere som eier ca. 12,6 prosent, og har en visjon om å være lokal, nær og personlig. Dette betyr bl.a. at vi skal være nær våre kunder gjennom personlig kontakt, god service og kundebetjening og med konkurransedyktige produkter og tjenester. Nær betyr også at vi skal være en aktiv støttespiller på Haugalandet. Vår visjon betyr videre at banken skal være en kundeorientert, attraktiv og selvstendig sparebank med lokal forankring. Viktig for kundebehandlingen i banken er blant annet forutsetninger om faglig dyktige ansatte, god rådgivning og god etisk standard. Banken har gjennom sine etiske retningslinjer etablert et klart verdigrunnlag. De etiske retningslinjene er kommunisert i organisasjonen og definerer hva som er ønsket og uønsket adferd.

Haugesund Sparebank har til formål å fremme sparing ved å ta imot innskudd fra en ubestemt krets av innskytere og forvalte på en trygg måte de midler den rår over i samsvar med de lovregler som til enhver tid gjelder for sparebanker.

Banken kan utføre alle vanlige bankforretninger og banktjenester i samsvar med gjeldende lover. Banken har på visse vilkår tillatelse fra Finanstilsynet til å drive investeringsrådgivning og ordreformidling i.h.t. verdipapirhandelloven. Personmarkedet er bankens hovedområde for salg av finansielle produkter og tjenester. Andre viktige markedsområder er små og mellomstore bedrifter, kommuner, institusjoner, foreninger og lag. Banken arbeider kontinuerlig med å utvikle en kultur som skaper gode kunderelasjoner og gode arbeidsplasser. Bankens lokale forankring medfører et spesielt samfunnsansvar og banken bidrar til lokalsamfunnet med gaver til allmenntilgode formål samt sponsorstøtte til, og samarbeidsavtaler med, foreninger og lag innen idrett, kultur og ideelle formål.

Haugesund Sparebank var i 2017 organisert i samsvar med Lov om finansforetak og finanskonsern (Finansforetaksloven) og Lov om verdipapirhandel.

Øverste organ er forstandskapet, som har 24 medlemmer, hvorav 13 er valgt av kundene, 5 av egenkapitalbeveierne og 6 av de ansatte i banken. Forstandskapet fastsetter bankens vedtekter, vedtar bankens regnskap, disponerer overskudd og velger styre, ansvarlig revisor og valgkomite. Det er foreløpig ikke valgt å åpne for elektronisk kundevalg til forstandskapet.

I 2016 ble kontrollkomiteen avviklet. Kontrollkomiteens oppgaver ble da fordelt og ivaretatt av internrevisjonen, compliancefunksjonen, risikostyringsfunksjonen samt revisjons- og risikoutvalget.

Styret leder bankens virksomhet i samsvar med lover, forskrifter og vedtak fattet av forstandskapet. Styret er ansvarlig for at de midler banken rår over forvaltes på en trygg og hensiktsmessig måte. Styret har også plikt til å påse at bokføring og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. Styret mottar periodisk rapportering av resultatutvikling, utvikling i risikobildet og risikoeksponeringen for banken og foretar årlig en gjennomgang av risikostyring og internkontroll. Styret mottar dessuten kvartalsvis en samlet risikorapport som dekker alle risikoområdene, herunder kreditt-, operasjonell-, markeds- og likviditetsrisiko, hvor status i forhold til rammer og måltall på de respektive risikoområdene framgår.

Risikostyringen er en integrert del av ledelsens beslutningsprosesser, og et sentralt element hva angår organisering, rutiner og systemer.

Bankens prinsipper og rammer for risikostyring og intern kontroll er nedfelt i en egen policy for risikostyring. Dette er bankens rammeverk for god styring og kontroll. Policyen gir føringer for bankens overordnede holdninger til risikostyring og skal sikre at banken har en effektiv og hensiktsmessig prosess for dette.

Det er i henhold til styrets instruks utarbeidet og vedtatt en egen årsplan/årshjul for styret.

Styret foretar en årlig egenevaluering av sitt virke med hensyn til arbeidsform, saksbehandling, møtestruktur og prioritering av oppgaver. I tillegg foretas en evaluering av hvilken kompetanse styret besitter.

Bankens forstanderskap fastsetter styrets honorar. Utover styrehonorar utdeles ingen godtgjørelse til styret.

Styret består av 8 medlemmer, hvorav 2 fra de ansatte.

Det samlede styret utgjør bankens revisjons- og risikoutvalg. Som revisjonsutvalg forbereder styret oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen, overvåker systemene for internkontroll og risikostyring, herunder bankens internrevisjon, har kontakt med bankens eksterne revisor om revisjon av årsregnskapet, vurderer og overvåker revisors uavhengighet og gjennomgår årlig sitt mandat og arbeidsform og anbefaler eventuelle endringer og arbeidsplan overfor styret. Som risikoutvalg omfatter arbeidsoppgavene bankens risikostrategi, bankens risikotoleranse, bankens risikostyring og internkontroll vedr. økonomiske og operasjonelle risikoer, gjennomgang og oppfølging av overordnet risikorapportering og oppfølging av intern revisors arbeid/rapporter.

Det samlede styret utgjør også bankens godtgjørelsesutvalg. Banken har hatt som prinsipp at ingen ledende ansatte skal ha noen form for variabel godtgjørelse.

Banken har en egen compliancefunksjon, som har ført tilsyn med bankens virksomhet og ser til at den har virket på en hensiktsmessig og betryggende måte i samsvar med lover og forskrifter, vedtekter, vedtak og retningslinjer fra forstanderskapet og pålegg fra Finanstilsynet.

For øvrig framgår forstanderskapets og styrets sammensetning av eget vedlegg. Honorering, som fastsettes av forstanderskapet, framgår av note 8 b.

I tillegg til det interne kontrollarbeidet og administrasjonsrapporteringen til styret har banken intern revisjon. Intern revisor Alf Rune Sveen rapporterer til styret og administrerende banksjef. Styret mottar årlig en uavhengig vurdering fra intern revisor om internkontrollen virker hensiktsmessig og er betryggende. Ekstern revisjon utføres av Deloitte AS ved statsautorisert revisor Else Holst-Larsen.

13. RISIKOSTYRING

Risikostyring er blitt en stadig viktigere del av den strategiske styringen av banken. Målet med risikostyringen er å oppnå en høyest mulig avkastning for kunder og banken, samtidig som bankens risikoer skal holdes innenfor et akseptabelt risikonivå.

Haugesund Sparebank har hatt et krav til ren kjernekapital på 11,5 prosent, inkl. bufferkrav i 2017. Det motsykliske bufferkravet økte fra 1,5 til 2 prosent fra 31.12.2017, slik at kravet til ren kjernekapital pr. 31.12.2017 er 12 prosent.

Systemviktige banker (de største bankene i Norge) fikk ytterligere krav til kapitaldekning ved innfasing av 1 prosent systemrisikobuffer medio 2015 og ytterligere 1 prosent systemrisikobuffer medio 2016, slik at disse bankene har et krav til ren kjernekapital på 14 prosent.

Finanstilsynet gjorde også i 2017 vedtak om pilar 2-krav for Haugesund sparebank. Basert på dette vedtaket skal Haugesund Sparebank ha kapital utover minstekrav og bufferkrav tilsvarende 2,9 prosent av beregningsgrunnlaget (pilar 2-krav) for risikoer som foretaket er utsatt for og som ikke, eller bare delvis er dekket i pilar 1. Pilar 2-kravet skal dekkes av ren kjernekapital.

Haugesund Sparebank har som mål en ren kjernekapital på 16,5 prosent pr. utgangen av 2017 (konsolidert med Verd Boligkreditt AS 15,25%).

Haugesund Sparebank har pr. 31.12.2017 en ren kjernekapital på 17,56 prosent (konsolidert med Verd Boligkreditt AS 16,55%). Det vises i denne forbindelse også til utvidet informasjon om bankens kapitaldekning i note 6 og i bankens Pilar III dokument offentliggjort på bankens hjemmeside.

Kravene til likviditetsstyring forsterkes også, med utvidede krav både til strategier, måling, rapportering og oppfølging av likviditeten i bankene.

Strengere krav til kapitaldekning og likviditet forsterker kravet til risikostyring, og Haugesund Sparebank legger løpende stor vekt på å tilpasse seg de nye kravene med tilpassede tiltak til risikostyring.

Kapitalkravene er et tredelt system inndelt i såkalte pilarer:

Pilar 1 omhandler minstekrav til kapitaldekning.

Pilar 1 er en videreutvikling av det tidligere kapitaldekningsregelverket (Basel I) og omfatter kapitalkrav for kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. I Pilar 2 er imidlertid bankene pliktige til å tallfeste bankens behov for kapitaldekning/buffer utover minstekravet hensyntatt spesifikke risikoer i den enkelte bank.

Pilar 2 omhandler institusjonenes vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging.

Ifølge Pilar 2 skal altså Haugesund Sparebank begrunne sin kapitaltilpasning. Det innebærer blant annet å vurdere kapitalbehov for risikoer som ikke er dekket i Pilar 1, kapitalbehov for vekst, samt å fastsette hvor mye over minstekravene banken skal legge seg. Beregningen utføres minst en gang pr. år.

Haugesund Sparebank har i sine forretningsmessige mål/strategier mål på kapitaldekning og egenkapitalrentabilitet. Disse målene gjennomgås regelmessig som ledd i bankens budsjett- og strategiprosess. Sett under ett stiller disse målene krav som skal sikre at banken har en størrelse på egenkapitalen som medfører en effektiv egenkapitalbruk i forhold til bankens størrelse og risikoprofil. Haugesund Sparebank skal ha en egenkapital som medfører at banken kan oppnå en konkurransedyktig egenkapitalavkastning og ha konkurransedyktige vilkår i innlånsmarkedene. Egenkapitalen skal også sikre at banken kan utnytte vekstmuligheter i markedet, samtidig som minstekravene til kapitaldekning oppfylles med en margin som er tilpasset bankens risikoprofil og risikotoleranse.

Finanstilsynet kan i forbindelse med sin gjennomgang av bankenes ICAAP vurdere bankens risikobilde på en annen måte enn bankene selv, og i den sammenheng pålegge bankene andre og utvidede kapitalkrav. Finanstilsynet har i denne sammenheng vedtatt at Haugesund Sparebank skal ha kapital utover minstekrav og bufferkrav tilsvarende 2,9 prosent av beregningsgrunnlaget (pilar 2-krav) for risikoer som foretaket er utsatt for og som ikke, eller bare delvis er dekket i pilar 1. Pilar 2-kravet skal dekkes av ren kjernekapital.

Pilar 3 omhandler krav om offentliggjøring av finansiell informasjon.

I Pilar 3 stilles det krav om offentliggjøring av finansiell informasjon. Det er krav om at dette skal skje på Internett. Informasjonen kan imidlertid samordnes med noteinformasjon som også legges ut på Internett. Informasjonen skal dekke Haugesund Sparebanks tilpasninger til og oppfyllelse av kapitalkravsregelverket, blant annet spesifikasjoner og begrunnelser samt rutiner for styring og kontroll av bankens viktigste risikoer, inklusiv organiseringen av risikostyringsfunksjonen for hver risikotype. Prosessen for å vurdere samlet kapitalbehov skal også beskrives. Offentliggjøringen på Internett skjer samtidig med offentliggjøringen av regnskapet for 2017.

Styring og kontroll av risiko i Haugesund Sparebank: For risikostyringsformål skiller Haugesund Sparebank mellom følgende risikokategorier:

Kredittrisiko er risiko for tap som skyldes at bankens kunder ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser overfor Haugesund Sparebank.

Markedsrisiko oppstår som følge av bankens usikrede posisjoner i rente- og egenkapitalmarkedene.

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke kan overholde sine betalingsforpliktelser. Operasjonell risiko er risikoen for tap som skyldes svakheter eller feil ved prosesser og systemer, samt feil begått av ansatte eller eksterne hendelser.

Kredittrisiko

Bankens visjon, forretningsidé og forretningsmessige mål/strategier ligger til grunn for all kredittvirksomhet. Engasjementsporteføljen skal ha en kvalitet og sammensetning som er forenelig med bankens målsetting om en moderat risikoprofil og som sikrer bankens lønnsomhet på kort og lang sikt. For høyrisiko-engasjement skal målsettingen være enten bedret klassifisering eller avvikling av kundeforholdet. Mål om å nå volum/markedsandeler skal ikke gå på bekostning av fastsatte kvalitetskrav.

For å unngå store risikokonsentrasjoner følges eksponering mot store enkeltkunder, bransjer og geografiske områder nøye. I tillegg til oppfølging av risikoklasse følges eksponering mot kredittrisiko opp med hensyn til kredittkvalitet og sikkerhet. Kredittene innvilges i henhold til bankens strategier, nøkkelkontroller og kredittåndbok. Kredittfullmaktene er personlige og er størrelsesmessig gradert. For større kreditter er det en todelt beslutningsprosess, eventuelt beslutning i kredittkomite eller i styret etter innstilling. Todelt beslutningsprosess benyttes også avhengig av risikoklasse, likviditet og betjeningsevne etter en renteøkning på 5 prosentpoeng.

I den ordinære utlånsvirksomheten legges det stor vekt på betjeningsevne og sikkerhet. Alle nye engasjementer risikoklassifiseres. Mislighold og overtrekk overvåkes nøye, og styret får seg forelagt oversikter vedr. mislighold og overtrekk kvartalsvis. Styret får også forelagt seg oversikt over alle store løpende engasjementer minst fire ganger pr. år og risikoprofilen på kredittporteføljen kvartalsvis. I tillegg rapporteres alle bedriftsengasjementer og personkundeengasjementer to ganger pr. år fordelt på risikoklasser. I henhold til nye retningslinjer rapporteres nå nye boliglån kvartalsvis til styret basert på Finanstilsynets forskrift om innvilgelse av lån til boligformål. Risikoklassifiseringen pr. årsskiftet bekrefter at det er skjedd en betydelig bedring ved at alle de tre risikoklassene med lavest risiko har økt, mens de to klassene med høyest risiko er redusert. Engasjementer med svak risikoklassifisering blir gjenstand for minimum kvartalsvis tapsvurdering uansett om det ikke er avdekket andre tapshendelser. Risikoklassifiseringssystemet danner også grunnlaget for input i bankens modell for beregning av gruppenedskrivninger.

Avslutningsvis danner også innlagte datakontroller, avviksanalyser, rapportering og overvåking en viktig del av bankens risikostyring på kredittområdet.

Markedsrisiko

Markedsrisiko i Haugesund Sparebank relaterer seg hovedsakelig til renterisiko og aksjerisiko. Styret følger opp risikoene ved tett rapportering, og er svært bevisst på at disse risikoene skal være lave. Aksjerisikoen er relativt lav idet banken er svært lite eksponert i aksjer utover strategiske plasseringer i samarbeidsselskaper, jfr. note 4. Samlet eksponering i aksjer utgjorde 1,3 prosent av forvaltningskapitalen, hvorav kortsiktig plassering i omløpsaksjer kun utgjorde 0,01 prosent ved utgangen av 2017.

Bankens renterisiko relaterer seg primært til bankens fastrenteinnskudd og obligasjonsgjeld, samt plasseringer i fastrenteutlån og obligasjoner. Videre har banken en spreadrisiko relatert til de plasseringer som er gjort på obligasjonssiden på begge sider av balansen. Bankens styring av disse risikoene medfører at renterisikoen på samlet balanse vurderes å utgjøre ca. 3,7 millioner kroner ved en renteendring på 2 prosentpoeng. Spreadrisikoen kan ved en ugunstig utvikling i markedet bli høyere, men banken vurderer også denne som relativt lav.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko blir styrt, målt og rapportert på flere nivåer i banken. Styret har etablert rammer som legger begrensninger på bankens likviditetsforfall innenfor ulike tidsperioder. I tillegg er det etablert rammer for strukturell likviditetsrisiko som innebærer et mål om innskuddsdekning på minst 85%. Likviditetsrisikostyringen inkluderer også stresstester der det simuleres på likviditetseffekten av en eller flere negative hendelser på kredittap og forverret likviditet. Resultatet av slike stresstester inngår i informasjonsgrunnlaget for bankens rammer og beredskapsplan på likviditetsområdet. Innføring av nye likviditetskrav har medført nye og utvidede krav til strategi og rapportering, samt nye rutiner for oppfølging av de nye likviditetskravene.

Banken har en obligasjonsgjeld på netto 600 millioner kroner. 200 millioner kroner av dette har forfall i juni 2018. Vektet gjennomsnittlig løpetid på obligasjonsgjelden utgjør 22 måneder.

Likviditetsstyring i Haugesund Sparebank innebærer for øvrig opprettholdelse av en bred innskuddsbasis fra så vel person- som bedriftskunder samt en diversifisert finansiering av virksomheten for øvrig. Innskuddenes andel av utlån til kunder (innskuddsdekningen) har gjennom året vært på ca. 100,8 prosent. Banken legger stor vekt på å ha lav likviditetsrisiko og gode likviditetsbuffer, og har også etablert kommiterte trekkrammer i DNB på 400 millioner kroner. Banken har også stilt deler av beholdning av obligasjoner og fondsandeler som sikkerhet for lån i Norges Bank, jfr. note 9d, og hadde pr. årsskiftet en ubenyttet lånerett i Norges Bank på ca. 350 millioner kroner.

Finanstilsynets likviditetsindikatorer beregner bankens forhold mellom stabile finansieringskilder og illikvide eiendeler. De to indikatorene beregner hvor stor andel av bankens illikvide eiendeler som er finansiert med løpetid over henholdsvis en måned og et år. Haugesund Sparebanks indikatorverdier har gjennom hele året ligget på høyde med interne mål. Likviditetsindikatoren, LCR (likviditetsdekningsgrad = 161), viser også gjennomgående gode tall. Haugesund Sparebank vektlegger å ha gode relasjoner til norske banker og lånetilretteleggere og å gjøre banken kjent i det norske kapitalmarkedet. Alle bankens obligasjonslån er notert på ABM (Alternative Bond Market).

Operasjonell risiko

Styring av operasjonell risiko har høy prioritet i banken. Bankens leder for risikostyring har dette som en viktig arbeidsoppgave. Bakgrunnen for vår sterke satsing på dette området er blant annet en sterk teknologisk utvikling og stadig økende krav fra både kunder, myndigheter og andre interessegrupper.

Styret har vedtatt strategidokument vedrørende operasjonell risiko. Dette strategidokumentet skal bidra til at operasjonell risiko håndteres på best mulig måte. Styrets overordnede strategi er at banken skal ha en moderat risiko knyttet til operasjonelle risiko.

Med styring av operasjonell risiko mener vi den prosessen som skal sørge for at banken har en definert risikotoleranse og til enhver tid handler i overensstemmelse med denne. Risikotoleransen vurderes opp mot tapspotensialet for de enkelte hendelsene. Det rettes spesiell oppmerksomhet mot hendelser med lav frekvens og høy konsekvens, dvs. ekstreme, men ikke usannsynlige hendelser som kan medføre store tap for banken. Både faktiske hendelser og potensielle hendelser vurderes.

Styret legger vekt på at alle nye rutiner og produkter skal vurderes med hensyn til operasjonell risiko og annen risiko før prosessene settes i verk. I bankens årlige risikorapportering framlegges for styret avdelingenes vurdering av kvaliteten av egen risikostyring og kontrollarbeid, supplert med en konkretisering av vesentlige risikoer og tilhørende risikoreduserende tiltak. Videre er beredskapsplaner og kontinuitetsplaner sentrale virkemidler i den operasjonelle risikostyringen, og godheten i disse vurderes løpende.

For å måle og følge opp operasjonell risiko har banken etablert et system for registrering og rapportering av tapshendelser i en taps- og hendelsesdatabase. Oversikt over rapporterte tapshendelser rapporteres til styret kvartalsvis.

Leder for risikostyring, som rapporterer til administrerende banksjef, skal bidra til at oppfølging og rapportering av operasjonell risiko skjer på en effektiv og konsistent måte i hele banken. Den enkelte avdelingsleder har fullt operativt ansvar for kvalitet i egen drift. Produkt- og fagansvarlige har et særskilt ansvar for å kontrollere, overvåke og identifisere risikoer, samt bidra til å forebygge tapstilfeller og utbedre områdets risikobilde. Selv om Haugesund Sparebank med bakgrunn i sin størrelse ikke tidligere har vært pålagt å ha en egen intern revisjonsavdeling, har banken i mange år valgt å ha en slik uavhengig funksjon som rapporterer direkte til styret og administrerende banksjef. Fra og med 1. kvartal 2017 er det imidlertid krav i henhold til finansforetaksloven å ha denne funksjonen, da banken passerte kr 10 mrd i forvaltningskapital. Internrevisjonen er en uavhengig og objektiv bekreftelses- og rådgivningsfunksjon som arbeider etter IIA-standardene, og benytter en systematisk og strukturert metode for å evaluere og forbedre effektiviteten og hensiktsmessigheten av organisasjonens prosesser for governance, risikostyring og internkontroll. Banken har også en egen compliancefunksjon, som er organisert sammen med risikostyring. Compliance er en uavhengig og objektiv etterlevelses- og tilretteleggingsfunksjon. Compliance skal sikre at banken etterlever krav til virksomheten fastsatt i eller i medhold til lov, forskrift eller kontrakter. Resultatene av utførte complianceaktiviteter skal rapporteres årlig til styret. Alvorlige forhold skal rapporteres ved første mulige styremøte.

14. PERSONALE, HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Ved utgangen av 2017 hadde banken 73 fast ansatte i ordinær bankvirksomhet, hvorav 13 arbeider på deltid. Dette utgjør tilsammen 67,7 årsverk, en reduksjon på 1,2 årsverk fra forrige årsskifte. Det er utført 66 årsverk i løpet av året, en reduksjon på 1,2 årsverk. Banken har for øvrig ansatt kantinearbeider, 5 renholdsansatte og vaktmester, som tilsammen utfører vel 2 årsverk.

Sykefraværet i 2017 var på 3,60 prosent, mens det i 2016 var 4,23 prosent. Legemeldt sykefravær utgjør 2,56 prosent i 2017 mot 3,32 prosent i 2016. Ved vurdering av sykefraværet må det tas hensyn til at en betydelig del av dette har sammenheng med noen relativt lange, ikke jobberelaterte, sykemeldinger. Det har ikke skjedd skader eller ulykker på arbeidsplassen i 2017. Bankens personallegeordning fungerer godt og vi har etablert avtaler med fysioterapeut og med psykolog gjennom bankens helseforsikring. Banken har sluttet seg til og fornyet avtalen om Inkluderende Arbeidsliv og har således vært IA – bedrift siden 2007.

Bankens livsfasepolitikk er behandlet i bedriftsavtalen og i møter med de ansattes tillitsvalgte. Banken har endret aldersgrensen til 70 år med bakgrunn i nye bestemmelser i arbeidsmiljøloven. Banken har forsøkt å legge forholdene til rette for at så mange som mulig velger å stå i stillingen fram til ordinær pensjonsalder. Sentralavtalen gir ansatte rett til en time kortere arbeidstid daglig fra fylte 64 år. Bankens bedriftsavtale sier at dette eventuelt kan tas ut i

lengre ferie. Det er i denne forbindelse også bestemt at alle ansatte over 62 år får en ukes ekstra ferie. Banken har også ordning med fri med lønn i inntil 10 dager ved nødvendig omsorg for foreldre, ektefelle, samboer, barn mellom 12 og 18 år og funksjonshemmet/sykt barn over 18 år.

Utviklingen innenfor finansnæringen medfører stadig nye krav til kunnskaper og kompetanse. Den interne opplæringsaktiviteten i banken er derfor svært viktig og de ansatte viser stor interesse for å delta på de opplegg som arrangeres. Vårt samarbeid i DSS gir oss gode muligheter for å tilrettelegge og gjennomføre opplæringsaktiviteter. I forbindelse med utdanning har banken ordninger med lesefri for alle ansatte. 29 av bankens ansatte har avlagt avsluttende eksamen i forbindelse med Autorisasjonsordningen for finansielle rådgivere. Dette er et svært krevende opplegg med både teoretisk og praktisk eksamen som gir tittel Autorisert Finansiell Rådgiver. Banken har i de siste årene rekruttert flere nye medarbeidere med god kompetanse og utdanning fra høyskole og universitet. Det er gledelig at Haugesund Sparebank på denne måten framstår som en attraktiv arbeidsplass.

Arbeidsmiljøutvalget, som består av 5 representanter fra ledelsen og 5 fra de ansatte, har i handlingsplanen for arbeidsmiljøet lagt stor vekt på forhold som angår regelverk og rutiner i tilknytning til helse, miljø og sikkerhet (HMS). Overvåking av arbeidsmiljøet inngår ellers som en kontinuerlig prosess i banken og nødvendige tilpasninger blir løpende vurdert. Etter styrets oppfatning er arbeidsmiljøet i alle bankens kontorer meget godt. Samarbeidet mellom bankens ledelse og de ansattes tillitsvalgte fungerer etter styrets oppfatning svært bra. Banken har tegnet avtale om helseforsikring for ansatte.

Banken legger stor vekt på at sikkerheten ved kontorene skal være god. Sikkerheten holdes under løpende overvåking. Det gjennomføres en regelmessig vurdering, oppgradering og oppdatering av utstyr og instruksjoner på det sikkerhetsmessige området, herunder planmessig oppdatering av de ansatte.

Banken driver ikke virksomhet som forurensar det ytre miljø. Bankens innvirkning på det ytre miljø er begrenset til forbruk av materialer og energi, samt gjennom produksjon av tjenester som er nødvendige for virksomheten. Alle bankens kontorer er for øvrig sertifisert som Miljøfyrtårn. Miljøfyrtårn er en norsk, offentlig sertifiseringsordning for små og mellomstore bedrifter og offentlige virksomheter. For å bli Miljøfyrtårnbedrift har banken og bankens kontorer gjennomgått en miljøanalyse og oppfylt definerte bransjekrav. Haugesund Sparebank var en av de første bedriftene i regionen som ble sertifisert som Miljøfyrtårnbedrift.

15. LIKESTILLING / DISKRIMINERING

Banken har løpende fokus på likestilling og følgende er inntatt i bankens bedriftsavtale:

Haugesund Sparebank legger stor vekt på å ivareta hensynet til likestilling mellom kjønnene og skal alltid bestrebe seg på å legge forholdene til rette for at kvinnelige arbeidstakere gis de samme muligheter for utvikling og avansement som sine mannlige kolleger. Med mindre særlige hensyn taler imot, skal det i forbindelse med utlysning av stillinger på ledernivå særlig oppfordres til at kvinner søker og det skal ved likeverdighet i kvalifikasjoner m.v. gis preferanse til kvinnelige søkere i like stillingskategorier.

Når det gjelder bankens lønssystem, er de kriterier som legges til grunn ved fastsettelse av den enkelte ansatte sin lønn kjønnsnøytrale. Banken er fleksibel i forhold til arbeidstid for kvinner og menn i ulike livsfaser.

Diskrimineringslovens formål er å fremme likestilling, sikre like muligheter og rettigheter og å hindre diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, hudfarge, språk, religion og livssyn. Haugesund Sparebank arbeider for å fremme lovens formål innenfor virksomheten.

Haugesund Sparebank har som mål å være en arbeidsplass hvor det ikke forekommer diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne. Banken arbeider aktivt og målrettet for å utforme og tilrettelegge de fysiske forholdene slik

at virksomhetens ulike funksjoner kan benyttes av flest mulig. For arbeidstaker med nedsatt funksjonsevne skal det foretas individuell tilrettelegging av arbeidsplass og arbeidsoppgaver. Som et ledd i arbeidet med tilrettelegging av fysiske forhold, blir saker på dette området grundig gjennomgått med de ansattes tillitsvalgte og i arbeidsmiljøutvalget.

Blant bankens 73 ansatte i ordinær bankvirksomhet er det 39 kvinner og 34 menn. 9 kvinner og 4 menn arbeider deltid. Av bankens 6 eksternt valgte styrerepresentanter er 3 kvinner, mens det i forstanderskapet er 12 kvinner og 12 menn.

16. SAMFUNNSANSVAR

Bankens samfunnsansvar har et sterkt fokus i styret. Banken har styrket arbeidet med å utvikle rutiner og retningslinjer for å bevisstgjøre og konkretisere bankens rolle knyttet til samfunnsansvar i enda sterkere grad.

Som en lokal og selvstendig sparebank har Haugesund Sparebank et betydelig samfunnsansvar. Dette ansvaret har sitt utgangspunkt i bankens forretningside hvor det framgår at «Haugesund Sparebank skal være en kundeorientert, attraktiv og selvstendig sparebank med lokal forankring. Banken skal drive etter sunne økonomiske prinsipper, til beste for kundene, eiere og ansatte, og skal bidra til vekst og utvikling i lokalsamfunnet.»

Personmarkedet er bankens hovedområde for salg av finansielle produkter og tjenester. Andre viktige markedsområder er små og mellomstore bedrifter, kommuner samt institusjoner, foreninger og lag. Haugesund Sparebank skal ha en kundebehandling som tilfredsstiller kundenes behov og forventninger. Vi vil utvikle en kultur som skaper gode og langvarige kunderelasjoner, gode og attraktive arbeidsplasser, engasjerte medarbeidere, godt lagspill og med tro på servicekvalitet som grunnlag for fornøyde og lojale kunder. Sentrale verdier for kundebehandlingen vil være god personlig service, tidsaktuelle produkter og tjenester, gode kundeopplevelser i alle kanaler, faglig dyktige ansatte og god rådgivning og høy etisk standard «.

Haugesund Sparebanks primærvirksomhet faller innenfor begrepet tradisjonell bankdrift. I dette ligger tjenester og produkter innen innskudd, utlån, samt betalingsformidling. Kredittgivning ansees å være den delen av bankdriften som i størst grad berører samfunnet og bankens overordnede og uttalte ansvar. Banken tilstreber seg å utvise en ansvarlig praksis innen kredittgivning. Dette gjelder i særlig grad hensynet til lån til private, hovedsakelig boliglån. Bankens retningslinjer for kredittgivning innebærer blant annet en grundig vurdering av kundens økonomiske situasjon og evne til å betjene et lån. Sikkerhet alene er ikke tilstrekkelig, da konsekvensene av mislighold av et låneforhold vil kunne ramme låntaker uavhengig av underliggende sikkerhet og pant. Tilsynsmyndighetene fastsetter de overordnede rammer og føringer for kredittgivning, bl.a. legges det til grunn at kunders tilgjengelige likviditet skal være tilstrekkelig for å betjene et lån med dagens vilkår i tillegg til et tenkt scenario der rentenivået skulle øke i betydelig grad. Innenfor kredittgivning til næringslivet er det i bankens kredittåndbok nedfelt krav om at virksomheten som finansieres må kunne framvise nødvendige tillatelser fra offentlige miljømyndigheter.

Forretningsideen etterleves i det daglige gjennom vår visjon: lokal, nær og personlig. På dette grunnlaget skal banken bidra til utfoldelse, vekst og overskudd for innbyggerne, bedriftene og lokalsamfunnet. Banken legger stor vekt på ærlighet og åpenhet i sin virksomhet. Vi har høye krav til etiske retningslinjer som er regulert i egne retningslinjer for etikk og samfinsansvar. Bankens anti-hvitvaskingsrutiner støtter opp om bankens forpliktelser når det gjelder innsats for å bekjempe kriminalitet og terrorisme. Siktemålet er å sikre at midler fra illegale kilder ikke kan hvitvaskes gjennom banken eller bli brukt til å finansiere terrorisme eller ulovlig virksomhet av noe slag. Strategi og mål skal reflektere klare mål knyttet til sosiale effekter og miljømessige konsekvenser. Alle bankens kontorer er miljøfyrtårn og banken er en miljøfyrtårnbedrift. Vi skal arbeide aktivt for langsiktig å redusere miljøbelastningen fra virksomheten.

Banken har sin virksomhet i Norge og møter ikke store utfordringer knyttet til menneskerettigheter i sin daglige virksomhet. Gjennom valg av produkter og leverandører ønsker banken å fremme støtte og respekt for anerkjente menneskerettigheter.

De ansatte er bankens viktigste ressurs. Trivsel på arbeidsplassen er viktig for banken, kundene og de ansatte. Banken skal ha en aktiv holdning til HMS og arbeidstakerforhold og hindre diskriminering i alle dimensjoner. Måltrettet HMS-arbeid vil være positivt for bankens ansatte og bidra til at banken fortsatt vil være en god og attraktiv arbeidsplass. Basert på bestemmelsen i arbeidsmiljøloven har vi etablert retningslinjer og varslingsrutiner for håndtering av mobbing og trakassering på arbeidsplassen.

Bankens samfunnsansvar ivaretas også ved at vi er engasjert i aktiviteter for å imøtekomme spesifikke utfordringer i lokalsamfunnet. Her kan blant annet nevnes vår gode kontakt med skoler og barnehager og ikke minst våre samarbeidsavtaler med en stor del av regionens foreninger, klubber og lag. Gjennom samarbeidsavtaler bidrar banken både med sponsormidler og på annen måte til en positiv utvikling innen både idrett, kultur og for veldedige, ideelle organisasjoner. Bankens gavevirksomhet er betydelig og vi støtter en rekke allmennyttige formål i regionen ved vår gavevirksomhet.

17. FRAMTIDEN

Økonomiske analyser fra SSB tyder på at konjunkturbunnen ble nådd i Norge for om lag ett år siden. Selv om det er flere faktorer som bidrar til økt vekst er det også impulser som drar i motsatt retning.

Trolig vil dermed oppgangsperioden fortsette i moderat tempo i årene framover iflg. SSB. Fra et allerede lavt nivå i 2014 ble styringsrenten satt ytterligere ned og nådde 0,5 prosent i mars 2016. Siden da har styringsrenten vært uendret. Sentrale aktører som Norges Bank og SSB venter at renten vil holdes på dette lave nivået i noe tid fremover, for deretter å økes gradvis. Siden våren 2017 har boligprisene falt i Norge. Fallet har vært størst i Oslo-området. At boligprisene nå faller skyldes i første rekke at tilbudet av boliger har vært høyt, prisene var kommet opp på et høyt nivå og lønnsveksten har vært moderat. I tillegg kan nok boliglånsforskriften ha bidratt til omslaget. Hvordan boligprisene vil utvikle seg fremover vil avhenge av flere faktorer. Oppgangen i norsk økonomi kan iflg. Norges Bank tilsi at et eventuelt videre fall i boligprisene blir begrenset. Husholdningenes kredittvekst er fortsatt høy, men Norges Bank antar at over tid vil lavere boligprisvekst dempe gjeldsveksten. Lav arbeidsledighet og gradvis høyere inntektsvekst kan tilsi at et eventuelt videre fall i boligprisene blir begrenset.

For året 2018 har Haugesund Sparebank budsjettet med et driftsresultat før tap som er noe høyere enn 2017. Slik situasjonen ser ut i dag regner vi med at tapene på utlån og garantier vil kunne bli noe lavere enn siste år. Banken har budsjettet med en innskuddsøkning på 5,0 prosent, og det forventes en utlånsvekst på inntil 7,5 prosent.

Likviditeten i banken vil derved fortsatt være god samtidig som vi kan opprettholde og styrke vår kundeportefølje og konkurransesituasjon. Det legges til grunn at kapitaldekningen ved utgangen av 2017 fortsatt skal være godt over bankens målsetting.

Ny teknologi stiller de tradisjonelle bankene overfor en rekke muligheter og utfordringer i årene som kommer. Behovet for kontanter reduseres betydelig og arbeidsoppgavene i bankene omdefineres. En stadig større andel av befolkningen har tatt i bruk digitale selvbetjente kanaler som kommunikasjonsarena, og stadig færre kunder er innom i bankens lokaler.

Utvikling i retning av stadig flere selvbetjente løsninger gir bankene og kundene større fleksibilitet. Digitalisering av finanssektoren og utvikling av selvbetjente løsninger kommer til å stå enda mer i fokus de nærmeste årene, og denne utviklingen går raskt. Haugesund Sparebank skal i det digitale skiftet forme fremtidens sparebank ved å skape sin egen identitet. Vi har svært moderne selvbetjente løsninger, men vi ser at dersom vi skal bygge og vedlikeholde

sterke relasjoner til våre kunder, må vi ha mulighet til også å møte dem personlig. Banken har svært gode tradisjoner i så måte, og de skal vi bygge på og ta med oss videre inn i den digitale verden.

Vi skal fornye oss, samtidig som vi tar vare på våre særegenheter og styrker. Haugesund Sparebank skal fortsatt være «lokal, nær og personlig».

18. AVSLUTNING

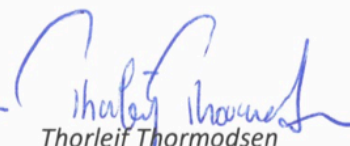
Styret vil rette en hjertelig takk til bankens kunder og forbindelser for godt samarbeid og god oppslutning om banken i 2017. Styret vil også takke alle ansatte og tillitsvalgte for god og svært positiv innsats for Haugesund Sparebank i 2017, og for utmerket samarbeid.

Styret for Haugesund Sparebank

Haugesund 31. desember 2017/22. februar 2018

The image shows eight handwritten signatures in blue ink, arranged in two rows of four. Below each signature is the name and title of the signatory in black text.

 Reidar Pedersen Leder	 John Erik Hagen Nest leder	 Thorleif Thormodsen	 Liv Reidun Grimstvedt
 Borgny Eidesvik	 Benedicte Storhaug	 Hans Olav Omland	 Merethe Hansen

Regnskap 2017

RESULTATREGNSKAP

RESULTATREGNSKAP	Note	2017	2016
Renteinntekter og lignende inntekter:	1		
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		5 206	5 316
Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder		278 312	272 156
Renter og lignende inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre verdipapir		10 372	10 286
Sum renteinntekter og lignende inntekter		293 890	287 758
Rentekostnader og lignende kostnader:	1		
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner		30	259
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder		84 404	83 529
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer		13 570	13 879
Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital		9 605	10 503
Andre rentekostnader o l kostnader		4 778	4 500
Sum rentekostnader og lignende kostnader		112 387	112 670
NETTO RENTE- OG KREDITTPROVISJONSINNTEKTER		181 503	175 088
Utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning:			
Inntekter av aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning		7 548	14 747
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester:			
Garantiprovisjoner		5 671	5 882
Andre gebyrer og provisjonsinntekter	9h	36 347	33 042
Sum provisjonsinntekter og innt. fra banktjenester		42 018	38 924
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester:			
Andre gebyrer og provisjonskostnader		4 638	4 287
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler:			
Netto verdiendring og gevinst/tap på sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer		1 331	4 060
Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre verdipapirer med variabel avkastning		1 346	-1 343
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta		2 068	2 072
Sum netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler		4 746	4 789
Andre driftsinntekter:			
Driftsinntekter faste eiendommer		1 092	1 214
Andre driftsinntekter	9f	2 487	2 014
Sum andre driftsinntekter		3 579	3 228
Netto andre driftsinntekter		53 253	57 401
Sum driftsinntekter		234 756	232 489
Lønn og generelle administrasjonskostnader:			
Lønn	8	37 604	36 971
Pensjoner	8	5 963	-6 966
Sosiale kostnader	9i	11 424	8 837

RESULTATREGNSKAP	Note	2017	2016
Lønn mv.:		54 991	38 842
Administrasjonskostnader	9i	35 908	37 742
Sum lønn og generelle administrasjonskostnader		90 899	76 584
Avskrivninger mv. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler:			
Ordinære avskrivninger	5	6 534	6 933
Andre driftskostnader:			
Driftskostnader faste eiendommer		2 841	3 776
Andre driftskostnader	9g	13 246	14 700
Sum andre driftskostnader		16 087	18 476
Sum driftskostnader		113 520	101 993
DRIFTSRESULTAT FØR TAP		121 236	130 496
Tap på utlån,garantier m.v.:	2c		
Tap på utlån		39 251	38 221
Tap på garantier m.v.		2 027	0
Sum tap på utlån,garantier mv.		41 278	38 221
DRIFTSRESULTAT ETTER TAP		79 958	92 275
Nedskrivning/reversering av nedskrivning og gevinst/tap på verdipapirer som er anleggsmidler:			
Gevinst/tap		593	0
DRIFTSRESULTAT FØR SKATT		80 551	92 275
Skatt på ordinært resultat	9a	19 683	21 260
RESULTAT AV ORDINÆR DRIFT ETTER SKATT	10	60 868	71 015
RESULTAT FOR REGNSKAPSÅRET		60 868	71 015
Overføringer og disponeringer:			
Overføringer			
Overført til utjevningsfond		1 731	1 191
Disponeringer			
Utbytte egenkapitalbeviskapital		6 250	3 750
Overført til sparebankens fond		49 887	64 074
Overført til gavefond		3 000	2 000
SUM DISPONERINGER		59 137	69 824
SUM OVERFØRINGER OG DISPONERINGER		60 868	71 015

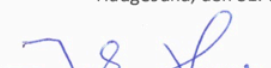
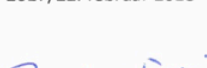
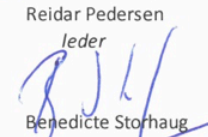
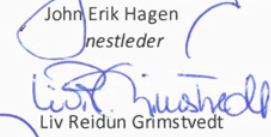
EIENDELER

EIENDELER	Noter	2017	2016
Kontanter og fordringer på sentralbanker		177 292	428 899
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner:			
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		174 804	196 720
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		425 057	44 000
Sum netto utlån og fordringer på kredittinstitusjoner		599 861	240 720
Utlån til og fordringer på kunder:	2		
Kasse-/drifts- og brukskreditter		574 020	690 206
Byggelån		235 748	142 279
Nedbetalingslån		7 440 353	7 091 756
Sum utlån før nedskrivninger		8 250 121	7 924 241
Nedskrivninger på individuelle utlån		-27 936	-26 073
Nedskrivninger på grupper av utlån		-22 000	-23 000
Sum nedskrivninger		-49 936	-49 073
Sum netto utlån og fordringer på kunder		8 200 185	7 875 168
Overtatte eiendeler	2b	37 320	36 375
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdip. med fast avkastning:	3		
Sertifikater og obligasjoner, utstedt av andre		782 529	657 295
Sum sertifikater og obligasjoner		782 529	657 295
Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning:	4		
Aksjer, andeler og egenkapitalbevis		276 960	238 189
Sum aksjer, andeler og andre verdipapirer		276 960	238 189
Immaterielle Eiendeler:	5		
Utsatt skattefordel		1 691	1 771
EDB Programmer		3 550	3 215
Sum immaterielle eiendeler		5 241	4 986
Varige driftsmidler:	5		
Maskiner, inventar og transportmidler		8 911	11 569
Bygninger og andre faste eiendommer		31 503	32 779
Sum varige driftsmidler		40 414	44 348
Andre eiendeler:	9b		
Andre eiendeler		1 001	385
Forskuddsbetalte, ikke påløpte kostnader og opptjente, ikke mottatte inntekter:			
Opptjente ikke mottatte inntekter		24 633	21 649
Overfinansiering av pensjonforpliktelser	8c	0	0
Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader		2 398	5 527
Sum forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke motatte inntekter		27 031	27 176
SUM EIENDELER		10 147 834	9 553 541

GJELD OG EGENKAPITAL

GJELD OG EGENKAPITAL	Noter	2017	2016
Gjeld til kredittinstitusjoner:	7d		
Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		6 219	6 011
Sum gjeld til kredittinstitusjoner		6 219	6 011
Innskudd fra og gjeld til kunder:	7d		
Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid		1 692 038	1 603 570
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid		6 531 916	6 142 320
Sum innskudd fra og gjeld til kunder		8 223 954	7 745 890
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir:			
Obligasjonsgjeld	7d	599 888	549 917
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer		599 888	549 917
Annen gjeld:	9		
Annen gjeld		37 628	32 665
Sum annen gjeld		37 628	32 665
Påløpte kostnader og mottatt ikke opptjente inntekter		14 042	13 251
Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser:			
Pensjonsforpliktelser	8c	4 486	3 632
Sum avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser		4 486	3 632
Ansvarlig lånekapital:	6b		
Evigvarende ansvarlig lånekapital		114 899	109 847
Annen ansvarlig lånekapital		124 798	124 767
Netto ansvarlig lånekapital		239 697	234 614
SUM GJELD		9 125 914	8 585 980
Innskutt egenkapital:			
Egenkapitalbeviskapital	6c	125 000	125 000
Overkursfond		541	555
SUM INNSKUTT EGENKAPITAL		125 541	125 555
Opptjent egenkapital:	6a		
Sparebankens fond		881 185	830 542
Gavefond		12 272	10 273
Utjevningsfond		2 922	1 191
SUM OPPTJENT EGENKAPITAL		896 379	842 006
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		10 147 834	9 553 541
POSTER UTENOM BALANSEN:			
Betingede forpliktelser:	9d	751 427	729 826

Haugesund, den 31. desember 2017/22. februar 2018

 Reidar Pedersen leder	 John Erik Hagen nestleder	 Borghy Edesvik	 Thorleif Thormodsen
 Benedicte Storhaug	 Liv Reidun Grimstvedt	 Merethe Hansen	 Hans Olav Omland
			 Bente Haraldson Syre adm. banksjef

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

	2017	2016
Resultat for regnskapsåret	60.868	71.015
Ordinære avskrivninger	6.534	6.933
Endringer i tapsavsetninger	863	-12.823
Endring nedskrivning verdipapirer	-1.994	-8.534
Estimatavvik ført mot bankens fond	-755	-6.649
Utbetalt utbytte for 2016	-3.750	
= Tilført fra årets drift	61.766	49.942
Endring brutto utlån	325.881	-470.414
Endring innskudd kunder	478.064	405.997
Endring fordringer på kredittinstitusjoner	-382.681	113.328
Endring overtatte eiendeler	-945	7.888
Endring kortsiktige verdipapirplasseringer	0	-1.467
Endring øvrige fordringer etc.	-391	340
Endring annen kortsiktig gjeld etc.	6.611	-6.946
Utdelt fra gavefond	-1.001	-1.222
A. Netto likviditetsendring fra virksomheten	-164.458	97.446
Endring varige driftsmidler	-3.024	-4.112
Endring langsiktige verdipapirplasseringer	-162.874	-30.260
B. Netto likviditetsendring fra investering	-165.898	-34.372
Opptak ansvarlig lån	5.000	84
Opptak/ innfrielse obligasjonslån/ annen langsiktig gjeld	50.000	-300.864
Opptak egenkapitalbeviskapital	0	125.555
C. Netto likviditetsendring finansiering	55.000	-175.225
A + B + C Netto likviditetsendring i året	-275.356	-112.151
Likviditetsbeholdning 01.01	464.592	576.743
Likviditetsbeholdning 31.12	189.236	464.592

Likviditetsbeholdningen består av kontantbeholdning, innskudd i Norges Bank samt netto kortsiktige innskudd i norske finansinstitusjoner.

RESULTATANALYSE 2013 – 2017

Resultatanalyse 2013 – 2017	(beløp i hele 1.000 kroner)				
	2013	2014	2015	2016	2017
Renteinntekter og lignende inntekter	369 502	368 687	323 283	287 758	293 890
Rentekostnader og lignende kostnader	199 090	201 812	153 149	112 670	112 387
NETTO RENTE- OG KREDITTPROVISJONSINNTEKTER	170 412	166 875	170 134	175 088	181 503
Utbytte	4 809	7 013	6 440	14 747	7 548
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	39 048	42 574	42 543	38 924	42 018
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	4 165	4 330	4 309	4 287	4 638
Nto. verdiendr. og gev/tap på val. og verdip. oml.m.	3 108	3 771	-4 307	4 789	4 746
Andre driftsinntekter	3 002	2 730	3 162	3 228	3 579
Netto andre driftsinntekter	45 802	51 758	43 529	57 401	53 253
SUM DRIFTSINNTEKTER	216 214	218 633	213 663	232 489	234 756
Lønn, pensjoner og sosiale kostnader	47 305	47 170	50 391	38 842	54 991
Administrasjonskostnader	37 859	39 123	39 088	37 742	35 908
Ordinære avskrivninger	6 503	6 965	7 040	6 933	6 534
Driftskostnader faste eiendommer	3 038	3 043	2 786	3 776	2 841
Andre driftskostnader	11 938	13 547	13 955	14 700	13 246
SUM DRIFTSKOSTNADER	106 643	109 848	113 260	101 993	113 520
DRIFTSRESULTAT FØR TAP	109 571	108 785	100 403	130 496	121 236
– tap på utlån, garantier mv.	38 493	39 669	33 174	38 221	41 278
DRIFTSRESULTAT ETTER TAP	71 078	69 116	67 229	92 275	79 958
Nedskr/revers. av nedskr. og gev/tap verdip. anleggsm.	3 271	16 489	-30	0	593
Skatt på ordinært resultat	20 704	19 601	18 068	21 260	19 683
RESULTAT FOR REGNSKAPSÅRET	53 645	66 004	49 131	71 015	60 868

Resultat i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital	2013	2014	2015	2016	2017
Renteinntekter og lignende inntekter	4,41	4,20	3,53	3,01	2,87
Rentekostnader og lignende kostnader	2,38	2,30	1,67	1,18	1,10
NETTO RENTE- OG KREDITTPROVISJONSINTEKTER	2,10	2,09	2,03	1,83	1,77
Utbytte	0,06	0,08	0,07	0,15	0,07
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	0,47	0,49	0,47	0,41	0,41
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	0,05	0,05	0,05	0,04	0,05
Nto. verdiendr. og gev/tap på val. og verdip. oml.m.	0,04	0,04	-0,05	0,05	0,05
Andre driftsinntekter	0,04	0,03	0,03	0,03	0,03
Netto andre driftsinntekter	0,48	0,59	0,56	0,47	0,52
Sum driftsinntekter	2,55	2,58	2,59	2,30	2,29
Lønn, pensjoner og sosiale kostnader	0,56	0,54	0,55	0,41	0,54
Administrasjonskostnader	0,45	0,45	0,43	0,39	0,35
Ordinære avskrivninger	0,08	0,08	0,08	0,07	0,06
Driftskostnader faste eiendommer	0,04	0,03	0,03	0,04	0,03
Andre driftskostnader	0,14	0,15	0,15	0,15	0,13
Sum driftskostnader	1,37	1,39	1,27	1,24	1,11
DRIFTSRESULTAT FØR TAP	1,20	1,19	1,32	1,06	1,18
– tap på utlån, garantier mv.	0,46	0,45	0,36	0,40	0,40
DRIFTSRESULTAT ETTER TAP	0,85	0,79	0,96	0,66	0,78
Nedskr/revers. av nedskr. og gev/tap verdip. anleggsm.	0,04	0,19	0,00	0,00	0,01
Skatt på ordinært resultat	0,25	0,22	0,20	0,22	0,19
RESULTAT FOR REGNSKAPSÅRET	0,64	0,58	0,76	0,44	0,59

BALANSEUTVIKLING 2013 – 2017

Beløp i hele 1.000 kroner

EIENDELER	2013	2014	2015	2016	2017
Likvider	654 088	755 193	893 198	669 619	777 154
Verdipapirer	761 001	820 450	863 757	895 484	1 059 489
Utlån	6 814 499	7 072 142	7 453 827	7 924 241	8 250 122
– sum nedskrivninger	-69 900	-58 010	-61 896	-49 073	-49 935
Andre eiendeler	127 847	159 949	124 475	113 270	111 004
Sum eiendeler	8 287 535	8 749 724	9 273 361	9 553 541	10 147 834

GJELD OG EGENKAPITAL	2013	2014	2015	2016	2017
Innskudd fra banker	53 748	3 617	4 110	6 011	6 219
Innskudd fra kunder	6 233 686	6 668 589	7 339 893	7 745 890	8 223 954
Annen gjeld	1 101 380	1 099 860	910 431	602 680	895 741
Ansvarlig kapital (tellende)	898 721	977 658	1 018 927	1 198 960	1 021 920
Sum gjeld og egenkapital	8 287 535	8 749 724	9 273 361	9 553 541	10 147 834

Kapitaldekningsprosent	19,97	20,08	19,91	21,11	21,69
Kjernekapitalprosent	18,52	17,52	17,47	18,92	19,54
Ren kjernekapitalprosent	14,97	15,27	15,32	16,98	17,56
Ren kjernekapitalprosent konsolidert med 18,74% av Verd Boligkreditt					16,55
Uvektet kjernekapitalprosent				10,17	10,49
Uvektet kjernekapitalprosent konsolidert					9,38
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	8 378 022	8 768 863	9 145 849	9 573 297	10 234 624

INNSKUDDSMASSENS SAMMENSETNING:	2017	2016	Endring
Bedriftskonto/Foreningskonto/Landbrukskonto i kredit	613 115	585 748	27 367
Personkonto/Servicekonto	870 155	813 858	56 297
Seniorkonto	208 734	203 916	4 818
Boligsparing for ungdom (BSU)	206 571	190 870	15 701
Plasseringskonto	1 312 122	1 262 768	49 354
31 dagers innskudd	676 014	744 930	-68 916
Kapitalkonti/Depositum	828 756	862 770	-34 014
Innskudd kommuner, særvilkår, og andre.	3 508 487	3 081 030	427 457
	8 223 954	7 745 890	478 064

Note 1

GENERELLE REGNSKAPSPRINSIPPER

Bankens årsoppgjør er utarbeidet i overensstemmelse med gjeldende lover og bestemmelser for sparebanker og god regnskapsskikk. Regnskapet er satt opp i henhold til regnskapsloven og forskrift om årsregnskap for banker. Utlån er vurdert i henhold til utlånsforskriften med utgangspunkt i IAS 39.

Forskriften om årsregnskap for banker er endret vedrørende føring av pensjonskostnader og forpliktelser, men pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser innregnes i samsvar med IAS 19. IAS 19 tillater ikke korridormetoden brukt for regnskapsføring av actuarielle gevinster og tap. Actuarielle gevinster og tap bokføres direkte mot egenkapitalen i den perioden de oppstår. For øvrig er hoveddelen av bankens pensjonskostnader basert på innskuddspensjon, jf. note 8 og nedenfor.

Banken gikk i 2016 over fra ytelsespensjon til innskuddspensjon for alle ansatte som hadde ytelsespensjon, med unntak av noen få langtidssykemeldte som fortsatt har ytelsespensjon. Dette medførte tilbakeføring og inntektsføring av tidligere påløpte pensjonsforpliktelser i 2016, mens actuarielle tap ble ført mot bankens egenkapital.

Det er under den enkelte note til regnskapet redegjort nærmere for de benyttede prinsipper for de aktuelle regnskapsposter. Generelt kan det likevel opplyses at som virkelig verdi er observerbar markedsverdi benyttet. Gjeldsposter er oppført med pålydende verdi.

Alle tall er oppgitt i 1.000 kr så sant det spesifikt ikke er angitt noe annet.

1.a. Valuta – valutaomregningsregler – valutarisiko

Bankens virksomhet på valutaområdet er begrenset til ordinær betalingsformidling og garantier overfor kunders valutalån. Banken har heller ikke andre fordringer eller gjeld i utenlandsk valuta, utover en liten kontantkasse og enkelte mindre uavregnede beløp relatert til ordinær betalingsformidling overfor utlandet. Beholdninger, fordringer og gjeld i valuta blir omregnet til norske kroner etter midtkursen ved utgangen av regnskapsåret. Valutarisikoen pr. årsskiftet og gjennom året regnes som ubetydelig. Vedrørende garantier overfor långiver for valutalån til bankens kunder vises det til note 9.d. Kurssvingninger på valuta representerer en risiko for våre kunder, men banken har tatt høyde for dette i kundeavtalene og i tapsvurderingene for de av kundene hvor kursutviklingen har gitt negative utslag.

Løpende inntekter og utgifter i valuta er omregnet til NOK etter kurser på det tidspunkt de oppstod. Netto urealiserte gevinster eller tap er resultatført.

1.b. Finansielle instrumenter – finansielle derivater – rente- og valutainstrumenter.

Handelsportefølje

Finansielle instrumenter defineres til å omfatte omsettelige finansielle eiendeler og gjeldsposter samt finansielle derivater.

Finansielle instrumenter på balansen omfatter aksjer, obligasjoner og sertifikater, samt andre pengemarkedsinstrumenter. Banken skal i henhold til vedtatt policy ikke involvere seg i andre finansielle derivater

enn eventuelt renteswapper for å redusere bankens renterisiko. Prinsippene for å klassifisere finansielle instrumenter som markedsbaserte finansielle omløpsmidler er basert på to forhold:

- intensjonen med anskaffelse må være kortsiktig eie (trading-virksomhet)
- posten må kunne omsettes i et marked (børs) som gjør trading-aktivitet mulig. Pr. 31.12.2017 er ingen del av bankens finansielle omløpsmidler vurdert som markedsbaserte finansielle omløpsmidler/ handelsportefølje. Notekravene for utlån og finansielle instrumenter følger IFRS 7, men vurderingsreglene følger fortsatt norsk regnskapslov og årsregnskapsforskriften. Utlånene vurderes i henhold til IAS 39, og bokført verdi (amortisert kost) antas å være tilnærmet lik virkelig verdi. Det samme vurderes å gjelde også for bankens beholdning av fastrentelån, idet rentebindingstiden på disse er relativ kort, i snitt 14,5 måneder. Volumene er dessuten små, ca. 264,7 millioner kroner. Ellers er det i de aktuelle noter gitt opplysninger om virkelig verdi (markedsverdi) i den grad disse er tilgjengelige. Det er ikke foretatt egne beregninger av virkelig verdi for noen finansielle eiendeler, idet bokført verdi for andre finansielle eiendeler i hovedsak antas å stemme godt med virkelig verdi.

1.c. Periodisering – Inntektsføring/ kostnadsføring

Renter og provisjoner tas inn i resultatregnskapet etter hvert som disse opptjenes som inntekter eller påløper som kostnader.

Forskuddsbetalte inntekter og påløpte ikke betalte kostnader periodiseres og føres som gjeld i balansen.

Opptjente ikke betalte inntekter inntektsføres og føres opp som et tilgodehavende i balansen.

Utbytte av aksjer og grunnfondsbevis inntektsføres det år dette mottas.

Gebyr som er direkte betaling for utførte tjenester tas til inntekt når de betales.

Gebyr som overstiger kostnadene forbundet med etablering av lån, periodiseres i tråd med retningslinjer fra Finanstilsynet. I tråd med bankens prising av gebyrer, samt med endringene i reglene for når gebyrene skal periodiseres, utgjør periodiserte gebyrer pr. 1.1. 2017 og 31.12.2017 kr. 0.

1.d. Leasing- / factoringavtaler

Banken har i 2017 hatt to leasing avtaler. Avtalene omfatter kopieringsmaskiner/ skrivere samt mobiltelefoner og løper med en årlig leie på 419, mot 316 i 2016.

1.e. Sikring

Banken anvender renteswapper som ikke inngår i balansen for å styre bankens renterisiko på fastrenteinnlån.

Sikringsforretninger har til formål å nøytralisere en eksisterende eller forventet renterisiko. Det stilles derfor krav om at det foreligger en høy grad av omvendt samvariasjon i verdiendring mellom et sikringsinstrument og sikringsobjekt.

Sikringsinstrumentets løpende verdiendringer regnskapsføres ikke mens sikringsobjektet balanseføres til den verdien som reflekterer effekten av sikringen.

Note 2

UTLÅN, GARANTIER OG OVERTATTE EIENDELER

2.a. Verdsettelse – beskrivelse – definisjoner

Innledning

Utlånsforskriften, forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansinstitusjoner, omhandler regler for regnskapsføring og verdsettelse av utlån, og er tilpasset kravene i internasjonale regnskapsstandarder (IAS).

Hovedprinsipper for måling av utlån og garantier

Etter utlånsforskriften skal utlån ved etableringstidspunktet vurderes til virkelig verdi med tillegg av eventuelle direkte transaksjonsutgifter som banken har. Etableringsgebyrer kommer til fradrag og periodiseres over utlånets løpetid som en del av utlånets effektive rente. Gebyrer, provisjoner o.l., som belastes kunden ved låneopptak, kan resultatføres direkte, i den grad disse inntektene ikke overstiger direkte interne administrative kostnader som påløper ved opprettelse av låneengasjementet. I Haugesund Sparebank forutsettes gebyrene ikke å overstige de direkte administrative kostnadene.

Utlån skal ved etterfølgende måling vurderes til amortisert kost. Med amortisert kost menes balanseført verdi ved første gangs måling, justert for mottatte avdrag, eventuell akkumulert periodisering av gebyrer, provisjoner og lignende, samt eventuell nedskrivning for tap.

Nedskrivning for tap skal foretas når det foreligger objektive bevis for at et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall. Nedskrivningen beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med effektiv rente. Usikkerhet om fremtidige hendelser skal ikke avspeiles i form av ekstra nedskrivninger, men må hensyntas ved vurderinger om banken har en tilstrekkelig høy egenkapital. Verdifallet må være forårsaket av en eller flere hendelser inntruffet etter første gangs måling av utlånet, og tapshendelsen må ha innvirkning på estimering av utlånets fremtidige kontantstrømmer.

Det skal foretas nedskrivning for garantiforpliktelser dersom det er sannsynlig at forpliktelsen vil komme til oppgjør. Regresskrav knyttet til garanti hvor det er foretatt nedskrivning, skal balanseføres som en eiendel når det er overveiende sannsynlig at regresskravet vil bli oppgjort. Etter at banken har foretatt utbetaling under en garanti, skal regresskravet vurderes i henhold til bestemmelsene om utlån.

Renteinntekter på nedskrevne utlån skal resultatføres ved anvendelse av effektiv rentemetode.

Retningslinjer

Banken har interne retningslinjer for vurdering og verdsetting av engasjement i samsvar med Finanstilsynets utlånsforskrift.

Alle utlån, hvor der foreligger objektive bevis for en fremtidig tapshendelse, vurderes individuelt. Dersom det kan dokumenteres at et utlån har verdifall blir en nedskrivning foretatt. I vurderingen blir det tatt hensyn til deponerte sikkerheter, og en nøktern salgsverdi inkludert salgskostnader. Regnskaper blir vurdert i den grad disse er aktuelle. For personlige engasjementer benyttes vurdering av kundens personlige økonomi i stedet for regnskapsvurdering.

Objektive bevis for at et utlån har verdifall inkluderer observerbare data banken har kjennskap til, og omfatter blant annet følgende tapshendelser:

- vesentlige finansielle problemer hos debitor
- betalingsmislighold og andre vesentlige kontraktsbrudd

Tapsutsatte engasjementer vurderes fortløpende, og minimum kvartalsvis.

Nedskrivninger på grupper av utlån

Ved vurdering av nedskrivninger på grupper av utlån inndeles utlån i grupper med tilnærmet like risikoegenskaper med hensyn til debitorenes evne til å betale ved forfall. Haugesund Sparebank benytter i den anledning bankens risikoklassifiseringssystem for inndeling i grupper. Banken foretar gruppenedskrivninger ut fra en antakelse om at tapshendelser har inntruffet, uten at disse er kommet til kunnskap. Dette begrunnes med at det tar tid fra en tapshendelse finner sted til dette oppfanges i risikoklassifiseringssystemet.

Nedskrevet beløp beregnes på grunnlag av underdekning av depotverdier multiplisert med en faktor som gjenspeiler forventet tap innenfor samme risikoklasse. Dette resultatet nåverdiberegnes i forhold til en forventet løpetid og historisk effektiv rente.

Risikoklassifisering

Bankens næringslivs- og privatmarkedsgasjementer inndeles i noteopplysningene i fem risikoklasser etter kundens økonomi og øvrige faktorer. De klassifiserte engasjementene får etter klassifiseringen en akkumulert risikokarakter fra A til E.

Definisjonen på risikoklassene for næringsliv fremgår i note 2.b.

Risikoklassifiseringen gjennomføres når lånene innvilges, og videre hver måned. Alle tapsutsatte og misligholdte engasjementer blir gjennomgått med hensyn til om det er nødvendig å foreta tapsnedskrivning. Tapsutregningen blir gjort på bakgrunn av tilbakebetalingsevne, etter en konkret vurdering av eksisterende sikkerhet og rest tilbakebetalingsevne.

Risikoklassifiseringen på innvilgestidspunktet er avgjørende for hvordan lånene blir priset, idet god risikoklasse gir lav rente, og dårligere risikoklasse gir høyere rente. Renten vil likevel variere utfra blant annet sikkerheten på det enkelte lån. Næringslivslån prises gjennomgående 1-2 prosentpoeng høyere enn lån til privatmarkedet og det offentlige, slik at merrisikoen for tap i utlånsmassen til næringslivet blir hensyntatt, herunder blir også høyere egenkapitalkrav for slike utlån vektlagt.

Overtatte eiendeler

Overtatte eiendeler er eiendeler som banken har ervervet i forbindelse med sikring av engasjement. På overtakelsestidspunktet blir det lagt en takst/ antatt realisasjonsverdi til grunn for bokføringen. Eventuell nedskrivning i forbindelse med overtakelsen relateres til engasjementet som eiendelen vedrører og får innvirkning på tap på utlån/ garantier i resultatregnskapet. Gevinst/ tap ved et senere salg av nevnte eiendeler blir også ført mot tap på utlån/ garantier.

Tapsutsatte lån

Tapsutsatte lån er lån som ikke er misligholdt, men hvor kundens økonomiske situasjon og/ eller sikkerheter innebærer en overveiende sannsynlighet for at et tap vil materialisere seg på et senere tidspunkt.

Misligholdte engasjementer

Et engasjement anses som misligholdt når kunden ikke har betalt forfalt termin innen 90 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikke er inndekket innen 90 dager etter at rammekreditten ble overtrukket. Tilsvarende gjelder også for økonomiske situasjoner som konkurs og gjeldsforhandling. Misligholdte lån blir alltid gjenstand for tapsvurdering. Tapsvurdering foretas i henhold til interne retningslinjer også for tapsutsatte lån, uavhengig av om lånet er misligholdt.

Konstaterte tap

Tap anses som konstatert ved stadfestet akkord eller konkurs, ved at utleggsforretninger ikke har ført fram, ved rettskraftig dom, eller forøvrig ved at banken har gitt avkall på hele eller deler av engasjementet, eller at engasjementet vurderes som tapt av banken, jfr. note 2.c.

Lån med endringsavtale

Bankens portefølje med endringsavtaler er av uvesentlig betydning og av den grunn er det ikke foretatt neddiskontering til nåverdi for noen lån som ikke er gjenstand for nedskrivning.

Inntektsføring av renter på tapsutsatte lån

Inntektsføring av renter på tapsutsatte lån behandles i henhold til tapsforskriften. Det vil si at rentene på delen som er tapsnedskrevet blir stoppet, mens rentene på resten av engasjementet blir inntektsført med effektiv rentesats. Tapet økes på tidspunktet for bokføringen av tapet, tilsvarende den neddiskonterte verdi av inntektsføring frem til realisasjonstidspunkt.

Friskmelding

Friskmelding av lån med individuell tapsnedskrivning skjer når dette er brakt i orden ved at gjeldende betalingsplan er fulgt, og en ny vurdering av kontantstrømmen tilsier at engasjementet ikke lenger er tapsutsatt.

2.B. TABELLER/ KOMMENTARER UTLÅN OG GARANTIER

Overtatte eiendeler

	2017	2016
Eiendommer	36.320	35.375
Øvrige overtatte eiendeler	1.000	1.000
Sum	37.320	36.375

Aldersfordeling på utlån som er forfalt 2017

	1-3 mnd	3-6 mnd	6-12 mnd	Over 12 mnd
PM brutto	37.944	15.087	16.587	36.670
Nedskrivning	0	218	830	10.412
PM netto	37.944	14.869	15.757	26.258
BM brutto	49.880	26.834	90	61.695
Nedskrivning	0	0	0	12.220
BM netto	49.880	26.834	90	49.475
Brutto betalingsmisligholdte fordringer	87.824	41.921	16.677	98.365
Netto betalingsmisligholdte fordringer	87.824	41.703	15.847	75.733

Aldersfordeling på utlån som er forfalt 2016

	1-3 mnd	3-6 mnd	6-12 mnd	Over 12 mnd
PM brutto	33.837	18.694	18.361	41.821
Nedskrivning	0	388	0	5.623
PM netto	33.837	18.306	18.361	36.198
BM brutto	15.591	44.587	19.025	50.981
Nedskrivning	0	8.688	2.505	4.399
BM netto	15.591	35.899	16.520	46.582
Brutto betalingsmisligholdte fordringer	49.428	63.281	37.386	92.802
Netto betalingsmisligholdte fordringer	49.428	54.205	34.881	82.780

Misligholdte (eldre enn 90 dager) og tapsutsatte lån

	2017	2016	2015	2014	2013
Sum misligholdte lån før nedskrivning på individuelle lån	156.963	193.469	148.532	195.446	142.112
Sum misligholdte lån etter nedskrivning på individuelle lån	133.283	171.866	124.971	172.305	113.024
Øvrige tapsutsatte lån før nedskrivning på individuelle lån	6.574	10.503	32.230	52.184	47.061
Øvrige tapsutsatte lån etter nedskrivning på individuelle lån	3.850	6.033	17.395	38.815	31.959

Resultatføring av renter på konti hvor det er foretatt tapsføring

	2017	2016
Amortiserte renter på lån med individuell tapsnedskrivning 1.1	-35	381
Amortiserte renter kostnadsført som tap på utlån	1.965	147
Tilbakeført i året ved effektiv rente inntektsføring på lån m/ tap	1.298	561
Amortiserte renter inkludert i tapsnedskrivninger pr. 31.12	632	-35

Fordeling av lån på risikoklasser

	31.12.17		31.12.16	
	Brutto utlån og garantier	Nedskrivning på individuelle utlån	Brutto utlån og garantier	Nedskrivning på individuelle utlån
Klasse A – liten risiko	541.845		474.605	
Klasse B – liten til moderat risiko	4.715.232		4.643.078	
Klasse C – moderat risiko	2.548.203		2.277.192	
Klasse D – moderat til høy risiko	612.399		655.299	
Klasse E – annen høy risiko – misligholdte/ tapsutsatte	215.665	27.936	255.737	26.073
Totalt utlån/ garantier	8.633.345	0,32 %	8.305.911	0,31%

Det fremgår av tabellen ovenfor at det er skjedd en bedring i bankens risikoklassifisering, ved at alle de tre risikoklassene med lavest risiko har økt, mens de to klassene med høyest risiko er redusert. Det at tapene har vært relativt høye også i 2017 har også bidratt til denne bedringen, og til fjerning av videre risiko for noen tidligere større risikoengasjement. I % av brutto utlån og garantier er summen av de to høyeste risikoklassene redusert fra 11,0 % til 10,0 %.

I % av utlån pr. 31.12.2017 utgjør netto misligholdte utlån over 90 dager 1,6 %, mot. 2,1 % pr. 31.12.2016. Samtidig viser utviklingen i øvrige tapsutsatte utlån en reduksjon fra 0,1 % til 0,05 % prosentpoeng av brutto utlån. Bokførte tap på utlån viser en tapsprosent på 0,40 % målt mot gjennomsnittlig forvaltningskapital i 2017, det samme som i 2016. En vesentlig del av disse tapene knytter seg til noen få større problemengasjement der banken har satt i verk tiltak kombinert med tapsføringer. Bankens legger til grunn at tapene pr. år i neste 4 års langtidsbudsjett ikke skal utgjøre mer enn 0,25 % i snitt. Gruppenedskrivningene utgjør 22 mill kroner pr. 31.12.2017 mot 23,0 mill kroner i 2016. Det vises ellers til tabelloversiktene ovenfor. Andelen lån med pant i bolig er økt fra 83,1 % pr. 31.12.2016 til 84,3 % pr. 31.12.2017.

Pant i bolig er bankens viktigste sikkerhet, og sikkerhetene oppdateres i forbindelse med nye lånesaker eller engasjementsoppfølging. Andre viktige sikkerheter er realkausjoner, registrerbart løsøre, driftstilbehør og varelager. Hovedprinsippet for verdivurdering av sikkerheter er at realisasjonsverdien, slik den antas å være når banken har behov for sikkerheten, legges til grunn. Med unntak av engasjementer hvor det er foretatt nedskrivning er sikkerhetenes verdi beregnet under forutsetning av fortsatt drift.

Verd Boligkreditt AS

Pr. 31.12.2017 utgjør bokført verdi av totale utlån flyttet over/ solgt til Verd Boligkreditt AS 1.640.466. Pr. 31.12.16 utgjorde bokført verdi av lån solgt til Verd Boligkreditt AS 1.589.832. Ved overflytting til boligkredittforetak har bankene et ansvar for selv å finansiere inntil ca 15% av de overførte lånene. Pr. 31.12.17 utgjorde Haugesund

Sparebank sin finansiering av Verd Boligkreditt AS 157.994, mot 155.017 pr. 31.12.16. Fordringen mot Verd Boligkreditt AS er bokført under netto utlån og fordringer på kredittinstitusjoner. Verd Boligkreditt AS administreres av Sparebanken Vest på vegne av eierbankene, og Haugesund Sparebank eier 18,74 % i selskapet, tilsvarende 70.260 aksjer bokført til 71.433. Ad. øvrige likviditetsforhold vedrørende boligkredittforetaket, se note 7.a.

Maksimal kreditteksponering, ikke hensyntatt pantstillelser.

Brutto eksponering	31.12.2017	31.12.2016
Eiendeler		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	599.861	240.720
Brutto utlån til kunder	8.250.121	7.924.241
Aksjer og andeler	276.960	238.190
Sertifikater og obligasjoner	782.529	657.295
Overtatte eiendeler (eiendommer)	37.320	36.375
Sum eiendeler	9.946.791	9.096.821
Forpliktelser		
Betingede forpliktelser	751.427	729.826
Ubenyttede kreditter	757.029	914.090
Sum finansielle garantistillelser	1.508.456	1.643.916
Sum kreditteksponering	11.455.247	10.740.737

Utlån til kunder er delt inn i følgende porteføljer	2017	2016
Lån med flytende rente	7.985.435	7.678.422
Lån med fast rente	264.686	245.819
Sum brutto utlån til kunder	8.250.121	7.924.241

Utlån og garantier og potensiell eksponering ved trekkrettigheter fordelt etter sektorer/ næringer

Sektor/ næring	Brutto utlån		Garantier		Potensiell eksponering ved trekkrettigheter	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Personmarked	5.285.855	4.848.319	122.142	122.162	148.371	202.823
Primærnæring	333.215	340.368	15.098	13.259	46.278	33.532
Industri/ bergverk	101.264	88.201	3.745	7.274	13.997	7.448
Bygg og anlegg	564.511	506.727	86.348	90.905	74.175	75.286
Varehandel, hotell og restaurantdrift	252.752	264.884	36.785	38.398	40.765	39.854
Utenriks sjøfart og oljeboring	379					
Transport ellers	45.078	50.929	10.479	10.345	4.515	5.488
Forr. messig tjenesteyting og eiendomsdrift	1.509.868	1.604.354	101.604	96.032	49.329	57.458
Tjenesteyting ellers	150.155	174.038	7.535	3.295	8.802	9.912
Kommuner	1.458	1.446			370.797	354.236
Andre	5.586	44.975				
Brutto utlån	8,250.121	7.924.241	383.736	381.670	757.029	786.037
Portefølje kredittforetak	1.640.466	1.589.832				
Brutto inkl. kredittforetak	9.890.587	9.514.073				

Utlån og garantier fordelt etter geografisk kode

	Lån		Garantier		Potensiell eksponering ved trekkrettigheter	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Haugesund	36,89 %	38,23 %	39,29 %	39,91 %	44,29 %	41,10 %
Karmøy	10,36 %	10,41 %	12,80 %	13,15 %	16,98 %	17,02 %
Vindafjord	21,01 %	22,12 %	25,32 %	22,56 %	20,75 %	20,82 %
Tysvær	13,49 %	12,35 %	9,14 %	9,21 %	11,68 %	13,14 %
Bømlo	4,88 %	4,77 %	4,44 %	4,45 %	5,85 %	1,47 %
Sveio	2,99 %	2,92 %	0,37 %	0,39 %	0,43 %	3,01 %
Andre	10,36 %	9,21 %	8,64 %	10,31 %	0,02 %	3,44 %
Totalt	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100 %	100,00 %

2.C. TAP PÅ UTLÅN OG GARANTIER

Kostnadsførte tap

	2017	2016
Periodens endringer i nedskrivninger på individuelle utlån	1.863	4.217
+/- Periodens endringer i nedskrivninger på grupper av utlån	-1.000	-500
+ Periodens konstaterte tap som det tidligere er avsatt individuelle nedskrivninger for	7.588	28.390
+/- Periodens konstaterte tap som det ikke er avsatt individuelle nedskrivninger for	38.022	16.501
– Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	5.195	10.387
= Periodens tapskostnader	41.278	38.221

Endring i nedskrivninger på individuelle utlån

	2017	2016
Nedskrivninger på individuelle lån 01.01	26.073	38.396
– periodens konstaterte tap hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	7.588	28.390
+ Økte nedskrivninger på individuelle utlån perioden	7.685	4.146
+ Nye nedskrivninger på individuelle utlån i perioden	2.766	12.729
– Tilbakeføring nedskrivninger på individuelle utlån perioden	-1.000	808
= Nedskrivninger på individuelle utlån 31.12	27.936	26.073

Endring i nedskrivninger på grupper av utlån

	2017	2016
Nedskrivning på grupper av utlån 01.01	23.000	23.500
+/- Periodens endring i nedskrivning på grupper av utlån	-1.000	-500
= Nedskrivninger på grupper av utlån 31.12	22.000	23.000

Note 3

SERTIFIKATER, OBLIGASJONER OG ANDRE RENTEBÆRENDE VERDIPAPIRER MED FAST AVKASTNING

3.a. Verdsettelse

Beholdningen består kun av ordinære kortsiktige omløpsobligasjoner, ingen handelsportefølje og ingen "holde til forfall" obligasjoner. Beholdningen styres som en portefølje, og er samlet vurdert til det laveste av beholdningens anskaffelseskost og virkelige verdi.

3.b. Portefølje obligasjoner og OMF fordelt etter risikovekt og andel børsnotering

Andel børsnoterte	Risikovekt	Anskaffelseskost	Markedsverdi	Bokført verdi
100 %	0	19.952	20.072	19.952
97 %	10	744.453	745.981	744.453
100 %	20	15.124	15.142	15.124
87 %	100	3.000	3.025	3.000
Sum		782.528	784.220	782.528

Gjennomsnittlig effektiv rente for beholdningen av obligasjoner utgjør i 2017 1,39 %. Avkastningen er beregnet som et vektet gjennomsnitt for avkastningen på de enkelte papirene gjennom året 2017. Hensyntatt verdiøkningen i porteføljen gjennom året utgjør avkastningen 1,77 %.

Portefølje pengemarkedsfond – obligasjonsfond

Virksomhet	Antall	Anskaffelses-kost	Balanseført verdi	Virkelig verdi
DNB Global Treasury	149.053	145.180	143.278	143.278
DNB Aktiv 50	4.662	1.284	1.387	1.387
Sum		146.464	144.665	144.665

Gjennomsnittlig effektiv rente for beholdningen av pengemarkedsfond utgjør i 2017 0,79. Avkastningen er beregnet som et vektet gjennomsnitt for avkastningen på de enkelte papirene gjennom året 2017, hensyntatt kursregulering.

3.c. Ansvarlig lånekapital i andre selskaper

	2017	2016
Ansvarlig lånekapital bokført under obligasjoner	3.000	3.000
Ansvarlig lånekapital bokført under utlån	0	0
Sum	3.000	3.000
Herav ansvarlig lånekapital i andre finansinstitusjoner	3.000	3.000

Note 4

AKSJER OG EIERINTERESSER

4.a. Verdsettelse

Kortsiktige plasseringer i aksjer, egenkapitalbevis og andeler styres som en portefølje og er i bankens regnskap vurdert til laveste verdi av samlet anskaffelseskost og samlet markedsverdi. Ingen del av plasseringene er vurdert å være handelsportefølje. Papirer som er klassifisert som langsiktige plasseringer er vurdert til anskaffelseskost, og reguleres ikke for fortløpende kursendringer. Postene blir likevel nedskrevet dersom markedsverdi er vesentlig lavere enn bokført verdi og verdinedgangen skyldes forhold som ikke er av forbigående art.

4.b. Opplysninger om aksjer, egenkapitalbevis og andeler

Kortsiktige plasseringer.

Virksomhet	Antall	Anskaffelses-kost	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Skudenes & Aakra Sparebank	2.300	239	239	253
Sum	2.300	239	239	253

Aksjer anleggsmidler (ikke børsnoterte)

Selskap	Org. Nr	Antall	Eier-andel	Anskaffelses-kost	Balanseført verdi
Eiendoms kreditt AS	979 391 285	93.555	3,04 %	9.684	9.684
Langevåg Bygdetun AS	980 827 224	300	4,90 %	2.003	2.003
Norgesinvestor Opportunities II AS	997 384 253	5.000	1,70 %	200	200
Kredittforeningen for Sparebanker (ek. bevis)	986 918 930	920	1,84 %	948	948
Eksportfinans AS	816 432 521	94	0,04 %	1.423	1.423
Frende Holding AS	991 410 325	104.580	1,55 %	13.029	13.029
Norne Securities AS	992 881 828	3.573.596	1,94 %	2.788	1.171
Verd Boligkreditt AS	994 322 427	70.260	18,74 %	71.433	71.433
Brage Finans AS	995 610 760	2.355.797	3,00 %	19.949	19.949
Eiendoms megler A AS	839 527 702	155	31,00 %	1.341	1.341
A-Media AS	952 940 406	180	6,21 %	180	180
Spama	916 148 690	122	0,39 %	13	13
FK Haugesund AS	994 824 554	10	1,00 %	100	100
Vindafj. Tomteselsk. AS	995 051 427	300	5,45 %	301	301
Bankenes ID tjeneste AS	988 477 052	6.600	6,60 %	7	7
Norgesinvestor Proto AS	812 746 162	60.000	6,85 %	6.000	6.000
Bank Asept AS	883 982 282	320	0,32 %	160	160
BankID Norge AS	913 851 080	90	0,18 %	142	142
Balder Betaling AS	918 693 009	293	2,93 %	3.961	3.961
Div. aksjer		142		149	10
Sum				133.811	132.055

Inngående bokført beholdning av aksjer anleggsmidler 1.1.17	120.060
Nedskrivninger / reverseringer av nedskrivninger foretatt i året	0
Tilgang gjennom året	12.095
Reklassifisert fra omløpsaksjer	0
Avgang gjennom året	100
Ny bokført beholdning pr. 31.12.17	132.055

Note 5

VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

5.a. Verdsettelse

Faste eiendommer og andre varige driftsmidler blir ført i balansen til anskaffelseskost, fratrasket akkumulerte ordinære avskrivninger og eventuelle nedskrivninger. Ordinære avskrivninger er basert på kostpris og avskrivningene er fordelt lineært over driftsmidlenes økonomiske levetid. Er den virkelige verdi av et driftsmiddel vesentlig lavere enn den bokførte verdi, og verdinedgangen ikke kan forventes å være av forbigående karakter, blir det foretatt nedskrivning til virkelig verdi.

Banken benytter følgende avskrivningssatser:

Maskiner / IT utstyr	20 %
Inventar/ innredninger	15 %
Transportmidler	20 %
Bankbygg	2 %
Bankbygg teknisk	5 %

5.b. Spesifikasjon av postene

	Maskiner/ inventar/ transportmidler	IT software	Bygninger	Innredning leide lokaler
Anskaffelseskost 1.1.17	117.205	5.179	63.759	2.699
Tilgang 2017	1.646	1.522	35	0
Avgang til anskaffelseskost	180	0	0	0
Akk. Av- og nedskrivninger	110.233	3.151	32.291	2.226
Bokført verdi 31.12.17	8.438	3.550	31.503	473
Antatt økonomisk levetid	5 år	5 år	50 år Teknisk 20 år	15 år
Årets av- og nedskrivninger	4.035	1.188	1.311	88
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær

Innredning/ oppstartskostnader vedrørende leide lokaler gjelder filial Amanda. Kostnadene behandles ikke som avskrivninger, men som en del av husleiekostnadene.

Posten "bygninger etc." består av:

Hovedkontoret, Haraldsgt. 115, nabobygget Haraldsgaten 117 (utleiebygg)

Hovedkontoret har en bokført verdi på ca. 20,6 mill. kroner og et areal på 3.335 m². Av dette arealet har ca. 105 m² vært leid ut mesteparten av 2017, men fra slutten av året benyttes alt til egen virksomhet. Haraldsgaten 117 har en bokført verdi på ca. 10,5 mill kroner og et areal på ca. 370 m². Arealene har i 2017 vært utleid i sin helhet. Totale leieinntekter utgjorde i 2017 ca. 991 og i 2016 ca. 1.002. Bankens øvrige kontorer drives i leide lokaler, med en total husleie for året på ca. 2.800 (2.715 i 2016).

Note 6

ANSVARLIG KAPITAL

6.a. Spesifikasjon av ansvarlig kapital:

Ansvarlig lånekapital/ fondsobligasjon:	2017	2016
Ansvarlig lån/ fondsobligasjon 1/1	235.000	235.000
Innfridd i året	75.000	0
Opptak nytt ansvarlig lån / fondsobligasjonslån	80.000	0
Ansvarlig lån/ fondsobligasjon 31/12	240.000	235.000
Herav ansvarlig lån 31.12	125.000	125.000
Egenkapital		
Sparebankens fond 1/1	830.542	778.058
Gavefond 1/1	10.273	9.495
+ Årets resultat etter skatt	60.868	71.015
Estimatavvik pensjon ført mot egenkapital, jf. note 8.c.	755	-11.590
Herav overført til gavefond 31.12	3.000	2.000
– Uttak/ disponering av gavefond i året	1.001	1.222
Gavefond 31/12	12.272	10.273
– overført til utbytte	6.250	3.750
– overført til utjevningsfond	1.730	1.191
Sparebankens fond 31/12	881.185	830.542
Sum opptjent egenkapital, inkl. utjevningsfond 2922	896.378	842.006
Egenkapitalbevis		
Egenkapitalbeviskapital tatt opp i 2016	125.000	125.000
Overkursfond	541	555

Økningen i sparebankens fond/gavefond er lik resultatet for året etter skatt, med fradrag av uttak/ disponering av midler fra gavefondet til gaveformål, overføringer til utbytte og utjevningsfond 7.980, samt tillegg av estimatavvik vedr. pensjonsforpliktelser, 755, ført direkte mot egenkapitalen i 2017, jf. note 8.c.

Ad. tellende ansvarlig kapital se note kapitaldekning.

6.b. Ansvarlig lånekapital

Bankens ansvarlige lånekapital har prioritet etter all annen gjeld banken har. Bankens ansvarlige lånekapital består av 2 fondsobligasjonslån og ett ansvarlig lån. Fondsobligasjonslånet på 75 mill kroner ble callet i 2017 og erstattet av et nytt på 80 mill kroner.

Det andre fondsobligasjonslånet, pålydende 35 mill kroner og tatt opp i 2009, er tatt opp og godkjent av Finanstilsynet i henhold til de gamle reglene som gjaldt før endringen i beregningsforskriften og CRD IV i 2011. Lånet ble da regnet som evigvarende lån, selv om lånet på visse betingelser og etter Finanstilsynets samtykke kan innfris etter 10 år. Lånet har etter gamle regler kunnet telle fullt ut med i bankens ansvarlige kapital i hele lånets løpetid. Vedtatte endringer i beregningsforskriften og CRD IV innebærer en nedtrapping i andelen fondsobligasjoner (målt i % av total kjernekapital), for fondsobligasjoner som er tatt opp etter de gamle reglene. Andelen tellende fondsobligasjonslån/ ansvarlig lån i hht reglene vil gradvis trappes ned. For Haugesund Sparebank vil utslagene av

nedtrappingen ikke bli store, kun 1 mill kroner i 2018 og 9,5 mill kroner i 2019. Rentebetingelser på løpende fondsobligasjonslån: 35 mill kroner til desember 2019: Nibor + 4,7 % og 80 mill kroner til juni 2022: Nibor +3,5%.

Bankens ansvarlige lån (125 mill kroner) ble tatt opp i juni 2014. Det ansvarlige lånet teller etter gamle regler fullt ut med i ansvarlig kapital de første 5 år, deretter trappes den del av lånet som inngår i ansvarlig kapital ned med 20 % hvert år dersom lånet ikke refinansieres. Rentebetingelser: Nibor + 1,7 %.

Andel ordinært ansvarlig lån som inngår i ansvarlig kapital etter regler som gjaldt ved opptak av lånet:

2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
125.000	125.000	100.000	75.000	50.000	25.000	0

Tabellen ovenfor viser hvor stor andel av det ansvarlige lånet som vil inngå i ansvarlig kapital pr. 31.12 det enkelte år dersom banken ikke refinansierer lånet i 2019.

Kostnader med den ansvarlige lånekapitalen utgjør for år 2017 9.808 (10.557) og fordeler seg på følgende hovedposter:

Renter: 9.605 (10.503)

Øvrige kostnader til Børs og kontofører/ tillitsmann etc.: 203 (54)

6.c Egenkapitalbevis.

Haugesund Sparebank utstedte egenkapitalbevis 30.6.2016. Det ble utstedt 1.250.000 egenkapitalbevis pålydende kr. 100 pr. egenkapitalbevis. Tegningskurs kr. 105 pr. egenkapitalbevis. Omsetningskurs 31.12.2017: 107

Oversikt over de 20 største eiere

Navn	Antall	Eierandel
TBT AS	60.000	4,80%
Annekset AS	50.000	4,00%
Bømmelfjord AS *	47.600	3,81%
Helgevold Holding AS	47.600	3,81%
Spareskillingsbanken	47.600	3,81%
MJ Tveit AS	30.000	2,40%
Lillesands Sparebank	28.600	2,29%
Luster Sparebank	28.600	2,29%
TS Industri Invest AS	25.300	2,02%
Kaldheim, Ove	20.200	1,62%
Helgesen, Kjell	20.000	1,60%
JBS Invest AS	20.000	1,60%
Munkejord, Kjell Olav	20.000	1,60%
Sohl AS	19.100	1,53%
Nordhaug Invest AS	19.000	1,52%
Tysvær Bygdeblad	19.000	1,52%
Vestbø. Kurt Stein Stensen	19.000	1,52%
Skrunes, Arne Johan	18.800	1,50%

J. Tveit AS**	18.000	1,44%
Ole Johan Østrem	15.000	1,20%
Sum 20 største eiere	573.400	45,87%

* Bømmelfjord AS kontrolleres av Borgny Eidesvik, som er medlem av bankens styre.

** J. Tveit AS kontrolleres av Jone Tveit, som er fast møtende varamedlem til bankens styre.

Oversikt over eierbrøk

Sparebankens fond	881.185
Gavefond	12.272
Sum bankens kapital	893.457
Egenkapitalbeviskapital	125.000
Overkursfond	541
Utjevningsfond	2.922
Sum eiernes kapital	128.463
Total egenkapital	1.021.920
Bankens andel av egenkapital før/ etter utbytteutdeling	86,9 %/ 87,4%
Egenkapitalbeviserens andel av egenkapital før/ etter utbytteutdeling	13,1 %/ 12,6%

Resultat og utbytte pr. egenkapitalbevis

Bankens overskudd etter skatt utgjorde for året 60.868. Egenkapitalbeviserens andel utgjorde for 2017 basert på 13,1 % eierandel 7.981.

Egenkapitalbeviserens andel av bankens resultat	7.981
Antall utstedte egenkapitalbevis	1.250.000
Totalt resultat pr egenkapitalbevis	Kr. 6,38
Foreslått utbytte pr. egenkapitalbevis (78,37 % utdeling)	Kr. 5,00
Rest foreslått overført til utjevningsfond, pr. egenkapitalbevis	Kr. 1,38

Eierposter som er eid eller kontrollert av ledelse og tillitsvalgte i banken.

Verv/ stilling	Navn	Antall
Adm. banksjef	Bente Haraldson Syre	300
Banksjef	Torsten Langeland	200
Banksjef	Tove Sternhoff	1.500
Økonomisjef	Kåre Gullhaug	1.000
Leder risikostyring/ compliance/ HR	Steffen Næss	100
Styrets leder	Reidar Pedersen	2400
Styrets nestleder	John Erik Hagen	200
Styremedlem	Borgny Eidesvik	57.200
Styremedlem, ansattvalgt	Merethe Hansen	2500
Fast møtende varamedlem til styret	Jone Tveit	18.000
Leder i forstanderskapet	Sigmund Lundal	1.000
Nestleder i forstanderskapet	Berit Gjellesvik	1.000
Medlem i forstanderskapet	Leif Henry Espevoll	1.000
Medlem i forstanderskapet	Eivind Iversen	2.000
Medlem i forstanderskapet	Hilde Marie Juul	300
Medlem i forstanderskapet	Anne Lise Mulvik Liestøl	400
Medlem i forstanderskapet	Francisco Munoz	3.000
Medlem i forstanderskapet	Eleisabeth Haugen Skeie	200
Medlem i forstanderskapet	Steinar Strand	9.600
Medlem i forstanderskapet	Andre Sæbø	100
Medlem i forstanderskapet	Anne Kathrine Thuen	100

En eierpost er definert som kontrollert av vedkommende når man eier mer enn 50 % i et selskap som eier egenkapitalbevis i banken.

6.d. Kapitaldekning

Det absolutte lovkrav til ansvarlig kapital er fortsatt at den ansvarlige kapital skal utgjøre minst 8 % av beregningsgrunnlaget. I tillegg er det gjennom CRD IV innført nye krav til ren kjernekapital basert på tilleggskrav som medfører at sparebanker som Haugesund Sparebank har hatt krav til ren kjernekapital på 11,5 % fra medio 2016 ved innføring av motsyklisk bufferkrav på 1,5 %. Motsyklisk bufferkrav økte ytterligere med 0,50 prosentpoeng fra utgangen av 2017, slik at minimumskravene til ren kjernekapital for Haugesund Sparebank nå utgjør 12,0 %. Ved maks motsyklisk buffer, 2,5 % vil kravet øke til 12,5 %. Systemviktige banker (de største bankene i Norge) har ytterligere krav til kapitaldekning 2 % systemrisikobuffer.

Som ledd i oppfølgingen av bankens ICAAP kan Finanstilsynet fastsette høyere krav til bankens kapitaldekning enn det som bankene selv vurderer som et forsvarlig nivå. I bankens planer legges det til grunn at kapitaldekningen normalt løpende skal økes, og at alle bankens kapitalmål skal oppfylles med god margin. Våren 2017 meddelte Finanstilsynet sin nye kapitalforventning til Haugesund Sparebank basert på de nye reglene, og banken fikk et SREP tillegg på 2,9 %. Dette gjør at banken har et krav til ren kjernekapital på 14,9 % som banken skal oppfylle pr. 31.12. 2017 både på konsolidert og på morbank nivå. Eierandel i Verd boligkreditt ble konsolidert med bankens kapitaldekning fra 1. kvartal 2017. Fra 1. kvartal 2018 skal også eierposter på under 10 % i finansielle samarbeidsselskaper konsolideres inn i kapitaldekningen. Dette vil svekke bankens samlede kapitaldekning, og banken tar høyde for dette i sin samlede kapitalplanlegging.

Beregningsgrunnlaget vil si eiendelene i balansen samt forpliktelser utenom balansen, redusert med fastsatte prosenter ut fra definert risiko knyttet til den enkelte type eiendel eller forpliktelse.

Den ansvarlige kapital består av kjernekapital og tilleggskapital. Kjernekapitalen består av bankens fond (ren kjernekapital) og fondsobligasjonslån. 1,5 % av kravet til total kjernekapital kan bestå av fondsobligasjonslån. Tilleggskapitalen består av ansvarlig lån og eventuell del av fondsobligasjonslån som overstiger grensene for tellende andel av total kjernekapital. I Haugesund Sparebank inngår for tiden begge fondsobligasjonslåneene fullt ut i kjernekapitalen, jf. likevel note 6.b. Etter kapitaldekningsreglene er tilleggskapitalen begrenset oppad til et beløp lik kjernekapitalen.

Ansvarlig kapital

Kjernekapital:	31.12.2017	31.12.2016
Ren opptjent kjernekapital (Sparebankens fond/ gavefond etter fradrag ev immaterielle eiendeler 3.550)	892.829	838.791
Egenkapitalbeviskapital	125.541	125.556
Sum ren kjernekapital	1.018.370	963.947
Fondsobligasjonslån (etter fradrag aktiverte kostnader)	114.899	109.846
Sum kjernekapital	1.133.269	1.074.193
Tilleggskapital:		
Ansvarlig lånekapital (etter fradrag aktiverte kostnader)	124.799	124.767
Netto tilleggskapital	124.799	124.767
Sum tellende ansvarlig kapital	1.258.068	1.198.960
Overskudd av ansvarlig kapital i forhold til lovkrav 8 %	794.102	744.638
Beregningsgrunnlag; vektet verdi av		
Regnskapsposter/ utenombalanseposter	5.413.222	5.271.775
Operasjonell risiko	415.015	407.256
– Fradrag i beregningsgrunnlag		
Beregningsgrunnlag	5.799.581	5.679.031
Ansvarlig kapital i % av beregningsgrunnlag	21,69%	21,11%
Kjernekapital i % av beregningsgrunnlag	19,54%	18,92%
Ren kjernekapital i % av beregningsgrunnlag	17,56%	16,98%
Uvektet kjernekapitalandel	10,49%	9,84%
Ren kjernekapital, konsolidert med 18,74 % av Verd Boligkr.	16,55%	
Uvektet kjernekapital, konsolidert på samme måte	9,38%	

Beregningsgrunnlag for banken, fordelt på engasjementskategorier	2017	2016
Engasjementskategorier		
Lokale og regionale myndigheter	34.362	34.311
Institusjoner	130.421	59.533
Foretak	296.628	321.193
Massemarkedsengasjementer	69.530	94.914
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	4.271.638	4.135.540
Forfalte engasjementer	171.837	223.858
Obligasjoner med fortrinnsrett	74.522	61.035
Andeler i verdipapirfond	1.387	23.578
Egenkapitalposisjoner (Er Verd Vektet 100 %)	239.205	218.385
Øvrige engasjementer	95.038	99.428
Samlet beregningsgrunnlag for kredittrisiko	5.384.566	5.271.775
Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko	415.015	407.256
Samlet beregningsgrunnlag	5.799.581	5.679.031

Note 7

LIKVIDITETSFORHOLD – FINANSIERING

7.a. Likviditetsrisiko

	Sum	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3mnd-1år	1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid
Kontanter og fordringer på sentralbanker	177.292	154.530					22.762
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	599.861	343.221	100.000		156.640		
Egenkapitalbevis, aksjer etc.	276.960						276.960
Utlån til og fordringer på kunder	8.250.121	28.503	51.292	255.521	1.173.397	5.909.469	831.939
– Tapsnedskrivninger	-49.936						-49.936
Overtatte eiendeler	37.320						37.320
Obligasjoner og sertifikater	782.529		20.034	56.271	661.224	45.000	
Øvrige eiendelsposter med restløpetid	28.032	28.032					
Eiendeler uten restløpetid	45.655						45.655
Sum eiendelsposter	10.147.834	554.286	171.326	311.792	1.991.261	5.954.469	1.164.700
Herav utenlandsk valuta	0						
Gjeld til kredittinstitusjoner	6.219	6.219					
Innskudd fra og gjeld til kunder	8.223.954	6.422.201	1.595.183		116.570	90.000	
Obligasjons-/sertifikatlån	599.888			199.988	399.900		
Øvrig gjeld med restløpetid	56.156	41.867	9.803		4.486		
Ansvarlig lånekapital	124.798				124.798		
Fondsobligasjon	114.899				114.899		
Egenkapital	1.021.920						1.021.920
Sum gjeld og egenkapital	10.147.834	6.470.287	1.604.986	199.988	760.653	90.000	1.021.920
Netto likviditetseksponering på balanseposter, hvorav valuta 0		-5.916.001	-1.433.660	111.804	1.230.608	5.864.469	142.780
Likviditetsrisiko utenombalanse poster	0						
Nettosum alle balanseposter		-5.916.001	-1.433.660	111.804	1.230.608	5.864.469	142.780

Innskudd fra og gjeld til kunder er medtatt under intervall inntil 1 mnd., med unntak av

Fastrenteinnskudd/ innskudd bundet på 31 dager og BSU.

Likviditetsrisiko

Banken har en likviditetsrisiko ved at utlånene er forholdsvis langsiktige, mens innskuddene stort sett kan disponeres på relativ kort varsel. Denne risikoen har banken søkt dekket inn på særlig to måter: Etablering av lånerammer i norske finansinstitusjoner, samt flere konkrete policykrav på likviditetsområdet, blant annet at bankens kundeinnskudd skal utgjøre minst 85 % av netto utlån. Normalt ligger innskuddsdekningen betydelig høyere. Banken har ubenyttede kommiterte trekkrettigheter i andre finansinstitusjoner på 400 mill NOK og ubenyttede lånerettigheter i Norges Bank på ca. 350 mill NOK. Bankens likviditetsindikatorer har gjennom året vært på høyde med Finanstilsynets referansebanker. Banken har også gjort flere tilpasninger rettet inn mot den kortsiktige likviditetsrisiko slik LCR beskriver den, og har pr. 31.12.17 en indikator som utgjør 161 %.

Haugesund Sparebank har i 2017 jevnt over ligget godt innenfor egne definerte likviditetsrammer. Banken har lav grad av finansiering i obligasjonsmarkedet, men opplever god tillit og har god kontakt med pengemarkedet. Bankens likviditetssituasjon må kunne karakteriseres som god.

Banken er medeier i Verd Boligkreditt AS og har pr. 31.12.17, til bokført verdi, netto overført 1.640,5 mill kroner til selskapet, en økning på ca. 50,7 mill kroner fra forrige årsskiftet. Banken legger til grunn at banken normalt skal ha klargjort en portefølje på 200 mill kroner som på kort varsel kan overføres til Verd Boligkreditt AS. Dette er med på i betydelig grad å redusere bankens likviditetsrisiko, selv om banken som medeier også har et ansvar for fundingen av Verd Boligkreditt AS. Denne risikoen vurderes normalt som liten, idet finansieringen i Verd Boligkreditt AS i hovedsak er langsiktig, refinansieringen foretas normalt i god tid, obligasjonene med fortrinnsrett kan forlenges inntil ett år, og tilgangen på funding er utfra risiko betydelig enklere for boligkredittforetak. Bankens relative andel av utlån og funding i Verd Boligkreditt AS inngår også i bankens beregning av likviditetsindikatorer.

7.b. Renterisiko

Tidspunkt fram til avtalt/ sannsynlig endring av rentebetingelser

	Sum	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3mnd-1år	1-5 år	Over 5 år	Uten løpetid
Kontanter og fordringer på sentralbanker	177.292			154.530			22.762
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	599.861		599.861				
Egenkapitalsbevis, aksjer, andeler etc.	276.960		144.905				132.055
Utlån til og fordringer på kunder	8.250.121			8.105.421	144.700		
Tapsnedskrivninger	-49.936						-49.936
Overtatte eiendeler	37.320						37.320
Obligasjoner og sertifikater	782.529	261.843	520.686				
Øvrige rentebærende eiendelsposter	0						
Ikke rentebærende eiendelsposter	73.687						73.687
Sum eiendelsposter	10.147.834	261.843	1.265.452	8.259.951	144.700		215.888
Gjeld til kredittinstitusjoner	6.219			6.219			
Innskudd fra og gjeld til kunder	8.223.954			8.223.954			
Øvrig rentebærende gjeld	599.888	197.963	401.925				
Ikke rentebærende gjeld	56.156						56.156
Ansvarlig lånekapital	114.899		114.899				
Fondsobligasjonslån	124.798		124.798				
Egenkapitalbevis	125.541						125.541
Egenkapital	896.379						896.379
Sum gjeld og egenkapital	10.147.834	197.963	641.622	8.230.173	0	0	1.078.076
Netto renteesponering på balansen	0	63.880	623.830	29.778	144.700	0	-862.188
Ikke balanseførte finansielle derivater	0						
Netto renteesponering, inkl. ikke balanseførte finansielle derivater		63.880	623.830	29.778	144.700	0	-862.188
Netto renteesponering som gjennomsnitt av forvaltningskapital		0,63%	6,15%	0,29%	1,43%	0	-8,50%

Renterisiko oppstår dersom endringer av rentene i markedet av forskjellige årsaker ikke kan gjennomføres parallelt for alle bankens rentebærende balanseposter. Bankens rentefølsomhet fremgår i en stor grad av oversikten ovenfor. I all hovedsak faller intervallene i praksis godt sammen, idet rentene på innskudd og utlån stort sett kan tilpasses justert samtidig. I den grad det ikke er samsvar i rentebindingstid mellom intervallene på aktivaside og passivaside, er ikke avstanden i rentebindingstid stor. Styret har gjennom året hatt maksimumsrammer for renterisiko på bankens balanse på 20 millioner kroner ved 2 % renteendring. Banken har gjennom hele året ligget godt innenfor rammen.

7.c. Valutarisiko. Se note 1.a.

7.d. Gjeld

Obligasjonsgjeld etc.

ISINnr.:	Type lån	Forfall	Lånestørrelse/ tilbakekjøp	Rente
NO0010712755	Seniorlån	Juni 2018	200 millioner/ 0	Nibor + 0,57 %
NO0010782980	Seniorlån	Januar 2020	250/ millioner/0	Nibor + 0,63 %
NO0010735517	Seniorlån	Mai 2021	150 millioner/ 0	Nibor + 0,72 %
NO0010712847	Ansvarlig lån	Juni 2024	125 millioner/ 0	Nibor + 1,70 %
NO0010551781	Fondsobligasjon	Desember 2019	35 millioner/ 0	Nibor + 4,70 %
NO0010796550	Fondsobligasjon	Juni 2022	80 millioner/ 0	Nibor + 3,50 %

Opptakskostnader ved opptak av lån periodiseres over lånenes løpetid, jf. balanseregnskap.

Gjeld til kredittinstitusjoner og kunder

	2017	2016
Gjeld til kredittinstitusjoner	6.219	6.011
Rente, årlig veid gjennomsnitt	0,40 %	0,50 %
Innskudd fra kunder	8.223.954	7.745.890
Rente, årlig veid gjennomsnitt	1,03 %	1,09 %

Note 8

OPPLYSNINGER VEDRØRENDE ANSATTE OG TILLITSVALGTE

8.a. Lån til og sikkerhetsstillelse overfor

Forstanderskapet	
Forstanderskapets leder Sigmund Lundal	0
Nestleder i forstanderskapet Berit Gjellesvik	0
Medlem i forstanderskapet Gunvor Bakke	2.718
Medlem i forstanderskapet Nils Konrad Bua	3.130
Medlem i forstanderskapet Vibeke Bjerkvig	2.830
Medlem i forstanderskapet Wenche Endresen	1.222
Medlem i forstanderskapet Hallgeir Fjeldheim	322
Medlem i forstanderskapet Trygve Hebnes	3.509
Medlem i forstanderskapet Marit Ø. Ilstad	4.421
Medlem i forstanderskapet Eyvind Iversen	1.180
Medlem i forstanderskapet Hilde Marie Juul	2.486
Medlem i forstanderskapet Solfrid H. Kinn	1.342
Medlem i forstanderskapet Anne-Lise Liestøl	4.648
Medlem i forstanderskapet Rolf Lillehammer	3.883
Medlem i forstanderskapet Ellen Markhus	10.015
Medlem i forstanderskapet Francisco Munoz	2.087
Medlem i forstanderskapet Paal Nebylien	4.760
Medlem i forstanderskapet Finn Nistad	6.089
Medlem i forstanderskapet Elisabeth Haugen Skeie	4.325
Medlem i forstanderskapet Grethe Solheim	1.789
Medlem i forstanderskapet André Sæbø	842
Medlem i forstanderskapet Anne Kathrine Thuen	263
Medlem i forstanderskapet Dan Andre Aarsvold	3.652
Sum lån til forstanderskapets medlemmer	65.713
Styret	
Styrets leder Reidar Pedersen	0
Styrets nestleder John Erik Hagen	1.417
Styremedlem Borgny Eidesvik	0
Styremedlem Liv Reidun Grimstvedt	0
Styremedlem Benedicte Storhaug	0
Styremedlem Thorleif Thormodsen	5.664
Fast møtende varamedlem Jone Tveit	4.920
Styremedlem Merethe Hansen, fra de ansatte	3.808
Styremedlem Hans Olav Omland, fra de ansatte	2.613
Sum lån til styrets medlemmer	18.422
Ledende ansatte	
Administrerende banksjef Bente H. Syre	3.945
Banksjef Torstein Langeland	4.783
Banksjef Tove Sternhoff	2.711
Økonomisjef Kåre Gullhaug	10
Leder risikostyring/ compliance/ HR, Steffen Næss	3.353
Sum lån til ledende ansatte	14.802
Lån til bankens øvrige ansatte	161.589

Lån til bankens tillitsvalgte følger bankens ordinære kundevilkår med hensyn til renter og avdragsbetingelser. Renten på lån til bankens ansatte har i 2017 utgjort et snitt på 1,50 %, og de ansatte er i den forbindelse blitt fordelsbeskattet med 0,86 mill kroner i forhold til normrente. Avdragsvilkår som for bankens øvrige kunder.

Ved utgangen av 2017 hadde banken 73 ansatte i ordinær bankvirksomhet, hvorav 13 på deltid. Dette utgjør til sammen 67,7 årsverk, en økning på 1,2 årsverk siden forrige årsskifte. Det er utført 66 årsverk i løpet av året dvs. en reduksjon på 2 årsverk

Banken har i tillegg kantinemedarbeider, vaktmester og 5 renholds ansatte, alle på deltid, som til sammen utgjør vel 2 årsverk.

8.b. Ytelser til ledende ansatte, revisor og tillitsvalgte

	Lønn/ honorarer	Annen godtgjørelse	Pensjons- kostnader
Forstanderskapet			
Forstanderskapets leder Sigmund Lundal f.o.m mai	57		
Berit Gjellesvik, nestleder	13		
Leif Aalvik	13		
Dan Aarsvold	2		
Gunvor Bakke	2		
Vibeke Bjerkvig	4		
Arild Bjordal	0		
Nils Konrad Bua	2		
Wenche Endresen	2		
Leif Henry Espevoll	6		
Kirsten Sylvi Gloppen	2		
Olav Granberg	2		
Elo Margrethe Hauge	2		
Trygve Hebnes	2		
Morten Hedegaard-Larsen	2		
Kjell Helgeen	2		
Eivind Iversen	2		
Hilde Marie Juul	4		
Torunn Kaasamoen	2		
Solfrid Hjorteland Kinn	2		
Anne-Lise Muvik Liestøl	0		
Ellen Markhus	0		
Francisco Munoz	2		
Paal Nebylien	2		
Finn Nistad	2		
Elisabeth Haugen Skeie	0		
Grethe Solheim	2		
Steinar Strand	4		
André Sæbø	2		
Mari Kjølstad Tenden	2		
Anne Kathrine Thuen	2		
Tønnes B. Tønnesen	2		
Kjersti Skogland Urrang	2		
Irene Stuhau Ørke	2		

Styret			
Styrets leder Reidar Pedersen	168		
Styrets nestleder John Erik Hagen	119		
Styremedlem Borgny Eidesvik	99		
Styremedlem Liv Reidun Grimstvedt	99		
Styremedlem Benedicte Storhaug	99		
Styremedlem Thorleif Thormodsen	99		
Fast møtende varamedlem Jone Tveit	63		
Styremedlem Merethe Hansen	99		
Styremedlem Hans Olav Omland	99		
Ledende ansatte			
Adm. banksjef Bente H. Syre	1.460	211	1.218
Banksjef Torstein Langeland	1.095	196	235
Banksjef Tove Sternhoff	748	144	154
Økonomisjef Kåre Gullhaug	938	161	249
Leder risikostyring/ compliance/ HR	736	183	119
Steffen Næss			
			Herav rådgivning
Ekstern revisor		537	0

Aldersgrense for adm. banksjef er som for andre ansatte. Adm. banksjef er medlem i bankens ordinære pensjonsordning for alle ansatte, jf. note 8.c. I tillegg er det avtalt rett til førtidspensjonering fra fylte 62 år. Det er inngått en usikret pensjonsavtale med 42 % av bruttolønn i løpende innskudd til denne pensjonsavtalen, frem til 62 år.

Om økte pensjonskostnader for banken i denne forbindelse, se tabell lønn etc. i denne note.

Det er ikke knyttet betingelser om kompensasjon ved eventuell fratreden for styrets leder.

Banken har ikke bonusordning hverken for ansatte eller tillitsvalgte.

8.c. Pensjonsforpliktelser

I 2016 ble ytelsesordningen som alternativ avskaffet i banken, og banken gikk over til en full innskuddsbasert pensjonsordning for alle med unntak av langtidssykemeldte og ektefellepensjon for tidligere leder av banken. Banken har pr. 31.12.2017 3 gjenværende medlemmer i ytelsesordningen. Banken har valgt de høyeste innskuddssatsene som nå er tillatt i innskuddspensjonsordningen, 7 % for inntekt mellom 0 G og 7,1G og 25,1 % mellom 7,1G og 12 G. I tillegg har banken en tilleggs kompensasjon som pensjon over drift for ansatte som kom spesielt ugunstig ut ved overgangen til innskuddspensjon.

Innskuddspensjonen blir kostnadsført løpende i takt med innbetalingene til ordningen. Den resterende ytelsesbaserte ordningen har banken gjennom DNB. Kostnadene vedrørende denne blir årlig aktuarberegnet.

Banken er med i AFP ordningen for bank og finans. Dette er en livsvarig ytelsesbasert AFP ordning. Ordningen skal i utgangspunktet regnskapsføres på lik linje med andre ytelsesbaserte ordninger. Per i dag er det imidlertid ikke mulig å måle og fordele pensjonskostnader, pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler i ordningen. Det følger av IAS 19 at ordningen da skal regnskapsføres som en innskuddsbasert ordning. Dette innebærer at premiebetalingene

kostnadsføres i den periode de påløper og at det ikke foretas ytterligere avsetninger for AFP, utover for de ansatte som allerede er begynt å ta ut AFP etter gammel ordning. Den gamle AFP ordningen ble faset ut etter hvert som de ansatte som var i ordningen fylte 67 år, og er avviklet.

Årets pensjonskostnad fremkommer slik:	2017	2016
Nåverdi av årets pensjonsopptjening inkl. arbeidsgiveravgift	29	1.532
Rentekostnad av påløpte pensjonsforpliktelser	35	301
Administrasjonsomkostninger	4	135
Kostnadsført arbeidsgiveravgift	4	19
Netto planendring inkl. arbeidsgiveravgift	0	-13.897
Sum beregnede pensjonskostnader	72	-11.910
Innskuddspensjon, ny AFP, pensjon over drift	5.128	3.700
Kompensasjonsordning over drift	763	1.243
Totalt bokførte pensjonskostnader	5.963	-6.967
Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser		
Estimerte påløpte pensjonsforpliktelser gammel ytelsesordning	337	3.305
Estimert verdi av pensjonsmidlene	0	2.512
Forpliktelse kompensasjonsordning alle ansatte	1.984	1.222
Pensjonsforpliktelser kollektiv ordning	2.321	2.015

Pensjonsforpliktelse servicepensjon/ adm. banksjef		
Estimerte påløpte pensjonsforpliktelser servicepensjon inkl. avgift	777	391
Estimerte påløpte tilleggspensjonsforpliktelser adm. banksjef inkl. avgift	1.388	1.226
Pensjonsforpliktelser servicepensjon/ adm. banksjef inkl. avgift	2.165	1.617
Sum pensjonsforpliktelser alle ordninger inkl. avgift	4.486	3.632

Aktuariell gevinst oppstått gjennom året er ført mot egenkapitalen med 755

Note 9

DIVERSE ANDRE TILLEGGSOPPLYSNINGER

9.a. Skatt

Skattekostnaden består av:

BETALBAR SKATT fra skattepliktig netto inntekt som beregnes ved ligningen hvert år,

samt UTSATT SKATT som knytter seg til periodisering av skatt på de inntekts- og kostnadspostene hvor den regnskapsmessige periodiseringen avviker fra den skattemessige.

UTSATT SKATTEFORDEL

kan bare oppføres som eiendel i balansen dersom det kan holdes for overveiende sannsynlig at banken i et fremtidig regnskapsår vil ha en skattepliktig inntekt som gjør det mulig å utnytte fordelene. For tiden er banken i en situasjon som gir netto utsatt skatteforpliktelse.

RESULTATFORSKJELLER

Alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig resultat deles i:

Permanente resultatforskjeller:

ikke fradragsberettigede kostnader (representasjon, gaver etc.)

skattefrie inntekter

Midlertidige resultatforskjeller:

Forskjeller mellom regnskaps- og skattemessig periodisering. Skal reverseres i senere perioder fordi det er det samme beløp som samlet skal komme til fradrag eller som skal inntektsføres over tid.

SKATTER

Nedenfor er det gitt en spesifikasjon over forskjellen mellom det regnskapsmessige resultat før skattekostnad og årets skattegrunnlag.

Resultat før skattekostnad	80.551
Kostnader som ikke er fradragsberettiget	146
Ikke skattepliktige inntekter	-7.838
Skattegrunnlag før korreksjon for midlertidige forskjeller	72.859
Midlertidige forskjeller:	
Endring gevinst/ tapskonto	26
Skattemessig mindreauskrivning	795
Endring netto pensjonsforpliktelser	854
Endring nedskr. verdipapirer	-1.994
Grunnlag for betalbar skatt	72.540

Beregning av skatt

25 % skatt av 72.540	18.135
Formuesskatt	1.471
Betalbar skatt	19.606
Netto økning utsatt skatt	80
For mye avsatt skatt forrige år	-3
Årets skattekostnad	19.683

Utsatt skatt er beregnet på grunnlag av de forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier som eksisterer ved utgangen av regnskapsåret. Det er beregnet utsatt skatt vedrørende midlertidige forskjeller knyttet til:

	31.12.17	31.12.16	ENDRING
Ikke skattlagt salgsgevinst	270	388	-68
Sum grunnlag utsatt skatt	270	388	-68
Midlertidige forskjeller driftsmidler	975	180	795
Nedskrivning verdipapirer	1.406	3.400	-1.994
Negativ saldu tapsskjema	167	209	-42
Pensjonsforpliktelser	4.486	3.632	854
Sum grunnlag utsatt skattefordel	7.035	7.421	386
Netto grunnlag utsatt skatt/ (skattefordel)	-6.765	-7.083	318
Utsatt skatt/ (skattefordel)	1.691	1.771	80

9.b. Annen gjeld/ andre eiendeler

Posten annen gjeld består av:

Betalbar skatt	19.606
Skattetrekk	2.221
Uavregnede bankremisser og øvrige kreditorer etc.	15.800
Sum	37.627

Andre eiendeler består av:

Diverse avregningskontoer, mindre utlegg og beholdninger: 1.001

9.c. Sikringsfondsavgift – Garanti for innskudd

BANKENES SIKRINGSFOND

Lov om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon mv av finansinstitusjoner pålegger alle sparebanker å være medlem av Bankenes Sikringsfond.

Fondet plikter for tiden å dekke tap inntil 2 mill kr. som en innskyter har på innskudd i en sparebank, etter at egenkapitalen i sparebanken eventuelt er brukt opp. Med innskudd menes enhver creditsaldo i banken i henhold til konto som lyder på navn, samt forpliktelser etter innskuddsbevis til navngitt person, unntatt innskudd fra andre finansinstitusjoner.

Innbetaling til Sikringsfondet er fra og med 1997 blitt beregnet med 0,1 % av kundeinnskudd og 0,05 % av beregningsgrunnlaget ved kapitaldekningsberegningen, men med fradrag for kjernekapital utover 8 %. Sikringsfondsavgiften inngår regnskapsmessig i bankens rentekostnader. Avgiften ble fram til og med 2012 bare innkrevd i den grad fondet ikke har vært stort nok i henhold til tidligere vedtatte krav til størrelse. Fra og med 2013 blir avgiften innkrevd med full avgift hvert år uavhengig av størrelse på fondet. I 2017 har avgiften utgjort 4.778, mens avgiften for 2016 vil utgjøre 4.486. EU tilpasninger ser ut til å medføre at det maksimale beløp som fondet kan dekke vil bli redusert, kanskje ned til 100.000 Euro i løpet av noen år. Sikringsfondet vil dessuten i den forbindelse også bli delt i to fond, Innskuddsgarantifond og Krisetiltaksfond.

9.d. Forpliktelser og betingede forpliktelser

Garantier	2017	2016
Lånegarantier	270.222	276.434
Betalingsgarantier	38.686	37.130
Kontraktsgarantier	59.829	53.887
Annet garantiansvar	14.999	14.219
Sum	383.736	381.670

Vedrørende garantier, se også note 2.

Ingen del av det totale garantiansvar er kontragarantert av andre finansinstitusjoner.

Bokført verdi av eiendeler som er stillet som sikkerhet for pantegjeld og lignende

	2017	2016
Obligasjoner i banker, kredittforetak etc.	255.583	230.741
Pengemarkedsfond	112.108	117.415
Sum bokført verdi av eiendeler stillet som sikkerhet	367.691	348.156

9.e. Forvaltnings- og administrasjonstjenester

Banken har i mange år vært Haugesund Kommune sin bankforbindelse og har i denne forbindelse stått for administrasjon av diverse tjenester for kommunen med tilsluttede etater. Haugesund Sparebank er bank også for Tysvær, Karmøy, Sveio, Etne, Vindafjord og Utsira kommuner, og står for og diverse tjenester også for disse kommunene.

9.f. Andre driftsinntekter, spesifikasjon

Posten består av:	2017	2016
Inntekter bankterminaler	754	709
Provisjon kredittkort	1.389	1.305
Gevinst ved salg driftsmidler	344	0

9.g. Andre driftskostnader, spesifikasjon

Posten består av:	2017	2016
Reparasjon og vedlikehold maskiner, transportmidler etc.	3.727	3.462
Leie maskiner, utstyr etc.	298	570
Kontingenter/ avgifter	657	894
Totale kostnader v/ leide lokaler	3.882	4.340
Diverse kjøpte tjenester	2.152	1.996
Diverse tap v/ kort, bedrageri, innskudd, andre tap	879	1.958
Forsikringer	496	477
Representasjon/ gaver	141	160
Kostnader vedr. administrasjon obligasjonslån/ ek-bevis	549	375
Bankteknisk forbruksmateriell	465	468

9.h. Spesifikasjon av andre gebyrer og provisjonsinntekter

Posten består av:	2017	2016
Verdipapiromsetning og forvaltning	2.102	1.851
Betalingsformidling inn-/ utland	11,852	11.379
Betalingsformidling interbank	2.177	2.789
Depotgebyr	1.415	1.497
Gebyr nattsafe og oppbevaring	604	586
Provisjonsinntekter forsikringssalg	5.988	4.164
Gebyrer diverse tjenester, uttaksgebyr og gebyr kommuner	2.054	1.903
Provisjon kredittformidling Verd Boligkreditt AS etc	10.155	8,873

9.i. Sosiale og administrasjonskostnader, spesifikasjon av vesentlige poster

Sosiale kostnader

Posten består av:	2017	2016
Arbeidsgiveravgift	6,014	5.638
Finansskatt	2.182	212
Diverse forsikringer, møtekostnader, kantine, velferdsordninger	3.228	2.987

Administrasjonskostnader

Posten består av:	2017	2016
Rekvisita, blanketter, betalingskort, tidsskrifter etc.	208	772
Ekstern databehandling	17,116	17.034
Sponsorkostnader	9.391	10.157
Øvrig reklame og annonser	4.728	4.463
Representasjon	239	190
Telefon og porto	1.721	2.013
Reisekostnader	1.816	2.130
Kurs/ opplæringskostnader	603	815
Trykking av regnskaper/ brosjyrer etc.	86	168

Note 10

10. Nøkkeltall

(beløp i hele 1.000 kroner)

RESULTATREGNSKAP	2017	% av GFK	2016	% av GFK
Renteinntekter og lignende inntekter	293.890	2,87	287.758	3,01
Rentekostnader og lignende kostnader	112.387	1,10	112.670	1,18
NETTO RENTE-OG KREDITTPROVISJONSINNETEKTER	181.503	1,77	175.088	1,83
Utbytte	7.548	0,07	14.747	0,15
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	42.018	0,41	38.924	0,41
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	4.638	0,05	4.287	0,04
Netto verdiendring og gevinst/tap av valuta og verdipapirer	4.746	0,05	4.789	0,05
Andre driftsinntekter	3.579	0,03	3.228	0,03
NETTO ANDRE DRIFTSINNETEKTER	53.253	0,52	57.401	0,60
SUM DRIFTSINNETEKTER	234.756	2,29	232.489	2,43
Lønn, pensjoner og sosiale kostnader	54.991	0,54	38.842	0,41
Administrasjonskostnader	35.908	0,35	37.742	0,39
Ordinære avskrivninger	6.534	0,06	6.933	0,07
Andre driftskostnader	16.087	0,16	18.476	0,19
SUM DRIFTSKOSTNADER	113.520	1,11	101.993	1,06
DRIFTSRESULTAT FØR TAP	121.236	1,18	130.496	1,37
– tap på utlån, garantier mv.	41.278	0,40	38.221	0,40
DRIFTSRESULTAT ETTER TAP	79.958	0,78	92.275	0,97
Nedskr./revers. av nedskr. og gevinst/tap verdipapirer anleggsmidler	593	0,01	0	0,00
DRIFTSRESULTAT FØR SKATT	80.551	0,83	92.275	0,97
Skatt på ordinært resultat	19.683	0,19	21.260	0,22
RESULTAT FOR REGNSKAPSÅRET	60.868	0,59	71.015	0,75
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	10.234.624		9.573.297	

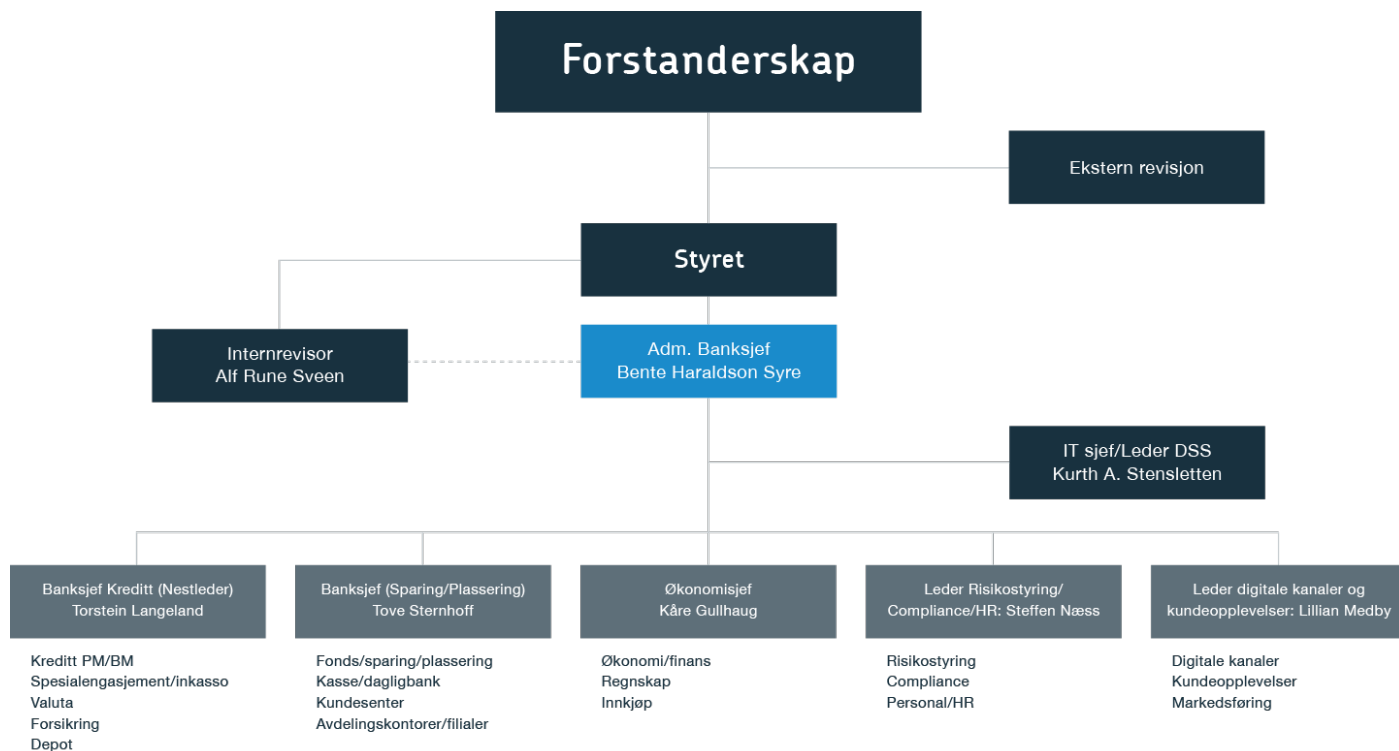
Note 11

OFFENTLIGGJØRING AV ANNEN INFORMASJON I HENHOLD TIL KAPITALKRAVSFORSKRIFTEN

I henhold til forskrift om kapitalkrav for forretningsbanker, sparebanker m.v. (kapitalkravsforskriften) § 45-1 skal banken offentliggjøre utvidet informasjon rundt risikostyring og kapitaldekning minst en gang årlig. Informasjonen kan gis i bankens årsrapport, eller som et eget dokument som offentliggjøres på internett samtidig med årsrapporten. Banken har valgt å offentliggjøre informasjonen i et eget dokument benevnt Pilar III. I en viss grad er det sammenfallende informasjon som i notene, og der det er funnet hensiktsmessig er det henvist til gjeldende note.

Organisasjon

ORGANISASJONSKART

FORSTANDERSKAP OG TILLITSVALGTE

Tillitsvalgte

Forstanderskapet

Medlemmer

KUNDEVALGTE	FRA EGENKAPITALBEVISEIERNE	FRA DE ANSATTE
Sigmund Lundal, leder	Olav Granberg	Marit Synnøve Frantsen
Berit Gjellesvik, nestleder	Irene Stuhaug Ørke	Eyvind Iversen
Elisabeth Haugen Skeie	Eli Margrethe Hauge	Hilde Marie Juul
Torunn Kaasamoen	Tønnes B. Tønnessen	Anne-Lise Liestøl
Leif Aalvik	Kjell Helgesen	André Sæbø
Ellen Markhus		Wenche Endresen
Vibeke Bjerkvig		
Nils Konrad Bua		
Arild Bjordal		
Francisco Munoz		
Steinar Strand		
Gunnvor Bakke		
Leif Henry Espevoll		

Varamedlemmer

KUNDEVALGTE	FRA EGENKAPITALBEVISEIERNE	FRA DE ANSATTE
Kjersti Skogland Urrang	Kirsten Sylvi Gloppen	Dan Andre Aarsvold
Mari Kjølstad Tenden	Johannes Tor Geir Johansen	Paal Nebylien
Morten Hedegaard-Larsen		Rolf Lillehammer
Finn Nistad		Grethe Solheim
Ingfrid Nilssen		
Marit Øverland Ilstad		
Trygve Hebnes		
Solfrid Hjortland Kinn		

Styret

MEDLEMMER	VARAMEDLEMMER
Reidar Pedersen, leder	Jone Tveit
John Erik Hagen, nestleder	Marit Øverland Ilstad
Thorleif Thormodsen	Anne-Lise Liestøl fra de ansatte (personlig varamedlem for Merethe Hansen)
Borgny Eidesvik	
Liv Reidun Grimstvedt	Rolf Lillehammer fra de ansatte (personlig varamedlem for Hans Olav Omland)
Benedicte Storhaug	
Hans Olav Omland fra de ansatte	
Merethe Hansen fra de ansatte	

Ekstern revisor

Deloitte AS

Valgkomite for forstanderskapet

MEDLEMMER	VARAMEDLEMMER
Leif Aalvik, leder	Vibeke Bjerkvig
Berit Gjellesvik	Leif Henry Espevoll
Hans Sandvold	Gunvor Bakke
Steinar Strand	Nils Konrad Bua
André Sæbø fra de ansatte	Hilde Juul, fra de ansatte

Valgkomite for egenkapitalbeviserne

MEDLEMMER	VARAMEDLEMMER
Astrid Vabø Strand, leder	Oddleif Wiig
Hans Sandvold	John Kongshavn
Jan Fredrik Skogland	Kirsten Sofie V. Skogland